

**REPUBLIKA HRVATSKA**  
**MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI**

**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O SOCIJALNOJ SKRBI**

**Zagreb, ožujak 2011.**

## **NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O SOCIJALNOJ SKRBI**

### **I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA**

Ustavna osnova za donošenje predloženog zakona sadržana je u odredbama članka 58. stavka 1. i 2. , članka 62. i članka 63. stavka 5. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 - pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 - pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 - pročišćeni tekst, 55/2001 - ispravak, 76/2010 i 85/2010 - pročišćeni tekst).

### **II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI**

#### **1. OCJENA STANJA**

Republika Hrvatska Ustavom se opredijelila kao socijalna država u kojoj se nekim kategorijama stanovništva daje posebna zaštita, osobito slabima, nemoćnima, nezbrinutima i nezaposlenim osobama, kojima se osigurava pravo na pomoć za podmirenje osnovnih životnih potreba, a posebnu skrb država posvećuje zaštiti osoba s invaliditetom i njihovu uključivanju u društveni život, djeci bez roditelja i onima za koje se roditelji ne brinu.

#### **Opis sustava socijalne skrbi**

Sustav socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj propisan je Zakonom o socijalnoj skrbi ("Narodne novine" br. 73/97, 27/01, 59/01, 82/01, 103/03, 44/06 i 79/07), koji se primjenjuje od 1. siječnja 1998. godine, i temeljem njega donesenih propisa. Relativno često mijenjanje ovog propisa rezultat je nastojanja da se raspoloživim sredstvima zadovolje sve složenije i brojnije potrebe korisnika, te da se sustav socijalne skrbi uskladi s ukupnim započetim reformama i promjenama u području socijalne politike.

Posljednjim izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi iz 2007. godine, zbog navedenih nastojanja, poboljšana je materijalna položaj svih skupina korisnika (Odlukom o Osnovici za ostvarivanje prava po osnovi socijalne skrbi, koju je donijela Vlada Republike Hrvatske, a počela se primjenjivati od studenoga 2008. godine, osnovica je s dotadašnjih 400,00 kuna povećana na 500,00 kuna), smanjeno je administriranje, olakšan je pristup pomoćima i uslugama, te su uvedena nova prava kojima se prevenira institucionalizacija (pravo na status roditelja njegovatelja, stručna pomoć u obitelji (patronaža), povremeni boravak i dr.).

Istodobno je u svrhu unapređivanja izvaninstitucijskih oblika skrbi i prevencije institucionalizacije donesen i Zakon o udomiteljstvu („Narodne novine“, broj 79/07).

Obiteljskoppravna i kaznenopravna zaštita djece i obitelji, u kojim postupcima sudjeluju i rješavaju pojedina pitanja centri za socijalnu skrb, uređena je Obiteljskim zakonom ("Narodne novine", broj 116/03, 17/04, 136/04 i 107/07), Zakonom o sudovima za mladež

(„Narodne novine“, broj 11/97, 27/98 i 12/02), Zakonom o izvršavanju sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje („Narodne novine“, broj 153/09), te Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji („Narodne novine“, broj 137/09).

**Korisnici socijalne skrbi** su samci i obitelji koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba, dijete s teškoćama u razvoju ili psihičkom bolešću i dijete prema kojem je ili bi trebala biti primijenjena mjera obiteljsko-pravne ili kazneno-pravne zaštite, osoba koja je u nevolji zbog poremećenih odnosa u obitelji ili drugih oblika društveno neprihvatljivog ponašanja, te odrasla osoba kojoj je radi invalidnosti, starosti, psihičke bolesti, trajnih promjena u zdravstvenom stanju, ovisnosti ili drugih razloga potrebna pomoć.

Sredstva za **financiranje djelatnosti socijalne skrbi** osiguravaju se pretežno iz državnog proračuna, i to oko 96%, dok se ostalih 4% osigurava iz prihoda za posebne namjene sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi i Pravilniku o sudjelovanju i načinu plaćanja korisnika i drugih obveznika uzdržavanja u troškovima smještaja izvan vlastite obitelji („Narodne novine“, broj 112/98 i 5/02). Prihod za posebne namjene ostvaruje se od sredstava kojima korisnik i obveznik uzdržavanja sudjeluju u plaćanju cijene usluga skrbi izvan vlastite obitelji.

U financiranju socijalne skrbi manjim dijelom sudjeluju i jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave.

**Izdaci u financiranju sustava socijalne skrbi u Državnom proračunu iznose svega 2.966.389.499 kuna ili 0,89% BDP-a u 2009. godini.**

Obavljanje djelatnosti socijalne skrbi na državnoj razini prati i unaprjeđuje Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi.

Sustav socijalne skrbi temelji se na načelu supsidijarnosti, što razumijeva odgovornost pojedinca i obitelji za vlastitu socijalnu sigurnost, a uloga je države da u tome pomaže, s ciljem sprečavanja, ublažavanja i otklanjanja socijalne ugroženosti.

Sustav socijalne skrbi nudi širok spektar prava na novčana davanja i socijalne usluge.

Visina svih novčanih davanja u socijalnoj skrbi utvrđuje se u određenom postotku u odnosu na osnovicu koju je Odlukom o visini osnovice za socijalna davanja („Narodne novine“, br. 21/01) odredila Vlada Republike Hrvatske.

Kako postojeći sustav obuhvaća velik broj prava, a za svako su pravo propisani različiti uvjeti i kriteriji, postupak ostvarivanja prava kompleksan je i zahtjevan. Važećim zakonom propisano je **15** prava i oblika pomoći, i to: pomoć za uzdržavanje, pomoć za podmirenje troškova stanovanja, jednokratna pomoć, doplatak za pomoć i njegu, pravo na pomoć i njegu u kući, osobna invalidnina, osposobljavanje za samostalan život i rad, pravo na troškove prijevoza radi osposobljavanja, naknada do zaposlenja, skrb izvan vlastite obitelji, pomoć u prehrani, pomoć za odjeću i obuću, pomoć za osobne potrebe korisnika stalnog smještaja, podmirenje pogrebnih troškova i podmirenje troškova smještaja u učeničkom domu.

U Republici Hrvatskoj na državnoj razini djeluje 80 centara za socijalnu skrb s 27 podružnica, koji obavljaju niz funkcija koje se mogu podijeliti na javne ovlasti u području

socijalne skrbi, obiteljsko-pravne i kazneno-pravne zaštite, te stručno-analitičke, financijske i druge poslove.

Budući da složenost propisa kojima se uređuju prava iz socijalne skrbi uzrokuje i složeni postupak ostvarivanja prava, to osobito utječe na korisnike pojedinih socijalno osjetljivih skupina čiji osobni resursi (nedostatna informiranost, obrazovanje i dr.) dodatno otežavaju pristup pravima. Usljed nedostatka integriranog informacijskog sustava, te automatske razmjene, kontrole i verifikacije podataka, veliki dio administrativnog posla obavljaju stručni radnici, što iziskuje puno vremena i otežava kvalitetan stručni rad s korisnicima. U postojećem sustavu korisnik novčane naknade nije dovoljno stimuliran za aktivnim uključivanjem u rješavanje svojih potreba i potpora centra za socijalnu skrb tu izostaje.

U pružanju usluga koje se ostvaruju putem institucijskih i izvaninstitucijskih oblika skrbi u sklopu domova za različite kategorije korisnika, centara za pomoć i njegu u kući, udomiteljskih obitelji, obiteljskih domova, organiziranog stanovanja, vjerskih zajednica i udruga, te drugih pravnih i fizičkih osoba, posljednjih godina izvaninstitucijske usluge dobivaju sve značajniju ulogu. Osim što je proširen krug pružatelja usluga, korisnici imaju veće mogućnosti izbora usluga koje se nastoje prilagoditi njihovim potrebama (individualizacija).

U Republici Hrvatskoj postoji 72 državna doma s ukupno 9.749 korisnika i 156 domova drugih osnivača (pravnih i fizičkih osoba) s ukupno 17.112 korisnika, među kojima su 46 domova za starije i nemoćne osobe nad kojima su prenijeta osnivačka prava na jedinice područne (regionalne) samouprave s ukupno 10.502 korisnika. Domovi socijalne skrbi pružaju usluge smještaja, boravka, pomoći i njege u kući, odgoja i obrazovanja, osposobljavanja, radnih aktivnosti, psihosocijalne rehabilitacije i dr. Postojeća mreža domova i djelatnosti socijalne skrbi ne zadovoljava više potrebe korisnika, a pružatelji usluga nisu radi toga dovoljno motivirani za razvoj izvaninstitucijskih usluga.

U sklopu Projekta razvoja sustava socijalne skrbi, što uključuje daljnju decentralizaciju i prenošenje ovlasti na jedinice područne (regionalne) samouprave kako bi službe bile što djelotvornije i dostupnije građanima; sustavnije poticanje i financijsku potporu djelovanju nevladinih organizacija i humanitarnih udruga; bolju usmjerenost novčanih naknada pri čemu će se uvažavati specifičnosti određenih područja zbog običaja i načina življenja, te potreba i interesa korisnika; kvalitetnije pružanje socijalnih usluga u instituciji i izvaninstituciji; kvalitetniju informiranost o socijalnim pravima, te informatizaciju sustava, predloženim se Zakonom stvaraju preduvjeti za ostvarenje navedenih ciljeva. To čini prvi korak u stvaranju novog, racionalnijeg i djelotvornijeg sustava socijalne skrbi usmjerenog prema socijalno najugroženijim građanima, odnosno socijalno osjetljivim skupinama, koji bi u potpunosti bio usklađen s kriterijima i standardima važećim u zemljama Europske unije.

## **Razlozi i ciljevi donošenja Zakona**

Prijedlog Zakona o socijalnoj skrbi donosi se u vremenu gospodarske krize koja je utjecala na usmjeravanje većih napora u preispitivanje strateškog pristupa u području

socijalne skrbi, odnosno preispitivanje postojećih socijalnih programa i pripremu reformi unutar sustava. Kao i u mnogim europskim zemljama, jedna od mogućih posljedica gospodarske krize može biti i osporavanje socijalnih prava, a ovaj Zakon predstavlja napore Vlade Republike Hrvatske u boljem ciljanju novčanih naknada i socijalnih usluga u sustavu socijalne skrbi kako bi se postiglo osiguranje minimalnog životnog standarda najugroženijeg dijela stanovništva, te primjereno zadovoljavanje osobnih i obiteljskih potreba socijalno osjetljivih skupina. U procesu pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, u Zakonu se stavlja poseban naglasak na smjernice Europske unije u području socijalnog uključivanja.

Objedinjavanjem postojećih novčanih davanja na sedam prava i pomoći smanjuje se administriranje, a odvajanjem novčanih naknada od socijalnih usluga i skraćivanjem postupka, olakšava se korisniku pristup pravima, dok se unapređivanjem izvaninstitucijskih usluga i usluga prevencije institucionalizacije postiže brže uključivanje korisnika socijalnih usluga u društveni život. Daljnjim mjerama, nakon donošenja i stupanja na snagu Zakona o inkluzivnom dodatku, objedinit će se sve potpore osobama s invaliditetom za njihovo puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima.

Veliko značenje socijalne skrbi kao potpore za kvalitetniji život svake osobe kojoj je potrebna potpora društvene zajednice, obvezuje svaku državu na ulaganje svih raspoloživih potencijala na području planiranja, razvijanja i upravljanja sustavom socijalne skrbi u cilju pružanja što djelotvornije i kvalitetnije socijalne skrbi.

Opsežna i nužna reforma sustava socijalne skrbi obuhvaća reformu sustava novčanih naknada, reformu sustava socijalnih usluga i njihovog financiranja i reformu sustava javne socijalne službe.

Reforma sustava socijalne skrbi kao javnog sektora temelji se na sljedećim principima određenim predloženim Zakonom:

- osiguravanje i racionalizacija sredstava i raspodjela prema temeljnim principima ostvarivanja prava u sustavu socijalne skrbi (načela supsidijarnosti, pravičnosti, pravovremenosti, dostupnosti i slobode izbora, individualizacije i najboljeg interesa korisnika, uključivanja korisnika u zajednicu, zabrane diskriminacije, poštivanja ljudskih prava i integriteta korisnika)
- zaokret u socijalnoj politici u čijem su središtu socijalne potrebe korisnika,
- socijalno planiranje je uvjet za financiranje i razvoj mreže usluga u lokalnoj zajednici,
- ostvarivanje novčanih naknada uvođenjem dviju osnovica, s time da je osnovica za pomoć za održavanje vezana uz relativnu liniju siromaštva,
- poticanje zapošljavanja radno sposobnih osoba korisnika pomoć za održavanje,
- skraćeni postupak za ostvarivanje socijalnih usluga
- metodologiju za formiranje cijena socijalnih usluga,
- licenciranje pružatelja usluga prema utvrđenim normativima i minimalnim standardima kvalitete usluga,
- transparentnost postupaka popunjavanja mreže javne socijalne službe na temelju javnog nadmetanja za koncesiju,
- partnerstvo u pružanju usluga socijalne skrbi,
- obveza stručnog usavršavanja, licenciranje i napredovanje stručnih radnika u struci,

- uvođenje jedinstvene zbirke podataka o korisnicima prava na novčane naknade i socijalne usluge,
- sveobuhvatan nadzor socijalne inspekcije, radi postizanja kvalitete pruženih usluga i zadovoljstva korisnika.

## **Dokumenti na kojima se temelji Zakon**

Prijedlog Zakona o socijalnoj skrbi se naslanja na niz međunarodnih i nacionalnih strateških dokumenata: Strategija reforme socijalnih naknada travanj, 2007., Zajednički memorandum o socijalnom uključivanju iz 2007. godine i nacionalni provedbeni planovi za socijalno uključivanje za razdoblja 2007. - 2008., 2009. - 2010. i 2011. – 2012., Nova strategija i akcijski plan Vijeća Europe za socijalnu koheziju, Haška konvencija o zaštiti djece i suradnji u vezi s međudržavnim posvojenjem, Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima djeteta, Nacionalni plan aktivnosti za prava i interese djece od 2006. do 2012., Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine, Strategija Vladinih programa za razdoblje 2010.-2012., Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine, Plan gospodarskog oporavka 2010. godine, Europa 2020-Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast iz 2010., Projekt razvoja sustava socijalne skrbi te obveze preuzete Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom (Narodne novine 6/07) i Europskom socijalnom poveljom, kao i godišnji nacionalni planovi za pristupanje Europskoj uniji (NPPEU) i drugi strateški dokumenti.

## **2. OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM I POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI**

Ovim se Zakonom uređuju sljedeća pitanja:

### **2.1. Socijalno planiranje, financiranje, određivanje mreže javne socijalne službe i provođenje javnog nadmetanja za koncesiju**

Reformski cilj – planiranje kapaciteta sukladno predloženom Zakonu treba ostvariti novom mrežom domova socijalne skrbi, pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, utemeljenoj na planskom pristupu i u skladu s potrebama korisnika.

Slijedom zacrtane regionalizacije i daljnje decentralizacije sustava, mrežu javne socijalne službe uz prethodno pribavljeno mišljenje područnih (regionalnih) jedinica samouprave i Zavoda za socijalnu skrb u županiji, donosi ministar.

Ministarstvo u skladu sa Strategijom razvoja sustava socijalne skrbi, socijalnim planovima županija i utvrđenom mrežom, temeljem javnog nadmetanja daje koncesiju za obavljanje usluga socijalne skrbi.

Mrežom javne socijalne službe određuje se za područje Republike Hrvatske, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave potreban broj domova socijalne skrbi, pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, s kojima Ministarstvo odnosno Zavod sklapa ugovor o provođenju socijalnih usluga.

Mjerila za utvrđivanje mreže javne socijalne službe u Republici Hrvatskoj prema predloženom zakonskom rješenju određuju se socijalnim planom u županiji, uvažavajući:

- zdravstveno stanje, broj, dobnu i socijalnu strukturu stanovništva,
- jednake uvjete, odnosno mogućnosti za korištenje socijalnih usluga,
- potreban opseg pojedinih vrsta usluga,
- stupanj urbanizacije područja, prometne povezanosti, specifičnosti naseljenosti te dostupnosti na demografski ugroženim područjima, osobito na otocima i
- gospodarske mogućnosti.

Osniva se Nacionalno socijalno vijeće za prepoznavanje i proučavanje socijalnih problema te davanje i predlaganje stručnih mišljenja na području socijalnog planiranja i razvojnog usmjerenja u djelatnosti socijalne skrbi.

## **2.2. Uvođenje nove osnove na novčane naknade, pojednostavljenje i brzine postupanja, objedinjavanje prava i smanjenje administriranja**

Postojeći sustav višestruke socijalne pomoći pojednostavljuje se u smislu jednostavnijeg i učinkovitijeg postupka ostvarivanja prava, jasnijeg definiranja uvjeta, te boljeg obuhvata određenih socijalnih skupina, što će pridonijeti poboljšanju kvalitete življenja najugroženijeg dijela stanovništva.

Zakonom se uvodi 8 novčanih naknada (pomoć za uzdržavanje, pomoć za stanovanje, jednokratna pomoć, potpore za obrazovanje, osobna invalidnina, doplatak za pomoć i njegu i status roditelja njegovatelja/obiteljskog njegovatelja, inkluzivni dodatak), koje objedinjavaju sadašnje naknade i ostvaruju se u skladu s utvrđenim načelima na pravedniji način, kako bi ih ostvarile osobe kojima su najpotrebnije.

Osnovica na temelju koje se utvrđuje iznos novčanih naknada, potpora i materijalne pomoći po ovom Zakonu, osim pomoći za uzdržavanje, iznosi 15,04% utvrđene proračunske osnove za obračun naknada i drugih primanja u Republici Hrvatskoj.

Osnovica temeljem koje se utvrđuje iznos pomoći za uzdržavanje iznosi 22,5% mjesečnog iznosa relativne linije siromaštva za samačko kućanstvo, koji objavljuje Državni zavod za statistiku. Ekvivalentna ljestvica je izmijenjena tako da na pravedniji način osigurava pomoć samcima.

Radno sposobna osoba koja prima pomoć za uzdržavanje i drugu materijalnu pomoć ima pravo i obvezu sudjelovati u aktivnostima koje omogućavaju njezinu socijalnu uključenost, a stručni radnik Zavoda obvezno utvrđuje njegov plan aktivnosti za socijalno uključivanje.

Pravo na osobnu invalidninu mogu ostvariti dijete ili odrasla osoba s težim invaliditetom, težom psihičkom bolešću ili drugim težim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju, u svrhu zadovoljavanja njezinih posebnih potreba za uključivanje u svakodnevni život. Uvjeti za ostvarivanje ovog prava usklađeni su s Odlukom Ustavnog suda broj: U-I-4170/2004 od 29. rujna 2010. godine (objavljena u Narodnim novinama broj 123/10 od 4. studenoga 2010. godine), kojom je ukinuta odredba članka 55. Zakona o socijalnoj skrbi u dijelu koji glasi: „ako je takvo oštećenje ili bolest nastala prije navršene 18. godine života“.

Pravo na status roditelja njegovatelja bolje je regulirano, a uvodi se i mogućnost obiteljskog njegovatelja.

Kao najvažnija nova novčana potpora uvodi se inkluzivni dodatak, koji je namijenjen osobama s invaliditetom radi stvaranja uvjeta za izjednačavanje mogućnosti pri uključivanju u svakodnevni život. Uvjeti, područja i način procjene razine potrebne potpore osobama s invaliditetom, iznos novčane potpore te druga pitanja povezana s inkluzivnim dodatkom, uredit će se posebnim zakonom u roku od 3 godine od stupanja na snagu ovoga Zakona. Ovo pravo objedinjavalo bi sve druge novčane potpore osobama s invaliditetom, te kako je potrebno provesti probnu primjenu Međunarodne klasifikacije funkcioniranja, onesposobljenosti i zdravlja i pripreme za provođenja Zakona o jedinstvenom tijelu vještačenja, koji se planira donijeti do studenoga ove godine, plan aktivnosti za uvođenje ove novčane potpore utvrdit će se Strategijom razvoja sustava socijalne skrbi. U tijeku je, sukladno Nacionalnoj strategiji izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom, u dijelu 2.5 Socijalna skrb i mirovinsko osiguranje, u Mjeri 7, i sukladno Zaključku Vlade od 23.09.2010. godine, provođenje aktivnosti Programa gospodarskog oporavka, prema kojoj, između ostalog, treba utvrditi jedinstveno tijelo vještačenja, koje će vještačiti za sve sustave pri Fondu za profesionalnu orijentaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom. Tek provedbom naprijed navedenih aktivnosti stvorit će se uvjeti za primjenu inkluzivnog dodatka, koje pravo je stoga potrebno regulirati posebnim zakonom.

Nadalje, Strategijom reforme socijalnih naknada 2007.-2008. godine koju je donijela Vlada Republike Hrvatske, pod mjerom 4.2.2. određeno je da naknada do zaposlenja osoba s invaliditetom se ostvaruje u sklopu prava utvrđenih Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, a od 01.10.2007. godine sredstva za to pravo su osigurana u državnom proračunu na poziciji Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom. Slijedom navedenog, korisnik prava na naknadu do zaposlenja prema propisima iz područja socijalne skrbi, koji je ovo pravo ostvario do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, zadržava stečeno pravo, a postupak za ostvarivanje naknade prelazi na područnu jedinicu Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

### **2.3. Uvođenje novih socijalnih usluga i postupka priznavanja prava na uslugu**

Jedan od osnovnih ciljeva reforme sustava socijalne skrbi usmjeren prema deinstitucionalizaciji, odnosno pružanju usluga izvaninstitucijskih oblika skrbi, postići će se uvođenjem novog sustava od 9 osnovnih socijalnih usluga (prva socijalna usluga (informiranje, prepoznavanje i procjena potreba), savjetovanje i pomaganje, pomoć i njega u kući, stručna pomoć u obitelji (patronaža), rana intervencija, pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija), boravak, smještaj i stručna potpora u obavljanju poslova i zapošljavanju) te mogućnosti korištenja više vrsta usluga u istom vremenskom razdoblju.

Nove usluge su prva socijalna usluga (informiranje, prepoznavanje i procjena potreba), savjetovanje i pomaganje, rana intervencija, stručna potpora u obavljanju poslova i zapošljavanju te novi oblici smještaja (privremeni smještaj beskućnika u prihvatilište, povremeni smještaj roditelju djeteta s teškoćama u razvoju i djeteta s poremećajima u



ponašanju uz njegovo aktivno sudjelovanje u programima psihosocijalne rehabilitacije djeteta, povremeni vikend-smještaj i stručna potpora u obavljanju poslova i zapošljavanju.

Naglasak je stavljen na prioritetno priznavanje izvaninstitucijskih usluga uz zabranu smještaja djeteta mlađeg od sedam godina u dom socijalne skrbi, već se dijete, u slučaju potrebe, upućuje na smještaj u srodničku ili udomiteljsku obitelj.

U svrhu zaštite interesa djeteta, socijalni radnik Zavoda može u osobito žurnim slučajevima uputiti dijete na privremeni smještaj kod srodničke obitelji, udomitelja ili u dom socijalne skrbi, bez suglasnosti roditelja ili skrbnika i bez sudske odluke, kada procijeni da postoji ozbiljna opasnost od zlostavljanja ili grubog zanemarivanja od strane roditelja, skrbnika ili drugih osoba kojima je povjereno na čuvanje i odgoj, radi čega su djetetov život i zdravlje ugroženi. Sudac je dužan bez odgode, a najkasnije u roku od 72 sata od primitka obavijesti o privremenom smještaju, donijeti rješenje o privremenom povjeravanju djeteta pružatelju usluge privremenog smještaja.

Korištenje socijalnih usluga odobrava se u brzem postupku izdavanjem uputnice, koja je ujedno i osnova za naplatu usluge, uz koju je obvezno potrebno priložiti individualni plan korisnika, koji sudjeluje u njegovoj izradi i izboru pružatelja usluge.

Uvodi se metodologija za formiranje cijena socijalnih usluga, novi način plaćanja i sudjelovanje korisnika i drugih obveznika uzdržavanja u plaćanju cijene socijalnih usluga, minimalni standardi kvalitete socijalnih usluga te licenciranje pružatelja usluga.

#### **2.4. Uvođenje novih sadržaja i organizacijskih oblika djelatnosti socijalne skrbi**

Djelatnost socijalne skrbi može se obavljati u mreži i izvan mreže djelatnosti socijalne skrbi, pod uvjetima propisanim zakonom.

Usluge koje Zakon određuje kao javnu službu obavljaju u okviru mreže javne službe pod jednakom uvjetima domovi socijalne skrbi te druge pravne i fizičke osobe kojima je dodijeljena koncesija na javnom nadmetanju.

Sadašnja mreža centara za socijalnu skrb se racionalizira (umjesto dosadašnjih 80 centara i 27 podružnica), na način da jedan od postojećih centara za socijalnu skrb postaje Zavoda za socijalnu skrb u županiji, koji će prema utvrđenim kriterijima imati područne centre za socijalnu skrb kao podružnice i manje urede, radi dostupnosti korisnicima.

Zavod i podružnice će sukladno novoj organizaciji rada po principu jedinstvenog upravnog mjesta, po službenoj dužnosti pribavljati sve potrebne i dostupne podatke o korisnicima uz njihov pristanak, kako bi korisnik bio zadovoljniji brzinom i kvalitetom pružene usluge. Pritom je pojednostavljen postupak propisivanjem potrebnih obrazaca, a odgovornost korisnika za uspješan ishod pojačana jer on aktivno sudjeluje u rješavanju svojih potreba.

U djelatnosti socijalne skrbi usluge pružaju ustanove socijalne skrbi, vjerske zajednice, udruge i druge pravne osobe, fizičke osobe kao profesionalnu djelatnost u okviru obiteljskog doma, savjetovaništva ili pružanjem usluga pomoći i njege u kući, i udomiteljske obitelji.

Novim sustavom uvodi se licenciranje kao postupak utvrđivanja ispunjavanja propisanih uvjeta i minimalnih standarda kvalitete za pružanje pojedinih vrsta usluga socijalne skrbi, koji se provodi za ustanove socijalne skrbi i druge pravne osobe koje pružaju usluge.

Nadalje, uvodi se i akreditacijski postupak procjenjivanja kvalitete rada ustanova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi na osnovi ocjene sukladnosti njihova rada s utvrđenim optimalnim standardima za djelatnost koju obavljaju, koji će biti od značaja za njihov povoljniji položaj i cijenu usluga.

U odnosu na ravnatelja i stručne radnike zaposlene u sustavu socijalne skrbi, uvodi se zapreka za zapošljavanje u djelatnosti socijalne skrbi za počinitelje kaznenih djela i prekršaja te zabrana sklapanja ugovora o doživotnom/dosmrtnom uzdržavanju dok traje njihov radni odnos u djelatnosti.

Fizička osoba može samostalno obavljati poslove obiteljskog doma, savjetovaništa i poslove pomoći i njege u kući kao profesionalnu djelatnost u mreži i izvan mreže djelatnosti socijalne skrbi, pod uvjetima propisanim zakonom.

Stručnih radnik i suradnik mora imati odobrenje za rad u djelatnosti socijalne skrbi (licenca), kojom se dokazuju potrebne razine općih i stručnih kompetencija, obvezan je stručno se usavršavati, može napredovati u struci i ima pravo na supervizijsku pomoć.

## **2.5. Uvođenje upravljanja zbirkama podataka**

Ministarstvo postaje voditelj centralne zbirke podataka o novčanim naknadama i socijalnim uslugama, a podatke iz te zbirke može razmjenjivati s drugim tijelima samo pod uvjetima propisanim zakonom.

Ministarstvo je nadležno za održavanje, korištenje, osiguravanje sigurnosnih uvjeta i nadzor baze podataka i cjelokupnog IT sustava SocSkrb, te pružanje informatičke podrške sustavu socijalne skrbi.

Podaci se prikupljaju neposredno od korisnika i članova njegove obitelji te iz drugih službenih zbirki podataka, koje u Republici Hrvatskoj vode za to ovlaštena tijela. Rok čuvanja prikupljenih podataka i način obrade podataka po pojedinim zbirkama propisuje ministar.

## **2.6. Socijalna inspekcija**

Inspeksijski i upravni nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona i drugih propisa, općih i pojedinačnih akata u djelatnosti socijalne skrbi i stručni nadzor nad radom Zavoda, koncesionara i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost i pružaju usluge socijalne skrbi u mreži i izvan mreže javne socijalne službe, organizira i provodi socijalna inspekcija u sastavu Ministarstva.

Inspeksijski nadzor provodi se kao redovni ili izvanredni inspeksijski nadzor.

Redovni inspeksijski nadzor nad pružateljima usluga socijalne skrbi priprema se nakon što inspektori pribave ranije nalaze o već provedenim nadzorima, samoprocjenu

pružatelja usluga i anketu korisnika usluga. Nakon provedenog nadzora, temeljem prikupljenih dokaza i saznanja, inspektori uspoređuju samoprocjenu i zatečeno stanje, procjenjuju kvalitetu pružanja usluga korisnicima te utvrđuju plan poboljšanja za pružatelja usluga. Pružatelj usluga obvezan je u roku koji odredi inspektor donijeti plan poboljšanja i provesti mjere utvrđene tim planom. Prema utvrđenom stanju standarda kvalitete usluga, pružateljima usluga inspektori dodjeljuju ocjenu kvalitete, tako da usluga može biti loša, zadovoljavajuća, dobra i izvrsna, a rezultati nadzora objavljuju se na web stranicama Ministarstva.

Izvanredni inspekcijski nadzor provodi se po obavijestima, prigovorima građana i zahtjevima ovlaštenih osoba pružatelja usluga i sindikata.

Propisan je široki spektar mjera koje poduzima inspektor, a znatno su pooštrene novčane kazne za prekršaje.

Posljedice koje bi proizašle ovim zakonom su uređeni sustav socijalne skrbi, pojednostavljenje postupka pri ostvarivanju prava i usluga iz socijalne skrbi, smanjenje administriranja radi osiguranja kvalitetnijeg stručnog rada i jednostavnijeg pristupa pravima, uvođenje novih prava i standarda kvalitete socijalnih usluga, što pridonosi poboljšanju kvalitete života socijalno osjetljivih skupina i njihovom socijalnom uključivanju.

### **III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA**

Provedba predloženoga zakona neće zahtijevati dodatna sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

# NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O SOCIJALNOJ SKRBI

## Glava I. OPĆE ODREDBE

### *1. Predmet Zakona*

#### **Članak 1.**

(1) Ovim se Zakonom uređuje djelatnost socijalne skrbi, planiranje i financiranje socijalne skrbi, prava u sustavu socijalne skrbi i postupak za njihovo ostvarivanje, korisnici, sadržaj i organizacijski oblici obavljanja djelatnosti socijalne skrbi, stručni radnici u socijalnoj skrbi, uloga strukovnih komora, zbirke podataka i nadzor te druga pitanja značajna za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi.

(2) Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu i propisima koji se donose na temelju njega, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

### *2. Značenje pojedinih izraza*

#### **Članak 2.**

U smislu ovoga Zakona pojedini izrazi imaju sljedeća značenja:

**1. Korisnik** je samac ili obitelj koji u sustavu socijalne skrbi ostvaruje prava na novčane naknade, potpore i druge oblike materijalne pomoći te socijalne usluge, propisane ovim Zakonom.

**2. Samac** je osoba koja živi sama.

**3. Obitelj** je zajednica koju čine bračni drugovi, izvanbračni drugovi, djeca i srodnici, koji zajedno žive.

Obitelj čine i sljedeće osobe:

- punoljetna djeca osobe koja koristi pravo na pomoć za uzdržavanje dok ih je ta osoba dužna uzdržavati u skladu s propisima koji reguliraju obiteljske odnose,

- pastorki osobe koja koristi pravo na pomoć za uzdržavanje dok ta osoba ima s jednim od roditelja pastorka, koji je dužan uzdržavati svoje dijete, sklopljenu bračnu zajednicu ili živi u izvanbračnoj zajednici,

- maloljetni unuci, nećaci i braća, odnosno sestre osobe koja koristi pravo na pomoć za uzdržavanje, ako ta osoba uzdržava svoje maloljetne unuke, nećake ili braću, odnosno sestre koji su bez roditelja.

**4. Jednoroditeljska obitelj** je obitelj koju čine dijete/djeca i jedan roditelj.

**5. Kućanstvo** je svaka obiteljska ili druga zajednica osoba koje zajedno stanuju i zajedno podmiruju troškove života.

**6. Dijete** je osoba do navršениh osamnaest godina života. Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na dijete primjenjuju se i na osobu nad kojom roditelji ostvaruju roditeljsku skrb nakon punoljetnosti po propisima o obiteljskim odnosima.

**7. Dijete bez pratnje** je dijete koje se zatekne izvan mjesta svog prebivališta bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti o njemu te dijete strani državljanin koje se zatekne na teritoriju Republike Hrvatske bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti o njemu.

**8. Mlađa punoljetna osoba** je osoba koja je navršila osamnaest, a nije navršila dvadeset i jednu godinu života.

**9. Nemoćna osoba** je osoba koja zbog starosti ili teško narušenog zdravstvenog stanja ne može samostalno brinuti o svojim osnovnim životnim potrebama.

**10. Starija osoba** je osoba čija je kronološka dob 65 i više godina.

**11. Osoba s invaliditetom** je osoba koja ima dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja, koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njihovo puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima.

**12. Dijete s teškoćama u razvoju** je dijete koje zbog tjelesnih, senzoričkih, komunikacijskih ili intelektualnih teškoća treba dodatnu potporu za učenje i razvoj kako bi ostvarilo najbolji mogući razvojni ishod i socijalnu uključenost.

**13. Beskućnik** je osoba koja nema svoj dom ni registrirano mjesto stanovanja niti sredstava kojima bi mogla namiriti potrebu stanovanja te je privremeno smještena u prihvatilištu, ili boravi na javnim ili drugim mjestima koja nisu namijenjena za ljudsko stanovanje.

**14. Osnovne životne potrebe** su prehrana, smještaj, odjeća i druge stvari za osobne potrebe, osobna njega, kućanske potrepštine, grijanje i zdravstvene potrebe, a obuhvaćaju i sudjelovanje u životu zajednice. Kod djece i mladeži osnovne životne potrebe obuhvaćaju i posebne potrebe koje prvenstveno proizlaze iz njihovog razvoja i odrastanja te odgoja i obrazovanja.

Kod djece s teškoćama u razvoju i odraslih osoba s invaliditetom osim osnovnih životnih potreba postoje **posebne potrebe** koje proizlaze iz njihovog oštećenja zdravlja/invaliditeta za aktivno uključivanje u svakodnevni život zajednice.

**15. Zadovoljavajući stambeni prostor** je stan ili kuća veličine 35m<sup>2</sup> korisne površine za jednu osobu, a za osobe s invaliditetom 20% veći (42 m<sup>2</sup>), uvećane za 10m<sup>2</sup> za svaku daljnju osobu, s mogućim odstupanjem do 10m<sup>2</sup>, koji služi za podmirenje osnovnih stambenih potreba.

**16. Ukupni dohodak** je ukupni iznos dohotka podnositelja zahtjeva i dohotka članova njegova kućanstva, ostvaren u tuzemstvu i u inozemstvu sukladno propisima o oporezivanju dohotka, umanjen za iznos uplaćenog poreza i prireza.

**17. Imovina** podnositelja zahtjeva su sve pokretnine, nekretnine, imovinska prava, iznos gotovine u domaćoj i stranoj valuti, štednja odnosno novčana sredstva na osobnim računima ili štednim knjižicama, darovi, vrijednosni papiri, dionice, udjeli u kapitalu i ostala imovina u tuzemstvu i u inozemstvu podnositelja zahtjeva i punoljetnih članova njegova kućanstva.

**18. Uputnica** je javna isprava kojom se korisnik temeljem rješenja Zavoda upućuje na korištenje socijalne usluge, određuje pružatelj i opseg usluge, te ujedno predstavlja osnovu za obračun troškova pružene usluge. Uputnicom se korisnik upućuje i na korištenje jednokratne pomoći u novcu ili u naravi i prehrane u pučkoj kuhinji te ujedno predstavlja osnovu za obračun troškova pružene novčane ili materijalne pomoći.

**19. Socijalna usluga** obuhvaća sve aktivnosti, mjere i programe namijenjene sprječavanju, prepoznavanju i rješavanju problema i poteškoća pojedinaca, obitelji, skupina i zajednica te poboljšanju kvalitete njihovog života u zajednici.

**20. Socijalna mjera** je skup stručnih postupaka koji se u Zavodu za socijalnu skrb u županiji provode sukladno javnim ovlastima.

**21. Voditelj individualnog plana** korisnika/obitelji je socijalni radnik Zavoda zadužen za pojedinog korisnika/obitelj koji koordinira suradnju drugih stručnih radnika Zavoda i drugih pružatelja usluga u zajednici, te pomaže korisniku/obitelji u rješavanju problema i zadovoljavanju njegovih životnih potreba.

**22. Individualni plan korisnika/obitelji** je plan promjena životne situacije ili/i ponašanja korisnika sačinjen temeljem sveobuhvatne procjene potreba, poteškoća i resursa, u dogovoru s korisnikom, koji je usmjeren prema dobro odabranim ciljevima, te se provodi, prati i preispituje zajedno s korisnikom, članovima njegove obitelji i drugim osobama važnim za korisnika, kao i drugim pružateljima usluga.

**23. Intervencije socijalnog rada** su postupci koji obuhvaćaju prevenciju, savjetovanje i tretman s ciljem potpore i pomoći korisnicima u savladavanju teškoća i postizanja individualno i društveno poželjnih promjena.

**24. Socijalna prevencija** podrazumijeva intervencije i postupke kojima se nastoji otkloniti, poništiti ili kompenzirati djelovanje rizičnih faktora i implementirati, razvijati i ojačati zaštitne čimbenike, kako bi se spriječio nastanak i razvoj nepoželjnih pojava i oblika ponašanja.

**25. Savjetovanje** je proces u kojem se ljudima pomaže da postignu neke svoje ciljeve ili da općenito djelotvornije funkcioniraju.

**26. Obiteljska medijacija** je specifični postupak rješavanja obiteljskih sukoba uz pomoć educiranog posredovatelja čiji je cilj postizanje sporazuma o spornim pitanjima i sukobima na dobrobit cijele obitelji.

**27. Supervizija** je proces profesionalnog vođenja i učenja stručnjaka koji osigurava da se razvijaju profesionalne kompetencije stručnih radnika i ujedno poboljša kvaliteta rada s korisnicima. Supervizija primarno služi razvoju pojedinaca i organizacija. Ona unaprjeđuje ponašanje ljudi u njihovim profesionalnim ulogama u određenom institucionalnom kontekstu.

**28. Socijalna akcija** je organizirano djelovanje u cilju promicanja ljudskih prava i socijalne pravde, podizanja javne svijesti o socijalnim problemima i mobiliziranja raspoloživih socijalnih resursa za društvene promjene u cilju rješavanja socijalnih poteškoća, ispravljanja nepravdi i podizanja kvalitete ljudskog života.

**29. Psihosocijalna rehabilitacija** podrazumijeva razvoj kognitivnih i funkcionalnih vještina kao i razvoj socijalnih vještina koje mogu biti ostvarene kod osoba koje se rehabilitiraju, a može uključivati: vježbe orijentacije i kretanja u prostoru, vježbe svakodnevnih vještina, vježbe vida, tiflotehničku obuku, obuku za brajicu, audiorehabilitaciju, usvajanje znakovnog jezika, logoterapiju, senzornu integraciju, kineziterapiju i sportsko-rekreacijske aktivnosti, glazboterapiju i glazbene aktivnosti, likovnu terapiju i likovne aktivnosti, psihološku podršku, sociopedagošku podršku, odgoj i edukacijsku rehabilitaciju i socijalnu rehabilitaciju.

**30. Usluga intenzivne potpore obitelji u krizi** je savjetodavno-terapijska i socijalno-edukativna usluga koja se pruža obiteljima u krizi kao i udomiteljskim obiteljima u cilju unapređivanja obiteljskih odnosa, prevladavanja kriznih situacija i usvajanja znanja i vještina za uspješno roditeljstvo, odnosno udomiteljstvo.

## Glava II.

### **SOCIJALNA SKRB**

#### ***1. Pojam socijalne skrbi***

##### **Članak 3.**

Socijalna skrb je javna djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku kojom se osiguravaju i ostvaruju mjere i programi namijenjeni socijalno ugroženim osobama, kao i osobama s nepovoljnim osobnim ili obiteljskih okolnostima, koji uključuju prevenciju, promicanje promjena, pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku pojedincu, obitelji i skupinama, s ciljem unaprjeđenja kvalitete života i osnaživanja korisnika u samostalnom zadovoljavanju osnovnih životnih potreba te njihovog aktivnog uključivanja u društvo.

## **2. Osiguravanje obavljanja djelatnosti socijalne skrbi**

### **Članak 4.**

(1) Republika Hrvatska mjerama socijalne politike osigurava i razvija programe i planove socijalne skrbi, stvara uvjete za razvoj djelatnosti socijalne skrbi, te podupire i potiče razvoj samopomoći, samostalnog života korisnika i različite oblike dobrovoljnog rada na području socijalne skrbi, vodeći brigu o regionalnim razlikama.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), nadzire djelatnost socijalne skrbi te zajedno s jedinicama područne (regionalne) i lokalne samouprave ustrojava i usklađuje djelatnost socijalne skrbi.

(3) Sredstva za obavljanje djelatnosti i ostvarivanje prava u djelatnosti socijalne skrbi utvrđenih ovim Zakonom osiguravaju Republika Hrvatska i jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom i posebnim propisima.

## **3. Obavljanje socijalne skrbi u jedinicama područne (regionalne) i lokalne samouprave**

### **Članak 5.**

(1) Jedinica područne (regionalne) samouprave ostvaruje svoja prava, obveze, zadaće i ciljeve u djelatnosti socijalne skrbi na način da:

– organizira i provodi mjere i aktivnosti sukladno socijalnom planu na svojem području,  
- planira i razvija mrežu djelatnosti socijalne skrbi, ustanova socijalne skrbi i drugih pružatelja socijalnih usluga na svojem području, u skladu sa Strategijom razvoja sustava socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj

– usklađuje i koordinira djelovanje udruga i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi na njezinom području,

– osigurava financiranje i organiziranje rada ustanova socijalne skrbi čiji je osnivač,

– u suradnji s Ministarstvom, osigurava provođenje socijalnih mjera i pružanje usluga socijalne skrbi na rijetko naseljenim i nerazvijenim područjima i otocima.

(2) Jedinice lokalne samouprave obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju socijalne potrebe građana.

## **4. Nositelji djelatnosti socijalne skrbi**

### **Članak 6.**

(1) Djelatnost socijalne skrbi obavljaju ustanove socijalne skrbi, udruge, vjerske zajednice i druge domaće i strane pravne i fizičke osobe, te jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave, u skladu s uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(2) Pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi iz stavka 1. ovoga članka, predškolske, školske i zdravstvene ustanove, policija, pravosudna i druga državna tijela, te druge pravne i fizičke osobe koje po posebnim zakonima brinu o obitelji, djeci i drugim osobama koje se ne mogu brinuti same o sebi, obvezne su međusobno surađivati.

(3) Suradnju iz stavka 2. ovoga članka mogu ostvarivati i na način utvrđen međusobnim sporazumima.

## **5. Ustanove socijalne skrbi**

### **Članak 7.**

(1) Ustanove socijalne skrbi osnivaju se radi ostvarivanja prava na novčane pomoći i socijalne usluge propisanih ovim zakonom i obavljanja drugih poslova u djelatnosti socijalne skrbi.

(2) Ustanove socijalne skrbi mogu osnovati Republika Hrvatska, jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave te druge domaće i strane pravne i fizičke osobe, pod uvjetima propisanim ovim zakonom i Zakonom o ustanovama.

(3) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, osnivač zavoda za socijalnu skrb u županiji (u daljnjem tekstu: Zavod) i obiteljskog centra je Republika Hrvatska.

### **Glava III. SOCIJALNO PLANIRANJE**

#### ***1. Strategija razvoja sustava socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj i socijalni plan***

##### **Članak 8.**

(1) Socijalno planiranje obuhvaća izradu Strategije razvoja sustava socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj i socijalnih planova za područje jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinica lokalne samouprave.

(2) Strategiju razvoja sustava socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj donosi Hrvatski Sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske.

(3) Republika Hrvatska Strategijom razvoja sustava socijalne skrbi određuje ciljeve socijalne skrbi i mjere za njihovo ostvarivanje radi osiguravanja osnovnog životnog standarda najugroženijeg dijela stanovništva i zadovoljavanja potreba socijalno osjetljivih skupina.

(4) Socijalni plan u djelatnosti socijalne skrbi za područje jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinica lokalne samouprave donosi Savjet za socijalnu skrb u jedinici područne (regionalne) samouprave, u skladu sa Strategijom iz stavka 2. ovoga članka.

(5) Socijalni plan obuhvaća mjere i aktivnosti za poticaj i razvoj sustava socijalne skrbi te novih oblika pomoći i usluga za socijalnu uključenost na području jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave.

#### ***2. Nacionalno socijalno vijeće***

##### **Članak 9.**

(1) Nacionalno socijalno vijeće osniva se za prepoznavanje i proučavanje socijalnih problema te davanje i predlaganje stručnih mišljenja na području socijalnog planiranja i razvojnog usmjerenja u djelatnosti socijalne skrbi.

(2) Članove Nacionalnoga socijalnog vijeća imenuje i razrješuje Hrvatski sabor na prijedlog ministra nadležnog za socijalnu skrb (u daljnjem tekstu: ministar), između priznatih stručnjaka pojedinih struka koje djeluju na području socijalne skrbi, te predstavnika saveza osoba s invaliditetom, udruga djece, te drugih udruga iz područja socijalne skrbi i ima 15 članova.

(3) Nacionalno socijalno vijeće obavlja prvenstveno sljedeće poslove:

- prati potrebe na području socijalne skrbi i predlaže programe mjera i razvoja socijalne skrbi,
- predlaže programe znanstveno istraživačkih zadaća na području socijalne skrbi,
- na zahtjev Ministarstva, Vlade Republike Hrvatske ili Hrvatskog sabora zauzima načelne stavove u spornim slučajevima u djelatnosti socijalne skrbi,
- daje mišljenja o standardima socijalnih usluga, programima socijalne skrbi i drugim pitanjima iz područja socijalne skrbi važnim za Republiku Hrvatsku.

(4) Nacionalno socijalno vijeće donosi u prosincu godišnji plan rada, a u siječnju podnosi Hrvatskom saboru izvješće o svom radu za proteklu godinu.

(5) Nacionalno socijalno vijeće donosi poslovnik kojim je regulirano njegovo djelovanje.



## **Članak 10.**

- (1) Članovi Nacionalnoga socijalnog vijeća imenuju se na vrijeme od pet godina.
- (2) Imenovani član Nacionalnoga socijalnog vijeća može biti razriješen dužnosti i prije isteka vremena na koje je imenovan ako sam zatraži razrješenje, ne ispunjava članske obveze, izgubi sposobnost obnašanja dužnosti ili svojim ponašanjem povrijedi ugled dužnosti koju obnaša.
- (3) Postupak radi utvrđivanja uvjeta za razrješenje člana mogu pokrenuti predsjednik ili najmanje pet članova Nacionalnoga socijalnog vijeća odnosno ministar, podnošenjem zahtjeva vijeću.
- (4) Nakon primitka zahtjeva iz stavka 3. ovoga članka Nacionalno socijalno vijeće imenovat će povjerenstvo iz reda svojih članova na temelju čijeg izvješća će odlučiti hoće li Hrvatskom saboru predložiti razrješenje člana ili će odbiti zahtjev kojim je postupak pokrenut.

### ***3. Savjet za socijalnu skrb***

## **Članak 11.**

- (1) U cilju planiranja i razvoja mreže socijalnih usluga i ostvarivanja prava, obveza, mjera i ciljeva socijalne skrbi na svom području, jedinica područne (regionalne) samouprave osniva Savjet za socijalnu skrb.
- (2) Savjet za socijalnu skrb u jedinici područne (regionalne) samouprave osniva se odlukom skupštine jedinice područne (regionalne) samouprave.
- (3) Broj članova Savjeta za socijalnu skrb određuje se odlukom iz stavka 2. ovoga članka, a čine ga predstavnici područne (regionalne) i lokalne samouprave, Zavoda, obiteljskog centra, domova socijalne skrbi, centara za pomoć i njegu te drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, ustanova obrazovanja, zdravstva, zapošljavanja i drugih djelatnosti važnih za socijalno uključivanje korisnika, komora u socijalnoj skrbi, strukovnih udruga, udruga za promicanje prava korisnika socijalne skrbi te sindikata i poslodavaca u socijalnoj skrbi.

## **Glava IV.**

### **FINANCIRANJE DJELATNOSTI SOCIJALNE SKRBI**

#### ***1. Izvori financiranja socijalne skrbi***

## **Članak 12.**

- (1) Sredstva za financiranje djelatnosti socijalne skrbi osiguravaju se iz:
  - iz sredstava proračuna Republike Hrvatske,
  - iz sredstava proračuna jedinica područne (regionalne) samouprave,
  - iz sredstava proračuna jedinica lokalne samouprave,
  - prihoda ostvarenih sudjelovanjem korisnika i njihovih obveznika uzdržavanja u plaćanju troškova socijalnih usluga,
  - vlastitih prihoda,
  - donacija, pomoći i ostalih namjenskih prihoda.

#### ***2. Sredstva koja osigurava Republika Hrvatska***

## **Članak 13.**

- (1) Republika Hrvatska osigurava u državnom proračunu sredstva za:

- ostvarivanje prava na novčane pomoći u sustavu socijalne skrbi iz članka 39. ovoga Zakona, osim prava na pomoć za stanovanje,
- ostvarivanje prava na socijalne usluge iz članka 95. ovoga Zakona temeljem uputnice Zavoda, osim u slučajevima propisanim ovim Zakonom,
- financiranje rada ustanova socijalne skrbi čiji je osnivač Republika Hrvatska i to: Zavoda, obiteljskih centara i domova socijalne skrbi,
- financiranje rashoda za izgradnju, dogradnju i rekonstrukciju prostora, kupnju poslovnih objekata, rashoda za investicijsko održavanje, hitne intervencije, opremanje prostora, te ulaganje u informatizaciju u ustanovama socijalne skrbi čiji je osnivač Republika Hrvatska, prema pravilniku o standardima i normativima koje propisuje ministar.

### ***3. Sredstva koja osiguravaju jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave***

#### **Članak 14.**

- (1) Jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave obvezne su osigurati sredstva za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi sukladno ovom Zakonu i posebnom propisu, u skladu sa socijalnim planom i mrežom djelatnosti socijalne skrbi na svojem području.
- (2) Jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave obvezne su u svom proračunu osigurati sredstva za ostvarivanje prava na pomoć za stanovanje i troškove ogrijeva, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom.
- (3) Jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave osiguravaju sredstva za rad ustanova socijalne skrbi čiji su osnivač, za investicijsko i tekuće održavanje prostora, opreme i prijevoznih sredstava tih ustanova, te za njihovo investicijsko ulaganje i održavanje informatičke opreme i druge komunikacijske opreme.
- (4) Veliki gradovi i gradovi sjedišta županije obvezni su u svom proračunu osigurati sredstva za osnivanje i rad pučkih kuhinja, kao i pružanje usluga prihvatilišta za beskućnike na način propisan ovim Zakonom.
- (5) Jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave može osigurati sredstva za ostvarivanje novčanih pomoći i socijalnih usluga stanovnicima na svom području iznad standarda utvrđenih ovim Zakonom, na način propisan njihovim općim aktom, ukoliko u svom proračunu ima za to osigurana sredstva.

### ***4. Sredstva za rad Zavoda***

#### **Članak 15.**

- (1) Za financiranje Zavoda iz državnog proračuna osiguravaju se sredstva za:
  - rashode za zaposlene (plaće bruto, ostale rashode za zaposlene i doprinose na plaće);
  - materijalne rashode (naknade za prijevoz na posao i s posla, obveznu stručnu izobrazbu radnika),
  - rashode za nefinancijsku imovinu (materijalnu i nematerijalnu imovinu, građevinske objekte, postrojenja i opremu, prijevozna sredstva, nematerijalnu proizvedenu imovinu, održavanje informatičke opreme i druge komunikacijske opreme, dodatna ulaganja u nefinancijsku imovinu i dr.).
- (2) U proračunu jedinice područne (regionalne) samouprave osiguravaju se sredstva za materijalne rashode i financijske rashode Zavoda i to:
  - naknade troškova zaposlenima (službena putovanja, naknade za rad na terenu, naknade za odvojeni život, stručno usavršavanje zaposlenika);

- rashodi za materijal i energiju (uredski materijal i ostali materijalni rashodi, materijal i sirovine, energija, materijal i dijelovi za tekuće održavanje i investicijsko održavanje i sitni inventar);
  - rashodi za usluge (telefona, pošte i prijevoza, tekućeg i investicijskog održavanja, komunalne usluge, zakupnine i najamnine, zdravstvene i veterinarske usluge, intelektualne i osobne usluge, računalne usluge i ostale usluge);
  - ostali nespomenuti rashodi poslovanja (naknade za rad povjerenstava i slično, premije osiguranja, reprezentaciju, članarine, pristojbe i naknade i ostali nespomenuti rashodi poslovanja);
  - financijski rashodi (kamate na izdane vrijednosne papire, ostali financijski rashodi, bankarske usluge i usluge platnog prometa, negativne tečajne razlike i valutne klauze, zatezne kamate i ostali nespomenuti financijski rashodi).
- (3) Vlada Republike Hrvatske svake godine, istodobno kada utvrđuje prijedlog državnog proračuna, utvrđuje odlukom kriterije i mjerila za financiranje minimalnog financijskog standarda materijalnih rashoda Zavoda.

### ***5. Sredstva za rad domova socijalne skrbi kojima je osnivač Republika Hrvatska*** **Članak 16.**

Za financiranje domova socijalne skrbi kojima je osnivač Republika Hrvatska, iz državnog proračuna osiguravaju se sredstva za:

- rashode za zaposlene (plaće bruto, ostale rashode za zaposlene i doprinose na plaće);
- materijalni rashodi (naknade troškova zaposlenima, rashodi za materijal i energiju, rashodi za usluge, ostali nespomenuti rashodi poslovanja,
- financijski rashodi,
- naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade,
- ostali rashodi,
- rashode za nefinancijsku imovinu (materijalnu i nematerijalnu imovinu, građevinske objekte, postrojenja i opremu, prijevozna sredstva, nematerijalnu proizvedenu imovinu, informatizaciju, dodatna ulaganja u nefinancijsku imovinu i dr.).

### ***6. Decentralizirane funkcije*** **Članak 17.**

(1) Decentralizirane funkcije djelatnosti socijalne skrbi u jedinicama područne (regionalne) samouprave su:

- sredstva za rad domova za starije i nemoćne osobe nad kojima su prenesena osnivačka prava,
- materijalni i financijski rashodi Zavoda, i
- pomoći za stanovanje korisnicima koji se griju na drva.

(2) U proračunu Republike Hrvatske osiguravaju se nedostajuća sredstva za decentralizirane funkcije u proračunima jedinica područne (regionalne) samouprave putem pomoći izravnjanja.

### ***6. Sredstva za rad decentraliziranih domova za starije i nemoćne osobe kojima su osnivači jedinice područne (regionalne) samouprave***

#### **Članak 18.**

(1) Kriteriji i mjerila financiranja decentraliziranih domova za starije i nemoćne osobe, kojima su osnivači jedinice područne (regionalne) samouprave, obuhvaćaju:

- rashode za zaposlene,

- materijalne rashode,
- financijske rashode,
- hitne intervencije (investicijsko održavanje, oprema i nabava nefinancijske imovine), i
- rashode za nefinancijsku imovinu (materijalnu i nematerijalnu imovinu, građevinske objekte, postrojenja i opremu, prijevozna sredstva, nematerijalnu proizvedenu imovinu, informatizaciju, dodatna ulaganja u nefinancijsku imovinu i dr.).

(2) U proračunu jedinice područne (regionalne) samouprave osigurava se razlika sredstva između ukupnih prihoda za posebne namjene i utvrđenih rashoda za domove za starije i nemoćne osobe iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Jedinice područne (regionalne) samouprave donose odluke o kriterijima i mjerilima te načinu financiranja domova za starije i nemoćne osobe iz stavka 1. ovoga članka.

## ***7. Odluke za financiranje decentraliziranih funkcija***

### **Članak 19.**

(1) Vlada Republike Hrvatske donosi odluke o minimalnim standardima, kriterijima i mjerilima za financiranje decentraliziranih funkcija iz članka 17. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Odluke iz stavka 1. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske donosi za svaku godinu, istodobno kada utvrđuje prijedlog državnog proračuna za iduću godinu, a objavljuju se u »Narodnim novinama«.

## ***8. Evidencija i dokumentacija o pravima iz socijalne skrbi***

### **Članak 20.**

(1) Jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave obvezne su na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o ostvarivanju prava na pomoć za podmirenje troškova stanovanja, kao i o drugim pravima iz socijalne skrbi utvrđenim njihovim općim aktima, te o tome dostavljati izvješća Zavodu, koji jednom godišnje dostavlja Ministarstvu objedinjeno izvješće.

(2) Pravilnik iz stavka 1. ovog članka koji propisuje sadržaj i način vođenja evidencije i dokumentacije, te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka, donosi predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

## **Glava V.**

## **TEMELJNA NAČELA SOCIJALNE SKRBI**

### **Članak 21.**

Socijalna skrb u Republici Hrvatskoj provodi se na načelima supsidijarnosti, pravičnosti, slobode izbora i dostupnosti, individualizacije, uključivanja korisnika u zajednicu, pravovremenosti, poštivanja ljudskih prava i integriteta korisnika i zabrane diskriminacije.

### ***1. Načelo supsidijarnosti***

#### **Članak 22.**

(1) Svatko je prema svojim sposobnostima obavezan brinuti se za dostojan život sebe i osoba koje je po zakonu ili drugoj pravnoj osnovi dužan uzdržavati.

(2) Tko ne može osigurati uzdržavanje sam svojim radom, pravima koja proizlaze iz rada ili osiguranja, приходima od imovine ili iz drugih izvora, odnosno naknadama ili primanjima

prema drugim propisima ili pomoću osoba koje su ga obvezne uzdržavati ili na drugi način, ima pravo na pomoć i usluge u sustavu socijalne skrbi, pod uvjetima određenim ovim zakonom.

**2. Načelo pravičnosti**  
**Članak 23.**

Osoba koja ostvaruje prava iz sustava socijalne skrbi ne može biti u boljem položaju od osobe koja sredstva za život stječe radom ili na temelju prava koja proizlaze iz rada.

**3. Načelo slobode izbora i dostupnosti socijalne skrbi**  
**Članak 24.**

(1) Socijalne usluge te novčane i druge pomoći iz sustava socijalne skrbi ostvaruju korisnici po načelu slobodnog izbora, pod uvjetima određenim ovim zakonom.

(2) Pružanje usluga socijalne skrbi i ostvarivanje pomoći organizirano je na način koji osigurava njihovu fizičku i ekonomsku dostupnost korisnicima.

**4. Načelo individualizacije**  
**Članak 25.**

Prava iz sustava socijalne skrbi osiguravaju se u skladu s individualnim potrebama i okolnostima korisnika, uz njegovo aktivno sudjelovanje pod uvjetima propisanim zakonom, te se ne mogu prenositi na drugu osobu ni nasljeđivati, niti mogu biti predmetom izvršenja.

**5. Načelo uključivanja korisnika u zajednicu**  
**Članak 26.**

Usluge socijalne skrbi pružaju se korisnicima uvijek kada za to postoje uvjeti u njihovim domovima i/ili njihovoj lokalnoj zajednici kroz izvaninstitucijske oblike skrbi koje osiguravaju različiti pružatelji usluga s ciljem poboljšanja kvalitete života korisnika i njegove uključenosti u zajednicu.

**6. Načelo pravovremenosti**  
**Članak 27.**

Mjerama i programima socijalne skrbi osigurava se pravovremeno prepoznavanje potreba i pružanje usluga korisniku radi sprječavanja nastanka ili razvoja stanja koja ugrožavaju zadovoljavanje njegovo životnih potreba ili sprječavaju uključivanje u zajednicu.

**7. Načelo poštivanja ljudskih prava i integriteta korisnika**  
**Članak 28.**

Korisnik ima pravo na socijalnu skrb uz poštovanje njegovih ljudskih prava, fizičkog i psihičkog integriteta, sigurnosti i uvažavanje njegovih etičkih, kulturnih i vjerskih uvjerenja.

**8. Načelo zabrane diskriminacije**  
**Članak 29.**

Zabranjena je neizravna i izravna diskriminacija korisnika socijalne skrbi na osnovi rase, spola, dobi, nacionalne pripadnosti, socijalnog porijekla, seksualne orijentacije,

vjeroispovijesti, političkog ili drugog opredjeljenja, kulture, jezika, invaliditeta, prirode socijalne ugroženosti ili drugog osobnog svojstva.

## **Glava VI. KORISNICI SOCIJALNE SKRBI**

### ***1. Korisnici socijalne skrbi*** **Članak 30.**

(1) Svaka osoba i/ili obitelj kojima je potrebna stručna i novčana pomoć u otklanjanju nepovoljnih osobnih ili obiteljskih okolnosti zbog kojih bez potpore socijalne skrbi nisu u mogućnosti zadovoljiti svoje osnovne životne potrebe, održati kvalitetu života i/ili štititi svoja prava i interese ima pravo na socijalnu skrb u skladu s uvjetima propisanim ovim Zakonom

(2) Korisnik socijalne skrbi može biti:

1. samac ili članovi obitelji/obitelj koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba, a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom, prihodima od imovine, od obveznika uzdržavanja ili na drugi način;
2. dijete i mlađa punoljetna osoba koja je bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi ili je žrtva obiteljskog, vršnjačkog ili drugog nasilja, žrtva trgovanja ljudima, dijete i mlađa punoljetna osoba s poremećajima u ponašanju, dijete s teškoćama u razvoju, dijete i maloljetni strani državljanin koji se zatekne bez pratnje roditelja ili skrbnika;
3. trudnica ili roditelj s djetetom do 1 godine života bez obiteljske potpore i odgovarajućih uvjeta za život;
4. obitelj kojoj je zbog poremećenih odnosa ili drugih nepovoljnih okolnosti potrebna stručna pomoć ili druga potpora;
5. odrasla osoba s invaliditetom, psihičkom bolešću ili osoba s drugim privremenim ili trajnim promjenama u zdravstvenom stanju zbog kojih nije u mogućnosti udovoljiti osnovnim životnim potrebama, žrtva obiteljskog ili drugog nasilja te žrtva trgovanja ljudima;
6. osoba koja zbog starosti ili nemoći ne može samostalno skrbiti o svojim osnovnim životnim potrebama;
7. osoba ovisna o alkoholu i opojnim drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti, osoba društveno neprihvatljivog ponašanja, osoba koja se nalazi na izdržavanju kazne zatvora ili je otpuštena s izdržavanja te kazne;
8. beskućnik, te druge osobe koje ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom.

(3) Pravo na socijalnu skrb imaju hrvatski državljani koji imaju prebivalište ili boravište u Republici Hrvatskoj te stranci i osobe bez državljanstva sa stalnim ili privremenim boravkom u Republici Hrvatskoj.

(4) Stranci s privremenim boravkom u Republici Hrvatskoj, stranci s utvrđenim statusom žrtve trgovanja ljudima i azilanti imaju pravo na socijalnu skrb u slučajevima i pod uvjetima propisanim ovim i posebnim zakonom.

(5) Osobe iz stavka 2. ovog članka mogu ostvariti prava na socijalnu skrb samo po jednoj osnovi, osim ako međunarodnim ugovorom ili pravilima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti nije drukčije uređeno.

### ***2. Prava korisnika pri ostvarivanju i korištenju socijalne skrbi*** **Članak 31.**

Korisnik socijalne skrbi ima pravo dobiti informaciju, sudjelovati i ostvariti potporu u donošenju odluka, pravo na tajnost i zaštitu osobnih podataka, privatnost i pritužbu.

### ***3. Pravo na informaciju***

#### **Članak 32.**

(1) Svaka osoba ima pravo na sve informacije o pravima i uslugama i na potporu u prevladavanju komunikacijskih teškoća u sustavu socijalne skrbi koje mogu doprinijeti zadovoljavanju njegovih osobnih potreba i poboljšanju kvalitete života u zajednici.

(2) Iznimno, osoba iz stavka 1. i korisnik nemaju pravo na informaciju kojom bi se stavio u nepovoljniji položaj neka druga osoba.

### ***4. Pravo na sudjelovanje i potporu u donošenju odluka***

#### **Članak 33.**

(1) Korisnik socijalne skrbi ima pravo sudjelovati u procjeni svog stanja i potreba te odlučivanju o primanju potrebnih usluga, te pravovremeno dobiti sve informacije koje su mu potrebne za donošenje odluke i pristanak na uslugu, uključujući i rizik od povrede ili štete, opis, cilj i korist od predložene usluge kao i informacije o drugim raspoloživim uslugama i druge informacije od značenja za pružanje usluge.

(2) Korisnik socijalne skrbi ima pravo dobiti potporu koja mu je potrebna za donošenje odluke iz stavka 1. ovog članka.

(3) Bez pristanka korisnika odnosno njegovog skrbnika ili zakonskog zastupnika ne smije se pružiti bilo kakva usluga, osim u slučajevima propisanim zakonom.

(4) Dijete, sukladno svojoj dobi i zrelosti, i odrasla osoba lišena poslovne sposobnosti, sukladno svojim mogućnostima, imaju pravo sudjelovati i dati mišljenje u svim postupcima u kojima se odlučuje o njihovim pravima.

### ***5. Pravo na tajnost i zaštitu osobnih podataka***

#### **Članak 34.**

(1) Korisnik socijalne skrbi ima pravo na tajnost i zaštitu svih osobnih podataka, uključujući i onih koji se odnose na provođenje postupka po ovom Zakonu i ostvarivanjem socijalne skrbi.

(2) Od prava korisnika na tajnost podataka, može se odstupiti samo u slučajevima propisanim zakonom ili propisom utemeljenim na zakonu.

### ***6. Pravo na privatnost***

#### **Članak 35.**

(1) Korisnik socijalne skrbi ima pravo na poštivanje privatnosti prilikom pružanja socijalne skrbi.

(2) Osoba koja pruža uslugu u djelatnosti socijalne skrbi ne smije narušavati privatnost korisnika preko mjere nužne za pružanje usluge ili osiguravanje prava korisniku.

### ***7. Pravo na pritužbu***

#### **Članak 36.**

(1) Korisnik socijalne skrbi koji nije zadovoljan pruženom uslugom, postupkom ili ponašanjem osoba koje pružaju usluge u djelatnosti socijalne skrbi može podnijeti pritužbu ravnatelju, upravi ili drugoj odgovornoj osobi pravne osobe koja je pružatelj usluge odnosno fizičkoj osobi koja profesionalno obavlja poslove socijalne skrbi.

(2) Ravnatelj i druge osobe iz stavka 1. ovoga članka, obvezni su bez odgađanja postupiti po prigovoru i o poduzetim mjerama pisanim putem obavijestiti osobu najkasnije u roku od osam dana.

(3) Ako osoba nije zadovoljna poduzetim mjerama, zaštitu svojih prava može zatražiti kod ministra ili nadležne komore.

### ***8. Obveze i odgovornosti korisnika socijalne skrbi***

#### **Članak 37.**

(1) Korisnik socijalne skrbi obvezan je dati točne i istinite osobne podatke službenoj osobi o svojim prihodima i imovinskom stanju i omogućiti ih dostupnima službenoj osobi kod podnošenja zahtjeva, u postupku za ostvarivanje i tijekom korištenja novčanih pomoći i socijalnih usluga.

(2) Za točnost podataka navedenih u zahtjevu za ostvarivanje socijalne skrbi podnositelj odgovara materijalno i kazнено.

(3) Korisnik socijalne skrbi obvezan je aktivno sudjelovati u procjeni, planiranju i korištenju novčanih pomoći i socijalnih usluga, u skladu s odredbama ovoga Zakona.

### **Glava VII.**

## **PRAVA U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI I OBLICI SOCIJALNE POMOĆI**

#### **Članak 38.**

Ovim se Zakonom uređuju:

- I. novčane naknade, potpore i drugi oblici materijalne pomoći
- II. socijalne usluge.

### **I. NOVČANE NAKNADE**

#### ***Vrste novčanih naknada i potpora***

#### **Članak 39.**

Novčane naknade i potpore po ovom Zakonu su:

1. Pomoć za uzdržavanje
2. Pomoć za stanovanje,
3. Jednokratna pomoć,
4. Potpore za obrazovanje,
5. Osobna invalidnina,
6. Doplatak za pomoć i njegu,
7. Status roditelja njegovatelja/obiteljskog njegovatelja
8. Inkluzivni dodatak.

#### ***Osnovica***

#### **Članak 40.**

(1) Osnovica na temelju koje se utvrđuje iznos novčanih naknada, potpora i materijalne pomoći po ovom Zakonu, osim pomoći za uzdržavanje, iznosi 15,04% utvrđene proračunske osnovice za obračun naknada i drugih primanja u Republici Hrvatskoj.



(2) Osnovica temeljem koje se utvrđuje iznos pomoći za uzdržavanje iznosi 22,5% mjesečnog iznosa relativne linije siromaštva za samačko kućanstvo, koji objavljuje Državni zavod za statistiku.

(3) Iznos osnovice iz stavka 2. ovoga članka utvrđuje se temeljem linije siromaštva za samačko kućanstvo iz prethodne godine.

(4) Iznos osnovice iz stavka 2. ovoga članka koji objavljuje svake godine u rujnu Državni zavod za statistiku, počinje se primjenjivati od 1. siječnja sljedeće godine.

(5) Ako iznos osnovica iz stavka 1. i 2. ovoga članka nije cijeli broj, zaokružuje se na cijeli broj manji od 1.

## **1. POMOĆ ZA UZDRŽAVANJE**

### **a) Uvjeti i način ostvarivanja**

#### *Korisnici pomoći za uzdržavanje*

##### **Članak 41.**

(1) Pravo na pomoć za uzdržavanje ima samac, jednoroditeljska obitelj ili članovi kućanstva za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba u visini utvrđenoj ovim Zakonom, koji nemaju sredstva za tu namjenu iz razloga na koje nisu mogli ili ne mogu utjecati, a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom, dohotkom, imovinom, naknadama ili primicima, sredstvima obveznika uzdržavanja ili prihodima ostvarenim na drugi način.

(2) Članovi kućanstva određuju odraslu osobu koja ih predstavlja u postupku ostvarivanja prava na pomoć za uzdržavanje.

#### *Mjere i aktivnosti za socijalnu uključenost*

##### **Članak 42.**

(1) Radno sposobna osoba koja prima novčanu i drugu materijalnu pomoć ima pravo i obvezu sudjelovati u aktivnostima koje omogućavaju njezinu socijalnu uključenost.

(2) Mjere i aktivnosti za socijalnu uključenost u sustavu socijalne skrbi propisuje pravilnikom ministar.

#### *Sporazum o planu aktivnosti korisnika*

##### **Članak 43.**

(1) Zavod će sklopiti sporazum s radno sposobnim korisnikom novčane pomoći o aktivnom rješavanju njegove nepovoljne socijalne situacije, koji sadrži plan aktivnosti i obveze korisnika, kao i njegovu suglasnost na umanjene ili prestanak prava u slučaju neopravdanog neizvršavanja obveza iz sporazuma.

(2) Sadržaj, formu i način sklapanja sporazuma o planu aktivnosti propisuje pravilnikom ministar.

##### **Članak 44.**

Pravo na pomoć za uzdržavanje može se ostvariti u novcu ili u naravi u visini/vrijednosti utvrđenoj ovim Zakonom.

### ***Iznos pomoći za uzdržavanje u novcu***

#### **Članak 45.**

(1) Iznos pomoći za uzdržavanje utvrđuje se u postotku od osnovice iz članka 40. stavka 2. ovoga Zakona preračunate u novčani iznos.

(2) Pomoć za uzdržavanje iznosi za:

1. samca - 120% osnovice,

2. obitelj za:

- odraslog člana obitelji - 80% osnovice,

- dijete do navršene 7. godine - 80% osnovice,

- dijete od navršene 7. godine do navršene 15. godine - 90% osnovice,

- dijete od navršene 15. godine do 18. godine života, odnosno mlađi punoljetnik do završetka redovnog školovanja, a najduže do navršene 26. godine života - 100% osnovice.

(3) Iznosi utvrđeni prema stavku 2. ovoga članka povećavaju se ako je korisnik:

- odrasla osoba s općom nesposobnosti za rad koja živi sama - za 50% osnovice,

- odrasla osoba s općom nesposobnosti za rad koja živi u obitelji - za 30% osnovice,

- trudnica nakon 12 tjedana trudnoće i roditelj do 2 mjeseca nakon poroda - za 50% osnovice,

- dijete u jednoroditeljskoj obitelji - za 25% osnovice.

(4) Vrijednost pomoći u naravi utvrđuje se prema kriterijima propisanim stavkom 2. i 3. ovoga članka.

### ***Uračunavanje prihoda***

#### **Članak 46.**

(1) Visina pomoći za uzdržavanje utvrđuje se kao razlika između iznosa sredstava za uzdržavanje utvrđenih prema članku 45. ovoga Zakona i iznosa prosječnoga mjesečnoga prihoda samca ili obitelji ostvarenog u tri mjeseca prije mjeseca u kojem je podnesen zahtjev za ostvarivanje toga prava, odnosno pokrenut postupak po službenoj dužnosti.

(2) Ako samac ili obitelj u vrijeme donošenja prvostupanjske odluke zbog promijenjenih okolnosti od dana pokretanja postupka ostvaruje najmanje 10% viši ili niži mjesečni prihod, visina pomoći za uzdržavanje utvrđuje se kao razlika između sredstava za uzdržavanje utvrđenih prema članku 45. ovoga Zakona i prihoda ostvarenog u vrijeme donošenja prvostupanjske odluke.

### ***Prihodi korisnika***

#### **Članak 47.**

(1) Prihodima u smislu ovoga Zakona smatraju se ukupni primici, ukupni dohodak i sva materijalna sredstva koja samac ili obitelj ostvari po osnovi rada, mirovine, prihoda od imovine, naknada ili primitaka prema drugim propisima, sredstvima obveznika uzdržavanja ili prihodima ostvarenim na drugi način.

(2) U prihode samca i obitelji računava se i posredno utvrđeni dohodak i drugi primici koje samac, odnosno obitelj ne prikaže, no centar za socijalnu skrb utvrdi da njima plaća robu ili usluge koje ne služe zadovoljavanju osnovnih životnih potreba, u iznosu koji prelazi prikazane prihode.

(3) U prihode iz stavka 1. ovoga članka ne računava se:

- pomoć za troškove stanovanja

- socijalna pomoć i naknada koju osigurava jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, do iznosa osnovice iz članka 40. stavka 2. ovoga Zakona,

- doplatak za djecu,
- sredstva za uzdržavanje za dijete ostvarena temeljem propisa o obiteljskim odnosima,
- stipendija za dijete/mlađu punoljetnu osobu koja je bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi, te dijete/mlađu punoljetnu osobu čija je obitelj korisnik pomoći za uzdržavanje.
- godišnji dar za božićne i uskrсне blagdane i dar za djecu do 15. godine života,
- novčana naknada za tjelesno oštećenje,
- ortopedski dodatak,
- osobna invalidnina po ovom Zakonu,
- doplatak za pomoć i njegu,
- opskrbnina koju prima udomitelj za potrebe smještenog korisnika,
- primici koje fizičke osobe ostvare na osnovi donacija pravnih i fizičkih osoba za zdravstvene potrebe,
- sredstva za saniranje posljedica elementarnih nepogoda.

(4) Ako radno sposobni ili profesionalno radno nesposobni korisnik prihvati ponuđeni posao ili rad u trajanju do 6 mjeseci, koji je utvrđen sporazumom o planu aktivnosti iz članka 43. ovoga Zakona, te mu pravo na pomoć za uzdržavanje prestane, ostvareni dohodak ili primitak za rad u razdoblju od 3 mjeseca prije podnošenja novog zahtjeva za ostvarivanje prava na pomoć za uzdržavanje, ne uračunava se u prihode.

(5) Iznos prihoda obitelji umanjuje se za iznos koji na temelju propisa o obiteljskim odnosima član obitelji plaća za uzdržavanje osobe koja nije član te obitelji.

#### **Članak 48.**

(1) Poljoprivredniku i članu njegove obitelji, koji obavlja poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje, prosječni mjesečni prihod s tog osnova utvrđuje se prema rješenju porezne uprave i potvrdi agencije nadležne za plaćanja u poljoprivredi i ruralnom razvoju o isplaćenim potporama sukladno poreznim propisima.

(2) Prosječni mjesečni prihod iz stavka 1. ovoga članka ne utvrđuje se poljoprivredniku samcu starijem od 65 godina i obitelji koja obavlja poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje, a svi članovi obitelji su stariji od 65 godina ili neovisno o dobi ukoliko imaju utvrđen invaliditet.

#### ***Uračunavanje povremenih i jednokratnih prihoda***

#### **Članak 49.**

(1) Ukoliko je samac ili član obitelji u razdoblju od tri mjeseca prije mjeseca podnošenja zahtjeva ostvario povremenim radom prihode (povremeni prihod), pri izračunavanju iznosa pomoći povremeni se prihodi uračunavaju kao prosječni mjesečni prihod.

(2) Samac ili obitelj koji su ostvarili prihode jednokratno u razdoblju od pet godina prije mjeseca podnošenja zahtjeva, nemaju pravo na pomoć za uzdržavanje za razdoblje za koje ostvareni prihod odgovara iznosu pomoći koju bi ostvario samac, odnosno član obitelji.

(3) Jednokratni prihodi po ovom zakonu su darovanja, odštete, otpremnine, nagrade i drugi prihodi koje je korisnik primio samo jednom.

(4) Prihodi iz stavka 3. ovog članka računaju tako da se kao vlastiti prihod uzima u obzir 1/12 prihoda mjesečno u visini pomoći za uzdržavanje koju bi ostvario samac, odnosno član obitelji.

(5) Samac ili obitelj koji su ostvarili sredstva prodajom vlastite, darovane ili nasljeđene pokretnine ili nekretnine nemaju pravo na pomoć za uzdržavanje za razdoblje za koje iznos pomoći odgovara visini osnovice za plaćanje poreza na promet pokretnina i nekretnina.

***Uvjeti za ostvarivanje prava na pomoć za uzdržavanje***  
**Članak 50.**

- (1) Pravo na pomoć za uzdržavanje može ostvariti samac ili obitelj pod uvjetom da:
- vrijednost imovine samca ili imovine punoljetnih članova obitelji ne prelazi iznos od 100 proračunskih osnovica za obračun naknada i drugih primanja u Republici Hrvatskoj na dan podnošenja zahtjeva;
  - u razdoblju od pet godina prije podnošenja zahtjeva nije prodao, darovao ili se odrekao prava na nasljeđivanje nekretnine, ako je time mogao ostvariti sredstva za podmirenje osnovnih životnih potreba u vrijeme podnošenja zahtjeva u smislu ovoga zakona;
  - nisu vlasnici pokretne imovine koju bi mogli koristiti ili otuđiti bez ugrožavanja osnovnih životnih potreba i time osigurati sredstva u visini pomoći iz članka 45. ovoga Zakona za uzdržavanje sebe ili članova svoje obitelji,
  - na dan podnošenja zahtjeva nisu vlasnici jednog ili više motornih vozila, vrijednost kojeg/kojih je veća od 7 proračunskih osnovica za obračun naknada i drugih primanja u Republici Hrvatskoj, osim motornog vozila koje služi za prijevoz samca ili člana obitelji koji je korisnik doplatka za pomoć i njegu ili osobne invalidnine, starije i nemoćne teško pokretne osobe ili obitelji sa 6 i više članova,
  - samac ili član obitelji nije sklopio ugovor o doživotnom uzdržavanju.
- (2) Vrijednost zadovoljavajućeg stambenog prostora u smislu članka 2. ovoga Zakona, koji samac odnosno punoljetni članovi kućanstva imaju u vlasništvu, ne uračunava se u vrijednost imovine iz stavka 1. podstavka 1. ovog članka.
- (3) U vrijednost imovine iz stavka 1. ovoga članka ne ulaze štednja odnosno novčana sredstva na osobnim računima ili štednim knjižicama.

**Članak 51.**

Pravo na pomoć za uzdržavanje nema samac niti član obitelji ako:

- ima redovite mjesečne prihode u visini većoj od iznosa utvrđenih prema članku 45. ovoga Zakona,
- ne želi tražiti uzdržavanje od osobe koja ga je obvezna uzdržavati na temelju propisa o obiteljskim odnosima, osim ako centar za socijalnu skrb utvrdi da zakonski obveznik uzdržavanja nije u mogućnosti davati uzdržavanje jer su njegovi prihodi ili prihodi njegove obitelji manji od trostrukog iznosa pomoći za samca ili obitelj utvrđene člankom 45. stavkom 3. i 4. ovoga zakona,
- ne želi ostvariti uzdržavanje na temelju sklopljenog ugovora o doživotnom uzdržavanju, a nije pokrenuo postupak za raskid tog ugovora,
- ima u vlasništvu ili suvlasništvu stan, kuću ili drugu nekretninu koja ne služi njemu ili članu obitelji za podmirenje osnovnih stambenih potreba, a čijom bi prodajom ili prihodima od nekretnine mogao ostvariti sredstva za uzdržavanje,
- je sposoban ili profesionalno nesposoban za rad, a nije uredno prijavljen u evidenciju nezaposlenih osoba ili ako je prijavljen ali nije raspoloživ za rad ili u razdoblju od šest mjeseci prije pokretanja postupka odbije ponuđeno zaposlenje koje odgovara njegovim procijenjenim psihofizičkim sposobnostima, odnosno ako ima mogućnosti makar privremenim, sezonskim, povremenim i sličnim poslovima ostvariti sredstva za podmirenje osnovnih životnih potreba,
- može osigurati uzdržavanje po drugoj osnovi.

## **Članak 52.**

Odredba članka 51. stavka 1. podstavka 5. ovoga Zakona ne primjenjuje se na:

- osobu kojoj do stjecanja prava na starosnu mirovinu nedostaje 5 godina života ili mirovinskog staža,
- dijete od navršene 15. godine dok se redovno školuje, odnosno mlađeg punoljetnika do završetka redovnog školovanja, a najduže do navršene 26. godine života,
- trudnicu nakon 12 tjedana trudnoće i roditelju do šest mjeseci nakon poroda, te roditelja koji čuva i odgaja dijete do godinu dana života, blizance do tri godine života ili troje i više djece do navršenih 10 godina života,
- nezaposlenog člana obitelji bez prihoda koji skrbi za dijete ili za odraslog člana obitelji koji nije sposoban brinuti se za sebe, ukoliko takav način skrbi o djetetu, odnosno odrasloj osobi nadomješta institucionalnu skrb po ovom zakonu.

### ***Obveza pokretanja sudskog postupka za uzdržavanje***

## **Članak 53.**

(1) Ako samac odnosno član kućanstva koji je nesposoban za rad ima srodnika s kojim ne živi, a koji je prema propisima o obiteljskim odnosima obvezan sudjelovati u njegovom uzdržavanju, tijekom postupka za ostvarivanje prava na pomoć za uzdržavanje u obvezi je kod nadležnog suda pokrenuti postupak radi utvrđivanja obveze uzdržavanja od strane srodnika, ukoliko ta obveza nije utvrđena pravomoćnom sudskom odlukom.

(2) Postupak iz stavka 1. ovog članka smatra se žurnim.

### ***Isplata pomoći za uzdržavanje***

## **Članak 54.**

(1) Pomoć za uzdržavanje ostvaruje se od dana podnošenja zahtjeva, odnosno pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

(2) Pomoć iz stavka 1. ovog članka isplaćuje se mjesečno u iznosima zaokruženim na kune, a iznos manji od 1 kn ne isplaćuje se.

(3) Pomoć iz stavka 1. ovog članka koja iznosi manje od 10% osnovice iz članka 40. stavka 2. ovoga Zakona samcu, odnosno obitelji isplaćuje se u jednokratnom iznosu za tri mjeseca i to za tri mjeseca unaprijed.

(4) Ako se promijeni osnovica iz članka 40. stavka 2. ovoga Zakona, Zavod izvješćuje korisnika o promjeni iznosa pomoći putem isplatnice.

### ***Pomoć u naravi***

## **Članak 55.**

Zavod će priznati pravo na pomoć za uzdržavanje u cijelosti ili djelomično kao pomoć u naravi kada utvrdi da je to povoljnije za korisnika ili da on pomoć u novcu ne koristi odnosno da postoji velika vjerojatnost da tu pomoć neće koristiti namjenski.

### **b) Posebni uvjeti za radno sposobne ili djelomično radno sposobne nezaposlene osobe**

## **Članak 56.**

(1) Nezaposlena osoba ima pravo na pomoć za uzdržavanje ako ispunjava uvjete propisane člankom 50. ovoga Zakona i ako:

- se nalazi na redovnom školovanju ili se vodi u evidenciji nezaposlenih osoba;
- njegov zadnji radni odnos nije prestao svojevrijedno, sporazumno ili skrivljenim ponašanjem, osim ako je od prestanka radnog odnosa prošlo godinu dana ili ako je po prestanku radnog odnosa nastupila nesposobnost za rad.

(2) Osoba iz stavka 1. ovog članka koja ostvari pravo na pomoć za uzdržavanje, za vrijeme ostvarivanja prava obvezna je prihvatiti zaposlenje, posao po ugovoru o djelu ili ugovor o autorskom djelu, a nakon tri mjeseca primanja novčane pomoći i privremeni ili povremeni humanitarni rad ili drugu primjerenu aktivnost koju joj ponudi Zavod, u skladu s propisima o zapošljavanju, pravilnikom iz članka 42. stavka 2. ovoga Zakona i sporazumom o planu aktivnosti korisnika iz članka 43. ovoga Zakona.

(3) Primjereni privremeni ili povremeni humanitarni rad ili drugi sličan rad su aktivnosti na području neprofitnih djelatnosti na radovima koji nisu dio redovnog radnog procesa, a provode se za opće dobro s ciljem poboljšanja socijalne integracije i mogućnosti zapošljavanja osobe koja prima pomoć za uzdržavanje.

(4) Aktivnosti se mogu provoditi u opsegu od najmanje 8 sati tjedno, a najviše 100 sati mjesečno.

### ***Razdoblje primanja pomoći i poticanje zapošljavanja*** **Članak 57.**

(1) Korisnik iz članka 56. ovoga Zakona ima pravo na pomoć za uzdržavanje u trajanju do godinu dana.

(2) Ako korisnik iz članka 56. ovoga Zakona redovito izvršava aktivnosti utvrđene sporazumom, pravo na pomoć za uzdržavanje može mu se priznati i nakon razdoblja iz stavka 1. ovog članka, ali najduže dok te aktivnosti traju.

### **c) Promjena okolnosti i prestanak prava**

#### ***Promijenjene okolnosti*** **Članak 58.**

(1) Zavod povremeno, a najmanje svaka 3 mjeseca, preispituje postojanje činjenica i okolnosti koje su bile odlučujuće za ostvarivanje prava na novčanu pomoć.

(2) Ako su se promijenile okolnosti o kojima ovisi ostvarivanje prava ili visina pomoći za uzdržavanje, Zavod će donijeti novo rješenje.

(3) Zavod po službenoj dužnosti svaki mjesec pribavlja od nadležne službe za zapošljavanje skupno uvjerenje o prijavi u evidenciju za nezaposlene radno sposobne korisnike, a dan s kojim se nezaposlena osoba prestaje voditi u evidenciji nezaposlenih osoba uzima se kao dan promijenjene okolnosti.

(4) Ako Zavod utvrdi da su se prilike korisnika/članova kućanstva promijenile i znatno su nepovoljnije, tako da korisnik/članovi obitelji ispunjavaju uvjete za ostvarivanje većeg iznosa pomoći, taj se iznos povećava od prvog dana sljedećeg mjeseca kada je Zavod utvrdio nastale promjene.

#### ***Obveza prijave promijenjenih okolnosti*** **Članak 59.**

(1) Korisnik pomoći za uzdržavanje obvezan je Zavodu pravovremeno prijaviti svaku promjenu podataka o svojim prihodima i imovini te druge okolnosti koje utječu na

ostvarivanje ili visinu pomoći za uzdržavanje, a najkasnije u roku od 8 dana od dana nastanka promjene.

(2) Kad Zavod utvrdi da korisnik tijekom korištenja pomoći za uzdržavanje nije prijavio promjenu iz stavka 1. ovog članka u navedenom roku, prestaje mu pravo i korisnik nema pravo podnijeti zahtjev za priznavanje prava na pomoć za uzdržavanje 6 mjeseci nakon prestanka prava, a isplata pomoći obustavlja se s prvim danom tekućeg mjeseca u kojem je promjena utvrđena.

### ***Prestanak prava i isplate pomoći*** **Članak 60.**

(1) Zavod će donijeti rješenje o prestanku prava na pomoć za uzdržavanje ako praćenjem materijalnih i drugih socijalnih prilika korisnika utvrdi da su se promijenile i znatno su povoljnije nego što bi ih on mogao osigurati sredstvima za uzdržavanje.

(2) Pravo na pomoć za uzdržavanje prestaje:

- ako je korisnik na izdržavanju kazne zatvora, odnosno do otpusta korisnika te dok je u inozemstvu ili ako tijekom mjeseca više od 15 dana boravi u inozemstvu.

- korisniku kojem je priznato pravo na usluge stalnog ili tjednog smještaja po ovom Zakonu te u drugim slučajevima kada mu je osigurano zadovoljavanje osnovnih životnih potreba.

(3) Ako je korisnik duže od 2 mjeseca neprekidno na bolničkom liječenju, pomoć za uzdržavanje umanjuje se za 50% iznosa.

(4) Iznimno, kada korisnik umre, pravo prestaje i isplata se obustavlja od dana kada je ta okolnost nastupila bez donošenja rješenja.

(5) Pravo na pomoć za uzdržavanje prestaje korisniku koji je pri ostvarivanju prava dao netočne ili nepotpune podatke o svim svojim приходima i imovinom stanju i članova svoje obitelji/kućanstva ili nije omogućio centru za socijalnu skrb uvid u sve prihode i imovno stanje.

(6) Korisnik iz stavka 5. ovog članka nema pravo podnijeti zahtjev za priznavanje prava na pomoć za uzdržavanje 6 mjeseci nakon prestanka prava, a isplata pomoći obustavlja se s prvim danom mjeseca u kojem je Zavod utvrdio navedene okolnosti.

(7) Radno sposobnom ili profesionalno radno nesposobnom korisniku koji neopravdano odbije ili prekine ponuđeni posao ili drugu primjerenu aktivnost utvrđenu sporazumom iz članka 43. ovoga Zakona, prestaje pravo na pomoć za uzdržavanje.

(8) Korisnik iz stavka 7. ovog članka nema pravo podnijeti zahtjev za priznavanje prava na pomoć za uzdržavanje u sljedećih 6 mjeseci nakon mjeseca u kojem je izgubio pravo.

#### **d) Naknada štete**

### ***Naknada štete i vraćanje neosnovano primljene pomoći*** **Članak 61.**

(1) Korisnik je dužan vratiti neosnovano primljenu pomoć za uzdržavanje i nadoknaditi štetu Zavodu ako:

- je na temelju neistinitih ili netočnih podataka za koje je znao ili morao znati da su neistiniti, odnosno netočni ili je na drugi protupravan način ostvario pomoć koja mu po ovom Zakonu ne pripada ili je ostvario pomoć u većem opsegu nego što mu pripada,

- u određenom roku nije prijavio promjenu koja utječe na gubitak ili visinu pomoći, a znao je ili je morao znati za tu promjenu,

- mu je isplaćena pomoć na koju nije imao pravo prema rješenju ili mu je pomoć isplaćena u većem iznosu od iznosa određenog u rješenju.

(2) Kada Zavod utvrdi okolnosti iz stavka 1. ovog članka, poziva korisnika putem pisane obavijesti da neosnovano primljenu pomoć vrati u roku od 8 dana od dana zaprimljene obavijesti o utvrđenim okolnostima.

(3) O povratu neosnovano primljene pomoći za uzdržavanje iz stavka 1. ovog članka, Zavod odlučuje rješenjem u istom postupku u kojem odlučuju o prestanku prava.

(4) Neosnovano primljenu pomoć korisnik je dužan vratiti najkasnije u roku od 30 dana od dana izvršnosti rješenja iz stavka 3. ovog članka, a nakon tog roka sa zakonskom zateznom kamatom.

(5) Na naknadu štete primjenjuje se zakon kojim se uređuju obvezni odnosi, ako ovim Zakonom nije propisano drugo.

### ***Nagodba i otpis duga***

#### **Članak 62.**

(1) Zavod može s korisnikom sklopiti nagodbu o načinu i vremenu povrata neosnovano primljene pomoći, pri čemu se u obzir uzima visina vlastitog dohotka korisnika i njegov socijalni položaj.

(2) Odgoda plaćanja može se dogovoriti najduže za razdoblje od tri godine.

(3) Korisnik je dužan Zavodu u skladu s nagodbom o povratu novčane socijalne pomoći redovito prilagati dokaze o izvršenim uplatama.

(4) Ako korisnik zakasni s otplatom, dužan je platiti zakonske zatezne kamate.

(5) Zavod može na prijedlog korisnika odlučiti da se njegov dug djelomično ili u cijelosti otpiše, ali najviše do visine vrijednosti predmeta i primanja koji su prema propisima o ovrsi izuzeti iz ovrhe.

(6) Prijedlog korisnika za otpis, odnosno djelomični otpis, koja mora sadržavati podatke o vlasništvu imovine, prihodima korisnika i članova njegove obitelji, korisnik predaje zavodu ili centru za socijalnu skrb.

(7) Zavod odlučuje o otpisu duga u roku od 30 dana od zaprimanja prijedloga na temelju podataka iz svojih evidencija i podataka iz evidencija drugih tijela te na temelju priloženih dokaza od strane korisnika.

(8) Dug se može otpisati ako korisnik nema prihoda ni imovine i ako bi naplata duga ugrozila osnovne životne potrebe korisnika i članova njegove obitelji.

## **2. POMOĆ ZA STANOVANJE**

### ***Uvjeti***

#### **Članak 63.**

(1) Pravo na pomoć za stanovanje ima samac ili članovi kućanstva pod uvjetima propisanim ovim Zakonom, ako plaćanje troškova stanovanja ne ostvaruju po drugoj osnovi.

(2) Troškovi stanovanja u smislu ovoga Zakona su troškovi najamnine, pričuve, komunalne naknade, električne energije, plina, drva i drugih energenata, grijanja, vode, odvodnje te drugi troškovi stanovanja u skladu s posebnim propisima.

(3) Pravo na pomoć za stanovanje ima samac ili članovi kućanstva koji koristi stan iste ili manje veličine od zadovoljavajućeg stambenog prostora u smislu odredbe članka 2. ovoga Zakona, i ako prosječni mjesečni prihod samca ili članova kućanstva u posljednja tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva ili pokretanja postupka po službenoj dužnosti, ne prelazi visinu sredstava za uzdržavanje propisanu člankom 45. ovoga Zakona.



(4) Samac ili članovi kućanstva koji imaju u vlasništvu ili suvlasništvu kuću ili stan koji im ne služi za podmirenje osnovnih stambenih potreba ili kuću za odmor, nemaju pravo na pomoć za stanovanje.

***Postupak***  
**Članak 64.**

(1) Rješenje o pravu na pomoć za stanovanje donosi upravni odjel jedinice područne (regionalne) samouprave u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

(2) U slučaju nedonošenja rješenja iz stavka 3. ovoga članka, Zavod će priznati pravo na pomoć za stanovanje u istom postupku u kojem rješava o pravu na pomoć za uzdržavanje.

(3) Jedinica područne (regionalne) samouprave djelomično ili u cijelosti izvršava plaćanje računa ovlaštenoj pravnoj ili fizičkoj osobi koja je pružila uslugu stanovanja za troškove iz članka 63. stavka 2. ovoga Zakona, temeljem rješenja iz stavka 1. ovoga članka.

***Iznos pomoći***  
**Članak 65.**

(1) Pomoć za stanovanje priznaje se u polovici mjesečnog iznosa potrebnog za uzdržavanje samca ili članova obitelji iz članka 45. ovoga Zakona.

(2) Pomoć za stanovanje može se priznati i iznad iznosa sredstava iz stavka 1. ovog članka, a najviše do dvostrukog iznosa osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona, ako bi se time spriječilo odvajanje djece iz obitelji.

***Trošak ogrijeva***  
**Članak 66.**

(1) Korisniku pomoći za stanovanje koji se grije na drva, osigurava se jednom godišnje 3m<sup>3</sup> drva plaćanjem troškova ovlaštenoj pravnoj ili fizičkoj osobi koja je uslugu izvršila ili mu se može odobriti novčani iznos za podmirenje troška ogrijeva u visini koju odlukom odredi nadležna jedinica područne (regionalne) samouprave.

(2) Odluku iz stavka 1. ovoga članka donosi predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave najkasnije do 30. rujna za tekuću godinu.

### **3. JEDNOKRATNA POMOĆ**

**Članak 67.**

(1) Jednokratna pomoć je poseban oblik novčane ili materijalne pomoći samcu ili obitelji koji su se našli u položaju trenutačne materijalne ugroženosti iz razloga na koje nisu mogli, odnosno ne mogu utjecati, te radi toga nisu u mogućnosti podmiriti neke osnovne životne potrebe kao što su rođenje ili školovanje djeteta, bolest ili smrt člana obitelji, elementarne nepogode, nabavke osnovnih predmeta u kućanstvu, nabavke neophodne odjeće i obuće i drugo.

(2) Jednokratnu pomoć Zavod može odobriti i korisniku kojeg uputi na smještaj, ako korisnik nema sredstava za odjeću, obuću i prijevoz, potrebna za realizaciju smještaja.

(3) Zavod može iznimno odobriti jednokratnu pomoć korisnicima usluge smještaja i u slučaju ako potreba iz stavka 1. ovog članka nije zadovoljena u okviru usluge smještaja ili pomoći ostvarene po drugoj osnovi.

*Uyjeti*  
**Članak 68.**

- (1) Jednokratna pomoć priznaje se do iznosa koji podmiruje potrebu iz članka 67. ovoga Zakona.
- (2) Ako je iznos potrebne pomoći veći od peterostrukog iznosa osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona, Zavod je obvezan pribaviti prethodnu suglasnost Ministarstva.
- (3) Zavod je obvezan uz zahtjev za davanje prethodne suglasnosti iz stavka 2. ovoga članka priložiti potrebne socio-anamnestičke podatke i dokaze o opravdanosti potrebe radi koje se podnosi zahtjev.
- (4) Iznos pomoći iz stavka 2. ovog članka u jednoj kalendarskoj godini može se odobriti do visine dvije proračunske osnovice za obračun naknada i drugih primanja u Republici Hrvatskoj za obitelj odnosno do tri navedene osnovice za samca.
- (5) Ministarstvo je obvezno bez odgode odlučiti o zahtjevu za davanje prethodne suglasnosti a najkasnije u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva.

*Pogrebni troškovi korisnika pomoći za uzdržavanje*  
**Članak 69.**

- (1) Jednokratna pomoć u visini iz članka 68. stavka 2. ovoga Zakona odobrava se bez prethodne suglasnosti Ministarstva, osobi koja je snosila troškove pogreba korisnika pomoći za uzdržavanje.
- (2) Zavod odobrava plaćanje pogrebnih troškova do iznosa osnovnih troškova pogreba u mjestu smrti korisnika ili mjestu pogreba, a u iznos troškova uračunavaju se i troškovi prijevoza pokojnika.

*Pomoć u novcu ili u naravi*  
**Članak 70.**

- (1) Jednokratna pomoć može se odobriti u novcu ili u naravi.
- (2) Jednokratna pomoć odobrava se u naravi u slučaju iz članka 55. ovoga Zakona.
- (3) Jednokratnu pomoć u naravi osigurava jedinica lokalne samouprave.
- (4) Jednokratnu pomoć u novcu osigurava jedinica lokalne samouprave u slučajevima hitnih intervencija kada je ugrožen život ili zdravlje osoba na njihovom području.
- (5) Zavod razmjenjuje podatke s jedinicama lokalne samouprave o isplaćenim jednokratnim pomoćima.
- (6) Jedinica lokalne samouprave dostavlja Zavodu popis korisnika i odobrenih jednokratnih pomoći iz stavka 3. i 4. ovoga Zakona.

*Postupak i isplata*  
**Članak 71.**

- (1) Ako je postupak pokrenut na zahtjev, podnositelj je obvezan točno navesti za koju namjenu treba pomoć i odrediti visinu potrebnih sredstava.
- (2) Zavod je obvezan je odlučiti o zahtjevu bez odgode, a najkasnije u roku od 3 dana.
- (3) Zavod izdaje uputnicu za korištenje jednokratne pomoći, a kada zahtjev za korištenje jednokratne pomoći odbija, donosi rješenje.
- (5) Zavod temeljem uputnice vrši plaćanje računa za podmirenje životne potrebe korisnika za koju je odobrena jednokratna pomoć u novcu.

(6) Raspodjelu jednokratne pomoći u naravi provodi tijelo određeno općim aktom općine odnosno grada temeljem uputnice koju izdaje korisniku.

#### **4. POTPORE ZA OBRAZOVANJE**

##### ***Potpora za troškove smještaja u učeničkom domu***

##### **Članak 72.**

(1) Zavod priznaje pravo na troškove smještaja u učeničkom domu kao potporu za obrazovanje člana obitelji polaznika srednje škole, ako obitelj ostvaruje pravo na pomoć za uzdržavanje.

(2) Pravo na potporu iz stavka 1. ovog članka priznaje se obitelji za člana smještenog u učeničkom domu ili polazniku srednje škole pod skrbništvom smještenom u učenički dom, u visini troškova smještaja, pod uvjetom:

– da prosječni mjesečni prihod po članu obitelji, tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva, ne prelazi ili je jednak iznosu od 150% osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona,

– ako je polaznik srednje škole dijete samohranoga roditelja čiji prosječni mjesečni prihod po članu obitelji, tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva, ne prelazi ili je jednak iznosu od dvije osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona,

– ako je polaznik srednje škole dijete pod skrbništvom čiji vlastiti prihod ne prelazi ili je jednak iznosu od 250% osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona.

(3) Iznimno, djetetu s teškoćama u razvoju, te djetetu smještenom u udomiteljskoj obitelji, polazniku srednje škole, ako pohađa školu izvan mjesta prebivališta, a ne može mu se osigurati školovanje u mjestu prebivališta, priznaje se pravo na troškove smještaja u učeničkom domu.

##### ***Potpora za troškove prijevoza***

##### **Članak 73.**

(1) Osoba s invaliditetom i dijete s teškoćama u razvoju koja pohađa nastavu radi stjecanja srednjoškolskog obrazovanja po posebnom programu ili osposobljavanja za samozbrinjavanje izvan mjesta svoga prebivališta, a ne postoji potreba da joj se prizna pravo na usluge stalnog smještaja, ima pravo na novčanu potporu za pokriće troškova prijevoza do svojeg prebivališta.

(2) Rješenje o pravu iz stavka 1. ovoga članka donosi Zavod.

(3) Potpora iz stavka 1. ovoga članka obuhvaća troškove prijevoza u odlasku i povratku.

(4) Novčana iznos potpore iz stavka 1. ovoga članka priznaje se po najnižoj cijeni za redovita prijevozna sredstva javnoga prometa za najkraću relaciju, a ako korisnik za prijevoz koristi osobno vozilo, u visini cijene vozne karte javnoga prijevoznog sredstva.

(5) Osoba s invaliditetom i dijete s teškoćama u razvoju koji pohađaju nastavu u mjestu prebivališta ima pravo na potporu za pokriće prijevoza ukoliko nema prijevoz po nekoj drugoj osnovi. Prijevoz u mjestu prebivališta osigurava jedinica lokalne samouprave.

##### ***Potpora za školske udžbenike***

##### **Članak 74.**

(1) Zavod može jednom godišnje odobriti jednokratnu novčanu potporu za nabavku obveznih školskih udžbenika za osnovne i srednje škole, korisniku prava na pomoć za uzdržavanje i korisniku prava na smještaj u udomiteljsku obitelj, koji je učenik osnovne ili srednje škole, ako to pravo ne ostvaruje po drugoj osnovi.

- (2) Zavod će za korisnika potpore izvršiti plaćanje računa za školske udžbenike ovlaštenoj pravnoj ili fizičkoj osobi koja je pružila uslugu iz stavka 1. ovog članka.
- (3) Zavod će u suradnji s lokalnom zajednicom osiguravati sredstva za isplatu potpore iz stavka 1. ovoga članka te razmjenjivati podatke o odobrenim potporama u tu svrhu.
- (5) Zavod razmjenjuje podatke s jedinicama lokalne samouprave o isplaćenim sredstvima za nabavku udžbenika iz stavka 1. ovog članka.
- (6) Jedinica lokalne samouprave dostavlja Zavodu popis korisnika i odobrenih jednokratnih potpora iz stavka 1. ovoga članka.

### ***Potpore za redovno studiranje***

#### **Članak 75.**

- (1) Korisniku prava na stalni smještaj koji upiše studij kao redovit student, Zavod priznaje pravo na mjesečnu novčanu potporu u visini četverostrukog iznosa osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona.
- (2) Danom izvršnosti rješenja o priznavanju potpore za redovno studiranje, korisniku prestaje pravo na stalni smještaj.
- (3) Pravo na potporu iz stavka 1. ovog članka traje do završetka redovnog studiranja u skladu s programom studija koji korisnik pohađa.
- (4) Korisniku se može odobriti potpora iz stavka 1. ovoga članka i tijekom ponavljanja godine u slučaju bolesti ili drugoga opravdanoga razloga, uz suglasnost Zavoda.
- (5) Korisnik je obavezan dostaviti dokaz o upisanoj godini najkasnije do 31. listopada svake godine dok traje studiranje te izvijestiti Zavod o završetku studiranja.
- (6) Pravo na potporu iz stavka 1. ovoga članka priznaje se neovisno o imovnom stanju i prihodima korisnika iz stavka 1. ovoga članka.

## **5. OSOBNA INVALIDNINA**

#### **Članak 76.**

- (1) Osobna invalidnina je novčana potpora na koju ima pravo osoba s teškim invaliditetom, teškom psihičkom bolešću ili drugim teškim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju, u svrhu zadovoljavanja njezinih potreba za uključivanje u svakodnevni život zajednice na ravnopravnoj osnovi s drugima, ako osobnu invalidninu ne ostvaruje po drugoj osnovi.
- (2) Korisnik koji ostvaruje pravo na osobnu invalidninu ne može istodobno ostvarivati pravo na doplatak za pomoć i njegu, koje ostvaruje po ovom Zakonu ili temeljem drugih propisa.

#### **Članak 77.**

Vrstu i težinu invaliditeta ili psihičke bolesti i trajne promjene u zdravstvenom stanju, u svrhu ostvarivanja osobne invalidnine, pravilnikom propisuje ministar.

### ***Iznos osobne invalidnine i uračunavanje prihoda***

#### **Članak 78.**

- (1) Osobna invalidnina iznosi mjesečno 250% osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona za osobu koja nema vlastiti prihod ni imovinu u vrijednosti većoj od iznosa iz članka 50. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Ako osoba iz članka 76. ovoga Zakona ostvaruje prihod po bilo kojoj osnovi, osobna invalidnina utvrđuje se kao razlika između iznosa iz stavka 1. ovoga članka i prosječnog prihoda ostvarenog u prethodna tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva.

(3) U prihod iz stavka 2. ovoga članka ne uračunava se pomoć za uzdržavanje i pomoć za troškove stanovanja koje su ostvarene na temelju ovoga Zakona, mirovina do iznosa najniže mirovine, ortopedski dodatak, sredstva za uzdržavanje koje dijete ostvaruje temeljem propisa o obiteljskim odnosima i doplatak za djecu.

### *Izuzeci i smanjeni iznos invalidnine* **Članak 79.**

(1) Ako roditelji korisnika osobne invalidnine koriste: roditeljski dopust, rad s polovicom punoga radnog vremena, rad u skraćenom radnom vremenu zbog pojačane njege djeteta, dopust ili rad u skraćenom radnom vremenu radi skrbi i njege djeteta s težim smetnjama u razvoju ili mirovanje radnog odnosa do treće godine života djeteta po posebnim propisima, a dijete dnevno boravi dulje od 4 sata u predškolskoj, školskoj ili zdravstvenoj ustanovi, domu socijalne skrbi ili kod drugog pružatelja usluga boravka, osobna se invalidnina isplaćuje u iznosu od 125% osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Ako dijete ili odrasla osoba iz članka 76. ovoga Zakona koristi pravo na stalni ili tjedni smještaj, ne može ostvariti pravo na osobnu invalidninu dok to pravo ostvaruje.

## **6. DOPLATAK ZA POMOĆ I NJEGU**

### **Članak 80.**

(1) Doplatak za pomoć i njegu je novčana potpora namijenjena osobi koja ne može sama udovoljiti osnovnim životnim potrebama uslijed čega joj je prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe u organiziranju prehrane, pripremi i uzimanju obroka, nabavci namirnica, čišćenju i pospremanju stana, oblačenju i svlačenju, održavanju osobne higijene, kao i obavljanju drugih osnovnih životnih potreba.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka ima pravo na doplatak za pomoć i njegu ako:

- nema mogućnosti da joj pomoć i njegu osiguraju članovi obitelji,
- nema mogućnosti pomoć i njegu osigurati na temelju ugovora o doživotnom uzdržavanju,
- prosječni mjesečni prihod osobe ako je samac ne prelazi iznos od 250% osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona, odnosno ako prosječni mjesečni prihod članova njezine obitelji ne prelazi iznos od 200% osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona u prethodna tri mjeseca prije mjeseca u kojem je podnesen zahtjev, odnosno pokrenut postupak po službenoj dužnosti, i
- ako doplatak za pomoć i njegu ne može ostvariti po drugoj osnovi.

### *Iznos doplatka za pomoć i njegu* **Članak 81.**

(1) Pravo na doplatak za pomoć i njegu može se priznati u punom ili smanjenom iznosu, ovisno o tome postoji li prijeka potreba pomoći i njege druge osobe u punom ili smanjenom opsegu.

(2) Vrsta i opseg prijekne potrebe trajne ili privremene pomoći i njege propisana je odredbama pravilnika iz članka 77. ovoga Zakona.

## **Članak 82.**

Visina doplatka za pomoć i njegu iznosi:

- u punom iznosu 100% osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona
- u smanjenom iznosu 70% osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona.

### ***Uvjeti za doplatak u punom i smanjenom iznosu***

## **Članak 83.**

(1) Pravo na doplatak za pomoć i njegu u punom iznosu neovisno o uvjetima iz članka 80. stavka 2. podstavka 1.i 3. ovoga Zakona, ima:

- osoba s težim invaliditetom,
- teže psihički bolesna osoba,
- osoba s težim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju,
- slijepa, gluha i gluhoslijepa osoba koja nije osposobljena za samostalan život i rad.

(2) Pravo na doplatak za pomoć i njegu u smanjenom iznosu neovisno o uvjetima iz članka 80. stavka 2. podstavka 1.i 3. ovoga Zakona, ima:

- slijepa, gluha i gluhoslijepa osoba koja je osposobljena za samostalan život i rad.

### ***Izuzeci***

## **Članak 84.**

(1) Osoba kojoj je priznato pravo na osobnu invalidninu ili na usluge stalnog ili tjednog smještaja, po ovom Zakonu ili temeljem drugih propisa, ne može ostvariti istodobno i pravo na doplatak za pomoć i njegu.

(2) Doplatak za pomoć ne isplaćuje se za vrijeme koje je korisnik doplatka proveo u zdravstvenoj ustanovi ili u drugoj ustanovi u kojoj mu je osigurana njega i pomoć druge osobe.

(3) Korisniku kojem je odobren doplatak za pomoć i njegu iznimno se može osigurati i usluga pomoći i njege u kući za zadovoljenje pojedine potrebe iz članka 80. stavka 1. ovoga Zakona koju mu ne mogu pružiti članovi obitelji.

## **Članak 85.**

(1) Pravo na doplatak za pomoć i njegu nema dijete čiji roditelj koristi roditeljski dopust ili mirovanje radnog odnosa do treće godine života djeteta po posebnim propisima.

(2) Dijete čiji je roditelj ostvario pravo na rad s polovicom punoga radnog vremena, rad u skraćenom radnom vremenu zbog pojačane njege djeteta, dopust ili rad u skraćenom radnom vremenu radi skrbi i njege djeteta s težim smetnjama u razvoju po posebnim propisima, može ostvariti pravo na doplatak za pomoć i njegu u smanjenom iznosu, za ostvarivanje prava na doplatak za pomoć i njegu ako ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom.

## **7. STATUS RODITELJA NJEGOVATELJA/OBITELJSKOG NJEGOVATELJA**

### **Članak 86.**

(1) Pravo na status roditelja negovatelja ima jeddan od roditelja djeteta s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom koja je potpuno ovisna o pomoći i njezi druge osobe tako da mu je zbog održavanja života potrebno pružanje specifične njege izvođenjem medicinsko-tehničkih zahvata, za koju je prema preporuci liječnika roditelj osposobljen.

(2) Pravo na status roditelja njegovatelja ima i jedan od roditelja djeteta s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom, zbog kojeg je u potpunosti nepokretno i uz pomoć ortopedskih pomagala, te roditelj djeteta s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom s više vrsta teških oštećenja (tjelesnih, mentalnih, intelektualnih ili osjetilnih), zbog kojih je potpuno ovisno o pomoći i njezi druge osobe pri zadovoljavanju osnovnih životnih potreba.

(3) Roditelj iz stavka 2. ovoga članka ima pravo na status njegovatelja samo ako zbog težine invaliditeta djeteta s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom nije moguće osigurati zadovoljavanje njegovih životnih potreba uključivanjem u programe boravka u smislu ovoga Zakona bez pomoći njegovatelja, te ako mu za vrijeme tog boravka usluga pomoći i njege nije osigurana.

(4) Pravo na status njegovatelja roditelj ostvaruje dok traje potreba pomoći i njege djetetu s teškoćama u razvoju i osobi s invaliditetom iz stavka 1. i 2. ovog članka, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom, a najdulje do dana ispunjenja uvjeta za ostvarivanje prava na starosnu mirovinu.

(5) Pravo na status roditelja njegovatelja nema roditelj za dijete ili odraslu osobu kojoj je priznat smještaj ili boravak za vrijeme kojeg mu je usluga pomoći i njege osigurana.

(6) Iznimno, kada niti jedan od roditelja nije u mogućnosti prihvatiti status roditelja njegovatelja, jednom od članova obitelji može se priznati status roditelja njegovatelja, uz uvjet da je osposobljen za pružanje njege potrebne djetetu s teškoćama u razvoju ili osobi s invaliditetom iz stavka 1. i 2. ovog članka.

(7) Ukoliko u obitelji ima dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju ili osoba s invaliditetom iz stavka 1. i 2. ovog članka status roditelja njegovatelja mogu steći oba roditelja.

### *Vrsta i razina potrebne pomoći i njege*

#### **Članak 87.**

Vrstu specifične njege uz izvođenje medicinsko-tehničkih zahvata i težinu oštećenja (tjelesnih, mentalnih, intelektualnih ili osjetilnih) iz članka 86. ovoga Zakona, propisuje Ministar pravilnikom iz članka 77. ovoga Zakona.

### *Naknada njegovatelju*

#### **Članak 88.**

(1) Roditelj njegovatelj odnosno obiteljski njegovatelj ima pravo na naknadu u iznosu pet osnovica iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona, prava iz mirovinskoga osiguranja, zdravstvenog osiguranja i prava za vrijeme nezaposlenosti, kao zaposlena osoba prema posebnim propisima.

(2) Zavod isplaćuje naknadu iz stavka 1. ovoga članka i uplaćuje sve doprinose za obvezna osiguranja, a sredstva za te namjene osiguravaju se u državnom proračunu.

(3) Osnovica za uplatu doprinosa je najniža mjesečna osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za tekuću godinu.

(4) Ministarstvo vodi evidenciju fizičkih osoba kojima je priznato pravo na status roditelja njegovatelja i status obiteljskog njegovatelja.

(5) Ministar pravilnikom propisuje sadržaj i način vođenja evidencije iz stavka 4. ovoga članka.

### ***Privremena nesposobnost i odmor njegovatelja***

#### **Članak 89.**

(1) Roditelj njegovatelj odnosno obiteljski njegovatelj ostvaruje naknadu i za vrijeme svoje privremene nesposobnosti za pružanje njege zbog bolesti kao i tijekom odmora, kada ne obavlja poslove njegovatelja, a dijete je povjereno temeljem uputnice na kratkotrajnu njegu i skrb drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi na vikend-smještaj, odnosno na povremeni smještaj tijekom godišnjeg odmora roditelja/obiteljskog njegovatelja po odredbama ovoga Zakona te ako dijete na bolničkom liječenju najduže 2 mjeseca.

(2) Roditelj njegovatelj/obiteljski njegovatelj može koristiti odmor u trajanju do 4 tjedna tijekom godine.

(3) Pravo iz stavka 1. ovoga članka prestaje roditelju odnosno obiteljskom njegovatelju na njegov zahtjev, ako više nije u mogućnosti pružati potrebnu njegu djetetu zbog svojeg psihofizičkoga stanja, ako zbog neopravdanih razloga ne obavlja poslove njegovatelja, ako se nalazi u pritvoru odnosno istražnom zatvoru ili na izdržavanju kazne zatvora u trajanju većem od 2 mjeseca te smrću djeteta, roditelja ili obiteljskog njegovatelja.

### ***Poseban postupak***

#### **Članak 90.**

(1) Rješenje kojim se priznaje pravo na status roditelja/obiteljskog njegovatelja donosi Zavod uz suglasnost Ministarstva.

(2) Ministarstvo može na prvostupanjsko rješenje dati suglasnost ili ga može poništiti u cijelosti ili djelomično ili ga izmijeniti.

(3) Rok za davanje suglasnosti je tri mjeseca, a počinje teći od dana zaprimanja prvostupanjskog predmeta.

(4) Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka, ako je u postupku davanja suglasnosti potrebno pribaviti nalaz i mišljenje tijela vještačenja, rok za davanje suglasnosti ne teče do završetka postupka vještačenja.

(5) Ako Ministarstvo ne izda suglasnost u roku iz stavka 3. ovoga članka, smatra se da je dana suglasnost na rješenje iz stavka 1. ovoga članka.

#### **Članak 91.**

(1) Ako je protiv rješenja Zavoda kojim je priznato pravo na status roditelja njegovatelja/obiteljskog njegovatelja izjavljena žalba, o žalbi i suglasnosti odlučuje se istim rješenjem.

(2) Protiv rješenja Ministarstva donesenog u postupku davanja suglasnosti ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(3) Zavod koji je donio novo rješenje povodom žalbe ako je njime priznato pravo na status roditelja njegovatelja/obiteljskog njegovatelja, obvezan je ponovo zatražiti suglasnost Ministarstva.

## **8. INKLUZIVNI DODATAK**

#### **Članak 92.**

(1) Inkluzivni dodatak je novčana potpora namijenjena osobama s invaliditetom radi stvaranja uvjeta za izjednačavanje mogućnosti za njihovo uključivanje u svakodnevni život.



(2) Pravo na inkluzivni dodatak ima osoba s utvrđenim dugotrajnim tjelesnim, mentalnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjima, koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima, zbog čega postoji potreba za određenom razinom potpore u obavljanju aktivnosti za uključivanje u svakodnevni život.

(3) Za pojedine skupine osoba s invaliditetom u sklopu sedam razina utvrđuju se minimalne razine potpore na sljedeći način:

- Osobi s tjelesnim oštećenjem koja je upućena na samostalnu uporabu invalidskih kolica dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 3.
- Ako kod osobe iz podstavka 1 postoji inkontinencija stolice ili mokraće, odnosno disfunkcija mokraćnog mjehura ili zadnjeg crijeva, dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 4.
- Ako je osobi iz podstavka 1 izrazito onemogućena funkcionalna uporaba gornjih ekstremiteta, dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 5.
- Osobi s visokim stupnjem oštećenja vida (slabovidna osoba) dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 3.
- Slijepoj se osobi dodjeljuje inkluzivni dodatak u iznosu razine 4.
- Gluhoj i nagluhoj osobi s težim oštećenjem sluha kada je spontani razvoj glasovnog govora značajno otežan dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 3.
- Gluhoslijepoj osobi koja je slijepa i čiji je sluh oštećen u tako visokom stupnju da onemogućuje verbalnu i akustičku komunikaciju s okolinom dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 5.
- Osobi s intelektualnim oštećenjem težeg stupnja (IQ ispod 34) dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 4.
- Osobi s autizmom kod koje postoji teško oštećenje u komunikaciji, uspostavi socijalnih odnosa, intelektualnog i emocionalnog funkcioniranja te izraženih promjena u ponašanju, dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 4.
- Osobi s mentalnim oštećenjem kod koje postoje promjene u ponašanju i reakcijama koje su uzrokovane organskim čimbenikom koji dovodi do teških oštećenja u intelektualnom, emocionalnom i socijalnom funkcioniranju ili psihozom s dugotrajnim progresivnim tijekom uz izraženu dezorganizaciju osobnosti, dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 4.
- U slučaju da postoje dodatne poteškoće ili niti jedna od navedenih u stavcima ovog članka ne odgovara, razina potpore određuje se prema posebnim kriterijima za procjenu.

(4) Uvjeti, područja i način procjene razine potrebne potpore osoba s invaliditetom, iznos novčane potpore te druga pitanja povezana s inkluzivnim dodatkom, uređuju se posebnim zakonom.

## **II. DRUGI OBLICI MATERIJALNE POMOĆI**

### **Članak 93.**

Jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave, obvezne su sukladno financijskim mogućnostima, poticati i osigurati građanima na svojem području druge oblike materijalnih pomoći i potpora kao što je prehrana u pučkim kuhinjama, privremeni smještaj beskućnika u prihvatilište, smještaj osoba koje primaju pomoć za uzdržavanje u socijalne stanove, subvencije u plaćanju pojedinih socijalnih i drugih usluga, rad udruga i volonterski rad u socijalnoj skrbi te razvijati druge oblike socijalne skrbi na svojem području.

### III. SOCIJALNE USLUGE

#### Članak 94.

- (1) Socijalne usluge se mogu pružati privremeno, povremeno i stalno, u skladu s potrebama i najboljim interesima korisnika.
- (2) Socijalne usluge se organiziraju kao usluge za djecu, mladež i obitelj i usluge za odrasle osobe, uz uvažavanje socijalnih veza i okruženja korisnika i obitelji.
- (3) Radi sigurnosti korisnika u situacijama koje ugrožavaju njihov život, zdravlje i dobrobit, socijalne usluge se osiguravaju 24 sata dnevno i u obliku hitnih intervencija.
- (4) Socijalne usluge uključuju i socijalnu akciju kao aktivnost usmjerenu na promicanje prava korisnika i povezivanje svih pružatelja socijalnih usluga u lokalnoj zajednici u cilju podizanja kvalitete života socijalno osjetljivih skupina.

#### 1. VRSTE SOCIJALNIH USLUGA

#### Članak 95.

- (1) Socijalne usluge po ovom Zakonu su:
  1. prva socijalna usluga (informiranje, prepoznavanje i procjena potreba)
  2. savjetovanje i pomaganje
  3. pomoć i njega u kući
  4. stručna pomoć u obitelji (patronaža)
  5. rana intervencija
  6. pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija)
  7. boravak
  8. smještaj
  9. stručna potpora u obavljanju poslova i zapošljavanju.
- (2) Prva socijalna usluga, savjetovanje i pomaganje, pomoć i njega u kući, stručna pomoć u obitelji, rana intervencija, pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja, boravak te stručna potpora u obavljanju poslova i zapošljavanju, su usluge skrbi u obitelji i lokalnoj zajednici, a smještaj je usluga skrbi izvan vlastite obitelji.
- (3) Usluge iz stavka 1. pružaju se prema normativima i standardima koje propisuje ministar pravilnikom.

#### *1. Prva socijalna usluga*

#### Članak 96.

- (1) Zavod pruža prvu socijalnu uslugu koja obuhvaća informiranje korisnika o socijalnim uslugama i pružateljima usluga, pomoć korisniku pri utvrđivanju njegovih potreba, procjenu resursa korisnika, te podršku i pomoć pri izboru prava iz sustava socijalne skrbi.
- (2) Prva socijalna usluga je za korisnika besplatna.

#### *2. Savjetovanje i pomaganje pojedincu*

#### Članak 97.

- (1) Savjetovanje i pomaganje pojedincu je usluga sustavne stručne pomoći pojedincu koja obuhvaća sve oblike savjetovanja, usmjeravanja i pomoći za prevladavanje poteškoća, stvaranja uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti i odgovornoga odnosa pojedinca prema sebi, obitelji i društvu.

(2) Usluga iz stavka 1. ovog članka može biti kraćeg trajanja (savjetovanje) ili može uključivati dugoročni individualni rad s korisnikom (savjetovanje i pomaganje), ovisno o njegovim potrebama.

(3) Savjetovanje i pomaganje iz stavka 1. ovoga članka pruža se korisniku radi prevladavanja nedaća i teškoća u vezi s bolešću, starošću, smrću člana obitelji, invalidnošću, uključivanja u svakodnevni život nakon duljega boravka u domu socijalne skrbi, zdravstvenoj ili penalnoj ustanovi, te u drugim nepovoljnim okolnostima ili kriznim stanjima.

(4) Savjetovanje i pomaganje iz stavka 1. ovoga članka odnosi se na pomoć u vođenju kućanstva, raspolaganju novcem, nabavi odjeće, pronalaženju posla, rješavanju problema stanovanja i drugo.

(5) Pomaganje iz stavka 1. ovoga članka uključuje stručnu pomoć vezano uz sklapanje, odnosno raskid ugovora o doživotnom uzdržavanju i druge pravne poslove kojima se pojedincu osigurava zadovoljavanje osnovnih životnih potreba.

(6) Savjetovanje i pomaganje pružaju stručni radnici Zavoda i drugi pružatelji socijalnih usluga u zajednici.

(7) Radi prevladavanja komunikacijskih i mobilnih teškoća, u postupcima ostvarivanja prava iz socijalne skrbi, gluhe i gluhoslijepe osobe imaju pravo na pomoć stručnog prevoditelja.

### ***Savjetovanje i pomaganje obitelji*** **Članak 98.**

(1) Savjetovanje i pomaganje obitelji je socijalna usluga koja obuhvaća stručno savjetovanje i sve oblike stručne pomoći pri prevladavanju obiteljskih poteškoća i poteškoća roditelja u odgoju i skrbi za djecu, te osposobljavanje obitelji za funkcioniranje u svakodnevnom životu.

(2) Usluga iz stavka 1. ovog članka priznaje se obitelji u slučajevima kad problemi i poteškoće proizlaze iz narušenih odnosa u obitelji i mogu se riješiti samo promjenama u obitelji kao cjelini, kada je obitelji potrebno stručno savjetovanje i pomoć pri odgoju i skrbi za djecu jer nemaju potrebne vještine te kada uređenje odnosa između dvaju ili više članova obitelji zahtijeva trajniju potporu ili vođenje da bi se osigurali uvjeti za opstanak i razvoj obitelji.

(3) Usluga iz stavka 1. ovoga članka uključuje savjetovanje, obiteljsku medijaciju, intenzivnu podršku obitelji u krizi i dugoročni rad s članovima obitelji usmjeren na poboljšanje obiteljskih odnosa.

(4) Usluga intenzivne podrške obitelji u krizi provodi se nakon sveobuhvatne procjene obiteljskih rizika, snaga i potreba u skladu s individualnim planom rada s obitelji i planom intervencija kojima se u vremenski ograničenom razdoblju od najduže 6 mjeseci očekuje osnaživanje obitelji za promjenu i osposobljavanje roditelja za adekvatnu skrb o djeci u obitelji.

(5) Uslugu iz stavka 1. ovog članka pružaju stručni radnici Zavoda, domova socijalne skrbi i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, u suradnji s drugim pružateljima usluga u zajednici i drugim osobama koje mogu utjecati na obitelj.

### ***3. Pomoć i njega u kući*** **Članak 99.**

(1) Usluge pomoći i njega u kući obuhvaćaju više vrsta praktične pomoći osobama koje imaju osigurane stambene i druge uvjete za život, ali zbog starosti, invaliditeta, psihičke bolesti ili drugih težih trajnih promjena u zdravstvenom stanju, ne mogu same niti uz pomoć članova svoje obitelji brinuti o osnovnim životnim potrebama, pa im je prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe u njihovoj kući.

(2) Usluge pomoći i njege u kući mogu se priznati i osobi kojoj je zbog privremenih težih promjena u zdravstvenom stanju ili teže tjelesne invalidnosti, prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe dok ta privremena promjena traje.

(3) Praktična pomoć iz stavka 1. ovoga članka može biti pomoć u obavljanju kućanskih i drugih poslova, i to nabava namirnica, pomoć u pripremi obroka, obavljanje poslova čišćenja i pospremanja stana, nabava i dostava gotovih obroka, održavanje osobne higijene i druga pomoć i njega u kući korisnika.

(4) Vrste pomoći i njege u kući propisuje pravilnikom ministar.

#### ***Uvjeti za ostvarivanje usluga pomoći i njege u kući***

##### **Članak 100.**

(1) Pravo na usluge pomoći i njege u kući ima osoba kojoj pomoć i njegu ne mogu pružiti ili osigurati roditelj, bračni drug ili djeca, koja pomoć i njegu ne ostvaruje temeljem ugovora o doživotnom uzdržavanju ili drugih propisa.

(2) Pravo na usluge pomoći i njege u kući ima samac ili član obitelji ako njegov prihod ili prihod po članu njegove obitelji ne prelazi iznos od 300% osnovice iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona.

(3) Zavod putem uputnice priznaje pojedine ili više vrsta praktične pomoći i njege, ovisno o utvrđenoj potrebi, a uvijek kada njihovo pružanje može zamijeniti smještaj.

#### ***Pružatelji usluga pomoći i njege u kući***

##### **Članak 101.**

(1) Usluge pomoći i njege u kući pružaju centri za pomoć i njegu u kući i posebne ustrojbene jedinice doma socijalne skrbi, udruge, vjerske zajednice ili druge pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, u skladu s uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(2) Ministarstvo nadležno za međugeneracijsku solidarnost može sklopiti ugovor s domovima socijalne skrbi ili s drugim pravnim ili fizičkim osobama iz stavka 1. ovoga članka za pružanje usluga pomoći i njege starijim i nemoćnim osobama za koje osigurava sredstva u svojem proračunu.

(3) Osobe iz stavka 2. ovog članka ne može istovremeno ostvariti uslugu pomoći i njege temeljem uputnice Zavoda.

#### ***4. Usluga stručne pomoći u obitelji (patronaža)***

##### **Članak 102.**

(1) Usluga stručne pomoći u obitelji (patronaža) priznaje se djeci s teškoćama u razvoju i odraslim osobama s invaliditetom ili psihičkom bolesti, a obuhvaća psihosocijalnu rehabilitaciju koja se pruža u obliku i na način koji odgovara dobi korisnika, vrsti i težini invaliditeta ili psihičke bolesti i drugim potrebama korisnika, njegove obitelji ili obitelji udomitelja.

(2) Usluga stručne pomoći u obitelji pruža se u njegovoj obitelji, odnosno u obitelji udomitelja.

(3) Pomoć iz stavka 1. ovoga članka može se odrediti u trajanju do 5 sati tjedno.

(4) Stručnu pomoć u obitelji pruža dom socijalne skrbi, udruga, vjerska zajednica ili druga pravna ili fizička osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi.

(5) Zavod putem uputnice priznaje uslugu iz stavka 1. ovoga članka na temelju prethodno pribavljenog mišljenja pružatelja usluga o vrsti, trajanju i učestalosti usluge iz stavka 1. ovoga članka.

## **5. Usluga rane intervencije**

### **Članak 103.**

- (1) Usluga rane intervencije obuhvaća stručnu poticajnu pomoć djeci i stručnu i savjetodavnu pomoć njihovim roditeljima, uključujući druge članove obitelji te udomitelja za djecu, kod nekog utvrđenog razvojnog rizika ili razvojne teškoće djeteta.
- (2) Usluga rane intervencije pruža se djeci i roditeljima odnosno udomiteljima za djecu u njihovom domu ili kod pružatelja usluge, radi uključivanja djeteta u širu socijalnu mrežu, ako se takva usluga ne osigurava u okviru zdravstvene djelatnosti.
- (2) Usluga rane intervencije pruža se djetetu kod kojeg je u ranoj dobi utvrđeno odstupanje u razvoju, razvojni rizik ili razvojne poteškoće, u pravilu do navršene 3. godine života, a najdulje do navršene 7. godine života.
- (3) Zavod putem uputnice priznaje uslugu iz stavka 1. ovog članka nakon prethodno pribavljenog mišljenja liječnika i ocjene pružatelja usluge o trajanju i učestalosti pružanja usluge.
- (4) Uslugu rane intervencije mogu pružati dom socijalne skrbi, udruga, vjerska zajednica ili druga pravna ili fizička osoba koja pruža usluge djeci ili osobama s invaliditetom, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.
- (5) Usluga rane intervencije može se pružati u domu korisnika i/ili u pravnim ili fizičkim osobama iz stavka 4. ovoga članka.
- (6) Korisnik kojemu se pružaju usluge rane intervencije ne može istovremeno koristiti usluge stručne podrške u obitelji (patronaže) i usluge povremenog boravka.

## **6. Usluga pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija)**

### **Članak 104.**

- (1) Usluga stručne pomoći pri uključivanju djeteta s teškoćama u razvoju ili mlađe punoljetne osobe s invaliditetom u programe redovnih predškolskih ili školskih ustanova (integracija) ostvaruje se pružanjem stručne potpore odgajateljima, učiteljima i nastavnicima u predškolskim i školskim ustanovama.
- (2) Zavod putem uputnice priznaje uslugu iz stavka 1. ovog članka nakon prethodno pribavljenog mišljenja predškolske ili školske ustanove i ocjene pružatelja usluge o trajanju i učestalosti pružanja usluge.
- (4) Uslugu iz stavka 1. ovoga članka pružaju dom socijalne skrbi, udruga, vjerska zajednica ili druga pravna osoba koja pruža usluge djeci s teškoćama u razvoju i mlađim punoljetnim osobama s invaliditetom, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

## **7. Usluge boravka**

### **Članak 105.**

- (1) Usluge boravka obuhvaćaju cjelodnevni, poludnevni i povremeni boravak.
- (2) Cjelodnevni boravak je boravak dulji od 8 sati dnevno u sklopu kojega se osigurava zadovoljavanje životnih potreba korisnika pružanjem usluga: prehrane, održavanja osobne higijene, brige o zdravlju, čuvanja, odgoja, njege, radnih aktivnosti, psihosocijalne potpore i rehabilitacije, organiziranjem slobodnog vremena, organiziranog prijevoza te drugih usluga ovisno o utvrđenim potrebama i izboru korisnika.
- (3) Poludnevni boravkom smatra se boravak u trajanju od 4 do 8 sati dnevno, u kojem vremenu se osigurava pružanje usluga iz stavka 2. ovoga članka.
- (4) Cjelodnevni i poludnevni boravak može se provoditi jedan dan u tjednu, više puta tjedno ili tijekom svih radnih dana u tjednu.

(5) Povremeni boravak je boravak u trajanju do najviše 12 sati tjedno, prema utvrđenoj potrebi individualnog rada s korisnikom.

(6) Tijekom povremenog boravka osiguravaju se korisniku usluge psihosocijalne rehabilitacije, ovisno o potrebama korisnika.

(7) Zavod putem uputnice priznaje uslugu povremenog boravka djetetu s teškoćama u razvoju ili odrasloj osobi s invaliditetom ili psihičkom bolesti, uz prethodno pribavljeno mišljenje tijela vještačenja o potrebi individualnoga rada u provođenju psihosocijalne rehabilitacije i ocjene pružatelja usluga o trajanju i učestalosti boravka.

## ***8. Usluge smještaja***

### **Članak 106.**

(1) Usluge smještaja obuhvaćaju usluge prihvata, stanovanja, prehrane, nabave odjeće i obuće, održavanja osobne higijene, brige o zdravlju i njege, čuvanja, odgoja i obrazovanja, radnih aktivnosti, psihosocijalne rehabilitacije te organiziranja slobodnog vremena.

(2) Smještaj može biti privremeni, tjedni i stalni smještaj.

(3) Korisniku smještaja se može tijekom smještaja priznati pravo na više oblika pojedinih usluga propisanih ovim Zakonom, ovisno o utvrđenim potrebama i izboru korisnika.

(4) Usluge smještaja obuhvaćaju i pripremu korisnika za povratak u biološku ili udomiteljsku obitelj ili za samostalan život.

(5) Zavod koji upućuje na smještaj djecu koja su braća/sestre, u suradnji s pružateljem usluga obvezan je braći i sestrama osigurati zajednički smještaj.

## ***Smještaj djeteta mlađeg od sedam godina***

### **Članak 107.**

(1) Dijete mlađe od sedam godina Zavod upućuje na smještaj u srodničku ili udomiteljsku obitelj sukladno uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(2) Dijete iz stavka 1. ovog članka iznimno se može uputiti na smještaj u dom socijalne skrbi ili drugu pravnu ili fizičku osobu koja obavlja djelatnost socijalne skrbi samo u slučaju ako mu se u trenutku nastanka potrebe ne može osigurati smještaj kod srodničke ili udomiteljske obitelji, ali takav smještaj može trajati najduže do 6 mjeseci.

(3) Zavod koji je uputio na smještaj dijete, obvezan je brinuti o njegovom najboljem interesu te ostvariti uvjete za njegov što brži povratak u biološku ili udomiteljsku obitelj odnosno za zasnivanje posvojenja.

## ***Smještaj odrasle osobe***

### **Članak 108.**

(1) Odrasla osoba može ostvariti smještaj u srodničkoj ili udomiteljskoj obitelji odnosno u domu socijalne skrbi ili drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi koja obavlja djelatnost socijalne skrbi sukladno uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(2) Starijoj i nemoćnoj osobi kojoj se u cijelosti troškovi smještaja podmiruju iz državnog proračuna, stalni smještaj osigurava se u domu socijalne skrbi treće kategorije.

## ***Dodatak za osobne potrebe smještenog korisnika***

### **Članak 109.**

(1) U okviru usluga stalnog ili privremenog smještaja korisnik ima pravo na dodatak za osobne potrebe mjesečno, u visini 20% iznosa osnovice iz članka 40. ovoga Zakona, ako

vlastitim prihodima ili imovinom ne može osigurati zadovoljavanje osobnih potreba na smještaju.

(2) Osobne potrebe u smislu ovoga Zakona su potrebe osobne naravi koje korisnik želi zadovoljiti a ne pružaju se u okviru usluge smještaja po ovom Zakonu.

(3) Korisniku smještaja koji svim svojim prihodima sudjeluje u plaćanju troškova smještaja, Zavod neće pri odlučivanju o plaćanju tih troškova u prihode uračunavati iznos sredstava za osobne potrebe niti mu ih isplaćivati.

(4) Novčanim sredstvima dodatka za osobne potrebe korisnika smještaja može iznimno raspolagati posebno ovlaštena osoba i to samo za tu namjenu, u slučaju kada korisnik nije u mogućnosti njima sam raspolagati.

### ***Plaćanje pogrebnih troškova za smještenog korisnika***

#### **Članak 110.**

U slučaju smrti korisnika usluga stalnog ili privremenog smještaja koji nema zakonskog ili ugovornog obveznika uzdržavanja ni vlastite uštedevine ili drugih prihoda i imovine, Zavod putem uputnice odobrava pružatelju usluga stalnog ili privremenog smještaja jednokratni dodatak za plaćanje pogrebnih troškova za smještenog korisnika, u iznosu iz članka 68. ovoga Zakona.

### ***Privremeni smještaj***

#### **Članak 111.**

(1) Privremeni smještaj je kratkotrajni smještaj koji se ostvaruje u kriznim situacijama, smještaj radi provođenja kraćih rehabilitacijskih programa, kao vikend smještaj i povremeni smještaj.

(2) Krizne situacije su situacije u kojima se djetetu koje se zatekne bez nadzora roditelja ili u skitnji, odrasloj osobi koja se zatekne izvan mjesta prebivališta ili stalnog boravišta odnosno nema stalnog prebivališta/boravišta (beskućnik) i nije u stanju brinuti se o sebi, trudnici 3 mjeseca prije poroda ili roditelju s djetetom do godine dana života djeteta, te djeci i odraslim osobama – žrtvama obiteljskog nasilja i žrtvama trgovanja ljudima, osigurava privremena skrb izvan biološke obitelji i omogućava pristup drugim uslugama u zajednici, dok se ne ostvari povratak u biološku ili udomiteljsku obitelj ili se smještaj ne osigura na drugi način.

(3) Tijekom privremenog smještaja u kriznim situacijama korisnicima se osigurava privremeno stanovanje, prehrana, njega, nabava prijeko potrebne odjeće i obuće, naknada troškova prijevoza u mjesto prebivališta u vlastitu ili udomiteljsku obitelj, dom socijalne skrbi ili drugu ustanovu i usluge stručne potpore za socijalno uključivanje, te druge usluge ovisno o utvrđenim potrebama korisnika.

(4) Kraći rehabilitacijski programi obuhvaćaju pojedine usluge psihosocijalne rehabilitacije u cilju usvajanja i razvoja socijalnih vještina djece s teškoćama u razvoju i odraslih osoba s invaliditetom.

(5) Tijekom privremenog smještaja radi provođenja kraćih rehabilitacijskih programa korisnicima se osigurava privremeno stanovanje, prehrana, briga o zdravlju i njega, radne aktivnosti, psihosocijalna rehabilitacija, organiziranje slobodnog vremena, te druge usluge ovisno o utvrđenim potrebama korisnika.

(6) Iznimno, roditelju djeteta s teškoćama koje je upućeno na kraći rehabilitacijski program može se priznati usluga privremenog smještaja s djetetom radi njegovog aktivnog sudjelovanja u provođenju psihosocijalnih programa, prema utvrđenoj procjeni i programu pružatelja usluga.

(7) Usluga vikend-smještaja može se povremeno priznati djetetu s teškoćama u razvoju i odrasloj osobi s invaliditetom radi kratkotrajne skrbi tijekom odmora ili zadovoljavanja drugih važnih potreba roditelja, roditelja njegovatelja/njegovatelja.

(8) Usluga vikend-smještaja može se priznati i kada je djetetu ili odrasloj osobi potrebna postupna prilagodba na smještaj duljeg trajanja izvan biološke ili udomiteljske obitelji, ili priprema na izvaninstitucijsku skrb, odnosno povratak u obitelj ili radi zadovoljavanja neke druge važne potrebe.

(9) Djetetu ili odrasloj osobi koja je smještena u dom socijalne skrbi može se priznati usluga povremenog smještaja u udomiteljsku obitelj tijekom razdoblja prilagodbe, blagdana ili školskih praznika ako je to u njegovom najboljem interesu.

(10) Tijekom povremenog i privremenog vikend-smještaja korisnicima se osigurava privremeno stanovanje, prehrana, briga o zdravlju i njega, organiziranje slobodnog vremena, te druge usluge, ovisno o utvrđenim potrebama korisnika.

### ***Trajanje privremenog smještaja***

#### **Članak 112.**

(1) Privremeni smještaj priznaje Zavod dok traje potreba a najdulje 6 mjeseci.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, privremeni smještaj osigurava se trudnici 3 mjeseca prije poroda ili roditelju s djetetom do godine dana života djeteta, koji nemaju stan, odnosno nemaju osigurano stanovanje ili zbog poremećenih odnosa u obitelji ne mogu ostati s djetetom u obitelji, djeci i odraslim osobama – žrtvama obiteljskog nasilja i žrtvama trgovanja ljudima, te djeci s teškoćama u razvoju ili osobama s invaliditetom radi najdulje do godinu dana.

### ***Financiranje privremenog smještaja u kriznim situacijama***

#### **Članak 113.**

(1) Uslugu privremenog smještaja beskućnika u prihvatilište osiguravaju jedinice područne (regionalne) samouprave, veliki gradovi i gradovi sjedišta županije, uslugu privremenog smještaja djeci u skitnji u prihvatnu stanicu i djeci i odraslim osobama – žrtvama obiteljskog nasilja u sklonište, osigurava jedinica područne (regionalne) samouprave na čijem području imaju prebivalište ili stalno boravište, a usluge privremenog smještaja djece i odraslih osoba – žrtvi trgovanja ljudima u sklonište, osigurava Republika Hrvatska.

(2) U kriznim situacijama kada obitelj s maloljetnom djecom ostane bez svog doma i nije u mogućnosti sama osigurati svoj smještaj, jedinica područne (regionalne) samouprave obvezna je osigurati privremeni smještaj obitelji u socijalnom stanu ili na drugi način, kako bi se spriječilo odvajanje djece od odraslih članova obitelji.

### ***Tjedni smještaj***

#### **Članak 114.**

Tjedni smještaj priznaje se korisniku tijekom radnog tjedna radi zadovoljavanja njegovih životnih potreba pružanjem pojedinih usluga iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona, kada korisniku nije potrebno tijekom vikenda osigurati usluge smještaja.

### ***Stalni smještaj***

#### **Članak 115.**

Stalni smještaj priznaje se korisniku kojem je tijekom duljeg vremenskog razdoblja potrebno osigurati intenzivnu skrb i zadovoljavanje životnih potreba pružanjem usluga iz članka 106.



stavka 1. ovog Zakona, kod pružatelja usluga smještaja specijaliziranog za skrb o pojedinoj vrsti korisnika.

### ***Organizirano stanovanje***

#### **Članak 116.**

(1) Organizirano stanovanje je poseban oblik smještaja do pet korisnika zajedno, uz organiziranu stalnu, svakodnevnu ili povremenu stručnu potporu i pomoć u svrhu zadovoljavanja osnovnih životnih potreba te socijalnih, radnih, kulturnih, rekreacijskih i drugih životnih potreba korisnika.

(2) Stručna pomoć i potpora iz stavka 1. ovog članka može se korisniku pružati u stanu i tijekom njegovih aktivnosti izvan stana.

### ***Obveza praćenja prilika i posjeta korisnika na smještaju***

#### **Članak 117.**

(1) Zavod je obavezan pratiti prilike u kojima živi korisnik kojega je uputio na smještaj i u tu svrhu ga je obavezan redovito i po potrebi posjećivati.

(2) Kada je stručni radnik Zavoda uputio na smještaj dijete ili osobu lišenu poslovne sposobnosti, obavezan ih je posjetiti najmanje jedanput tjedno u prvom mjesecu smještaja, jedanput mjesečno nakon mjeseca smještaja, te nadalje najmanje jedanput u tri mjeseca tijekom smještaja.

(3) Kada je stručni radnik Zavoda uputio na smještaj odraslu osobu, obavezan ju je posjetiti najmanje jedanput u prvom mjesecu smještaja, te nadalje najmanje jedanput u četiri mjeseca tijekom smještaja.

(4) Obveza iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se individualnim planom te je za njezino provođenje odgovoran voditelj individualnog plana smještenog korisnika.

(5) Voditelj plana će poduzeti mjere radi zaštite dobrobiti osobnih i imovinskih prava i interesa smještenog korisnika, te ukoliko ocijeni da je to potrebno ili je određeno posebnim zakonom, izraditi program pomoći obitelji, koji se provodi tijekom trajanja smještaja.

### ***9. Usluga stručne potpore u obavljanju poslova i zapošljavanju korisnika***

#### **Članak 118.**

(1) Usluge stručne potpore u zapošljavanju i obavljanju poslova pružaju se odrasloj osobi s invaliditetom, psihičkom bolešću, problemima ovisnosti, dugotrajno nezaposlenim i drugim korisnicima u riziku od socijalne isključenosti kroz uključivanje u radnu sredinu u trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama ili kod fizičkih osoba koje profesionalno obavljaju neku djelatnost, te radi njihovog aktivnog uključivanja na tržište rada.

(2) Usluge stručne potpore pružaju stručni radnici Zavoda, domova socijalne skrbi, vjerske zajednice, udruge ili druge pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi u skladu s ovim Zakonom, a obuhvaćaju plan, izbor i pripremu pravne ili fizičke osobe radi osiguravanja primjerenih uvjeta za rad korisnika, procjenu uvjeta, vrste i opsega poslova te pripremu i stručno vođenje korisnika.

(3) Zapošljavanje osoba s invaliditetom i obavljanje poslova može se provoditi kod poslodavaca s kojim je Zavod ili dom socijalne skrbi, vjerska zajednica, udruga ili druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi, sklopila sporazum o zapošljavanju pod posebnim uvjetima.

(4) Opseg usluge i plaća korisnika za obavljene posao utvrđuju sporazumno korisnik, odnosno njegov skrbnik ili zakonski zastupnik, Zavod, dom socijalne skrbi i poslodavac.

(5) Zapošljavanje pod posebnim uvjetima i obavljanje poslova po ovom Zakonu obuhvaća one vrste rada koji omogućavaju osobama iz članka stavka 1. ovog članka očuvanje već stečenih znanja i razvoj novih sposobnosti.

### **Članak 119.**

omoć zaposlenim korisnicima u ustanovama ili pravnim osobama te kod drugih poslodavaca po ovom Zakonu obuhvaća savjetovanje i pomoć pri rješavanju problema koje imaju u svezi s radom u radnoj sredini i nakon prekida radnog odnosa te pomoć pri ostvarivanju prava iz zdravstvenog i mirovinskog osiguranja i obiteljske skrbi, koje usluge pruža Zavod, Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i Zavod za zapošljavanje.

## **Glava VIII.**

### **MEĐUGENERACIJSKA SOLIDARNOST**

#### *Usluge međugeneracijske solidarnosti za starije osobe*

#### **Članak 120.**

- (1) Usluge međugeneracijske solidarnosti za starije osobe kojima se poboljšava kvaliteta života obuhvaćaju više vrsta pomoći osobama koje imaju osigurane stambene i druge uvjete za život, ali zbog starosti, socijalne isključenosti, oslabljenih funkcionalnih sposobnosti ili drugih težih promjena u zdravstvenom stanju, ne mogu same niti uz pomoć članova svoje obitelji brinuti o osnovnim životnim potrebama, pa im je prijeko potrebna pomoć druge osobe.
- (2) Usluge iz stavka 1. ovog članka mogu se izuzetno priznati i osobi mlađoj od 65. godina života kojoj je zbog privremenih težih promjena u zdravstvenom stanju prijeko potrebna pomoć druge osobe dok ta privremena promjena traje.
- (3) Usluge iz stavka 1. ovoga članka su pomoć u obavljanju kućanskih i drugih poslova, pomoć u socijalnoj integraciji i druga pomoć koja je potrebna korisniku.

#### *Usluge boravka međugeneracijske solidarnosti*

#### **Članak 121.**

- (1) Ministarstvo nadležno za međugeneracijsku solidarnost organizira različite aktivnosti i usluge za aktivno provođenje slobodnog vremena u boravku, u svrhu socijalne integracije.
- (2) U aktivnostima boravka mogu sudjelovati i volonteri svih dobnih skupina.

#### **Članak 122.**

- (1) Usluge iz članka 120. stavka 1. ovog Zakona pružaju se prema minimalnim standardima kvalitete koje propisuje ministar nadležan za međugeneracijsku solidarnost.
- (2) Vrste, kriterije, uvjete i načine pružanja usluga korisnicima iz članka 120. ovog Zakona, kriterije za odabir pružatelja usluga, te kriterije sudjelovanja korisnika u plaćanju cijene usluga i način plaćanja usluga, pravilnikom propisuje ministar nadležan za međugeneracijsku solidarnost.

### **Članak 123.**

- (1) Ministarstvo nadležno za međugeneracijsku solidarnost organizira provedbu pružanja usluga iz članka 120. i 121. ovog Zakona sklapanjem ugovora s pravnim ili fizičkim osobama.
- (2) Ministarstvo iz stavka 1. ovog članka može sklapati i upravne ugovore sukladno Zakonu o općem upravnom postupku.

### **Glava IX.**

## **NADLEŽNOST I POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA IZ SOCIJALNE SKRBI**

### *Mjesna nadležnost*

### **Članak 124.**

- (1) Za odlučivanje o ostvarivanju prava iz socijalne skrbi mjesno je nadležna ustrojbeno jedinica Zavoda osnovana za područje na kojem stranka ima prebivalište.
- (2) Ako stranka nema utvrđeno prebivalište u Republici Hrvatskoj, mjesna se nadležnost određuje prema mjestu boravišta stranke.
- (3) Ako osoba nema mjesto utvrđenog boravišta, postupak provodi ustrojbeno jedinica Zavoda osnovana za područje na kojem osoba privremeno prebiva, odnosno na kojem se osoba zatekne.
- (4) Mjesna se nadležnost ne mijenja ostvarivanjem prava na uslugu smještaja osobe izvan mjesta prebivališta.
- (5) Ako se izmijene okolnosti na osnovi kojih je po ovom Zakonu bila određena mjesna nadležnost, postupak nastavlja nadležni Zavod odnosno ustrojbeno jedinica Zavoda.

### **Članak 125.**

- (1) Mjesna se nadležnost određuje za djecu prema prebivalištu odnosno boravištu roditelja.
- (2) Za dijete čiji roditelji žive odvojeno, mjesna se nadležnost određuje prema prebivalištu odnosno boravištu roditelja s kojim dijete živi prema odluci suda.
- (3) Do donošenja odluke iz stavka 2. ovoga članka mjesno je nadležna ustrojbeno jedinica Zavoda prebivališta odnosno boravišta roditelja kod kojega dijete pretežno boravi.
- (4) Ako je roditeljima koji žive odvojeno oduzeto pravo da žive s djetetom i odgajaju ga ili je dijete povjereno na čuvanje i odgoj drugoj osobi ili domu socijalne skrbi, za dijete je mjesno nadležna ustrojbeno jedinica Zavoda prema prebivalištu, odnosno boravištu roditelja koji sam ili u većoj mjeri izvršava ostale sadržaje roditeljske skrbi.
- (5) Mjesna nadležnost Zavoda za dijete ne mijenja se ako je roditeljima oduzeta roditeljska skrb, osim u slučaju posvojenja kada postupak po službenoj dužnosti vodi Zavod odnosno ustrojbeno jedinica Zavoda mjesta prebivališta ili boravišta djeteta.

### **Članak 126**

- (1) Za osobu koja se zbog elementarnih nepogoda ili sličnih razloga našla izvan mjesta svog prebivališta, dok se ne ostvare uvjeti za njezin povratak, mjesno je nadležan Zavod odnosno ustrojbeno jedinica Zavoda na čijem se području osoba zatekla.
- (2) Za ostvarivanje socijalne skrbi djeteta koje se zatekne bez nadzora roditelja ili drugih odraslih osoba izvan mjesta svog prebivališta, kao i drugih osoba koje nisu u stanju brinuti se

o sebi, a zateknu se izvan svog prebivališta, mjesno je nadležan Zavod odnosno ustrojbeni jedinica Zavoda na čijem području se zateknu.

### ***Sukob mjesne nadležnosti***

#### **Članak 127.**

- (1) O sukobu mjesne nadležnosti između Zavoda odlučuje Ministarstvo.
- (2) Ako nastane sukob o mjesnoj nadležnosti, Zavod koji je započeo postupak obavezan je obaviti radnje u postupku koje ne trpe odgodu.
- (3) O sukobu nadležnosti između Zavoda i općine, grada i Grada Zagreba odlučuje nadležni Upravni sud u Republici Hrvatskoj.
- (4) Postupak iz stavka 1. i 3. ovoga članka smatra se žurnim.

### ***Izuzete stručnih radnika i ravnatelja Zavoda***

#### **Članak 128.**

- (1) Ravnatelj Zavoda zaključkom će izuzeti stručnog radnika, predstojnika podružnice ili voditelja ureda Zavoda od vođenja postupka, odnosno rješavanja o upravnoj stvari iz razloga propisanih zakonom koji uređuje upravni postupak.
- (2) O izuzeću ravnatelja Zavoda zaključkom odlučuje ministar.

### ***Pokretanje postupka***

#### **Članak 129.**

- (1) Postupak za ostvarivanje prava iz socijalne skrbi pokreće se na zahtjev osobe iz članka 30. ovoga Zakona, bračnog druga, punoljetnog djeteta, roditelja, posvojitelja ili skrbnika odnosno zakonskog zastupnika te osobe ili po službenoj dužnosti.
- (2) Zavod je obavezan bez odgode pokrenuti postupak po službenoj dužnosti kada utvrdi ili sazna da je radi zaštite interesa osobe potrebno pokrenuti postupak.
- (3) Zavod može pokrenuti postupak po službenoj dužnosti i temeljem obavijesti članova obitelji, građana, ustanova, udruga, vjerskih zajednica, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba te državnih i drugih tijela.

### ***Zahtjev za ostvarivanje novčanih naknada i materijalne pomoći***

#### **Članak 130.**

- (1) Zahtjev za ostvarivanje prava na novčanu naknadu ili drugog oblika materijalne pomoći osoba iz članka 30. ovoga Zakona podnosi Zavodu na propisanom obrascu uz koji se prilaže pisana izjava podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva o imovini te pisana izjava podnositelja zahtjeva i punoljetnih članova njegova kućanstva o dopuštenju Zavodu da izvrši uvid u sve podatke o njihovoj imovini i dohotku te ostalim ostvarenim primicima iz članka 47. ovog zakona.
- (2) Azilanti, stranci i žrtve trgovanja ljudima, uz zahtjev prilažu potvrdu nadležnog tijela o svom statusu.
- (3) Iznimno, ako je to u interesu stranke i pridonosi ekonomičnosti postupanja, podnositelj zahtjeva uz propisani obrazac prilaže potvrdu porezne uprave o visini dohotka podnositelja zahtjeva i članova kućanstva kao i izjave podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva o imovini.

(4) Pravne osobe koje obavljaju poslove platnog prometa obvezne su, na temelju izjave podnositelja zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka, dostaviti Zavodu, na njegov zahtjev, podatke o računima i stanju na računima te imovini podnositelja zahtjeva i članova kućanstva.

(5) Zavod po službenoj dužnosti provjerava činjenice navedene u obrascu o imovnom stanju podnositelja zahtjeva i pribavlja potrebne dokaze u postupku.

(6) Zavodi su obvezni međusobno surađivati i razmjenjivati podatke o obiteljskim prilikama i ostvarenim pravima samca ili članova obitelji, kao i o drugim važnim činjenicama i okolnostima.

### ***Obrasci zahtjeva i izjave podnositelja zahtjeva***

#### **Članak 131.**

(1) Ministar propisuje pravilnikom obrazac zahtjeva za novčanu naknadu i materijalnu pomoć, kao i obrasce izjave o imovnom stanju i o dopuštanju uvida u podatke o imovini te popis dokumenata kojima se utvrđuje visina dohotka u tekućoj godini.

(2) Informacije o mogućnostima i uvjetima korištenja novčanih naknada i pomoći propisanih ovim Zakonom, kao i obrasce zahtjeva, strankama su obvezni učiniti dostupnim stručni radnici Zavoda i druga tijela prvoga stupnja u jedinicama regionalne (područne) i lokalne samouprave koja provode postupak za odobravanje novčanih i drugih materijalnih pomoći.

### ***Standardi za vođenje individualnog plana***

#### **Članak 132.**

(1) Zavod je obvezan tijekom vođenja postupka za ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi izraditi individualni plan s utvrđenim aktivnostima zajedno s korisnikom te poduzeti mjere da se osoba ili obitelj u nepovoljnom stanju osposobi za skrb o sebi i članovima obitelji.

(2) Vođenje individualnog plana korisnika/obitelji u smislu ovoga Zakona, je poseban stručni postupak, koji provode socijalni radnici Zavoda a obuhvaća aktivnosti procjene, organiziranja pristupa uslugama, planiranja, koordiniranja, praćenja i evaluacije usluga koje trebaju odgovoriti na potrebe korisnika.

(3) Standardi za vođenje individualnog plana propisani su pravilnikom iz članka 189. ovoga Zakona.

### ***Vještačenje***

#### **Članak 133.**

(1) Ako je u ispitnom postupku ostvarivanja prava iz socijalne skrbi ili drugih prava po posebnim propisima potrebno utvrditi postojanje činjenica za koje je potrebno provesti vještačenje, Zavod ili drugo nadležno tijelo će zatražiti nalaz i mišljenje tijela vještačenja u prvom stupnju.

(2) Ako se žalbom pobija prvostupanjsko rješenje o ostvarivanju prava iz socijalne skrbi odnosno drugih prava po posebnim propisima u svezi s nalazom i mišljenjem tijela vještačenja u prvom stupnju, Ministarstvo odnosno drugo nadležno tijelo drugog stupnja po posebnim propisima pribavit će prije donošenja rješenja o žalbi nalaz i mišljenje tijela vještačenja u drugom stupnju, osim u slučaju kada ocijeni da izvođenje tog dokaza nije potrebno da bi se nesporno utvrdilo činjenično stanje.

(3) Ako su postojanje činjenica iz stavka 1. ovog članka prethodno utvrdila tijela vještačenja zdravstva, mirovinskog i invalidskog osiguranja, obrazovanja, odnosno druga nadležna tijela vještačenja prema posebnim propisima, postupak će se provesti na temelju nalaza i mišljenja tih tijela.

- (4) Tijela vještačenja iz članka stavka 1. i 2. ovoga članka osniva ministar.
- (5) Sastav i način rada tijela vještačenja iz stavka 1. ovoga članka, sadržaj potrebne medicinske dokumentacije, sadržaj nalaza i mišljenja i obrasce za postupanje tijela vještačenja propisat će ministar uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

#### ***Rok za donošenje rješenja***

##### **Članak 134.**

- (1) Postupak za ostvarivanje prava iz socijalne skrbi je žuran.
- (2) Zavod je obvezan bez odgode donijeti rješenje o urednom zahtjevu i dostaviti ga stranci.
- (3) Ako je potrebno provoditi posebni ispitni postupak, Zavod je obvezan donijeti rješenje u roku od 30 dana po primitku urednog zahtjeva, odnosno pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

#### ***Usmeno rješenje***

##### **Članak 135.**

- (1) U iznimno žurnim slučajevima kada je potrebno poduzimanje mjera radi otklanjanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi, posebice djece, ili radi osiguravanja javnog reda i sigurnosti, stručni radnik Zavoda može donijeti usmeno rješenje i narediti da se provede izvršenje bez donošenja rješenja.
- (2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka stručni radnik Zavoda će upozoriti stranku na pravo traženja pisanog otpravka usmenog rješenja, te će na zahtjev stranke izraditi rješenje u pisanom obliku u roku od 24 sata od dana donošenja usmenog rješenja.
- (3) Stručni radnik Zavoda je obvezan svaki zahtjev ili inicijativu u situacijama iz stavka 1. ovog članka procijeniti po kriteriju prioriteta i poduzeti mjere u skladu sa standardima za vođenje individualnog plana.

#### ***Donošenje rješenja zbog promijenjenih okolnosti***

##### **Članak 136.**

Zavod će povremeno, a najmanje jedanput godišnje, preispitati postojanje činjenica i okolnosti koje su bile odlučujuće za donošenje rješenja o ostvarivanju prava na novčane naknade i potpore, i donijeti novo rješenje samo ako su se promijenile okolnosti o kojima ovisi ostvarivanje prava iz socijalne skrbi.

#### ***Troškovi postupka***

##### **Članak 137.**

- (1) Troškovi postupka u svezi s ostvarivanjem prava iz socijalne skrbi osiguravaju se u državnom proračunu.
- (2) Ako Zavod rješava o pravima za koja sredstva osigurava općina, grad, odnosno Grad Zagreb, međusobna prava, obveze i odgovornost utvrdit će se ugovorom sklopljenim između Zavoda i nadležnog tijela općine, grada, odnosno Grada Zagreba.

***Izvršenje rješenja***  
**Članak 138.**

Zavod provodi izvršenje svojih rješenja donesenih na temelju ovoga Zakona.

***Pravo žalbe***  
**Članak 139.**

- (1) O žalbi protiv rješenja Zavoda odlučuje Ministarstvo.
- (2) O žalbi protiv rješenja iz socijalne skrbi općinskog ili gradskog upravnog tijela odlučuje nadležno upravno tijelo županije, a protiv rješenja upravnog odjela županije i gradskog Ureda Grada Zagreba nadležnog za socijalnu skrb odlučuje Ministarstvo.
- (3) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja kojim je priznato pravo na novčanu naknadu ili hitni smještaj djeteta.

***A) POSEBAN POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE SOCIJALNIH USLUGA***

***Pokretanje postupka za ostvarivanje usluga***  
**Članak 140.**

- (1) Postupak za ostvarivanje socijalnih usluga pokreće se na zahtjev korisnika, njegovog zakonskog zastupnika ili skrbnika.
- (2) Zavod može pokrenuti postupak za ostvarivanje usluga i po službenoj dužnosti ukoliko sazna za okolnosti iz kojih proizlazi utemeljen razlog zbog kojeg je određenoj osobi potrebno ponuditi uslugu prema ovom Zakonu.
- (3) Tijela, ustanove i druge pravne i fizičke osobe koje u svom radu utvrde ugroženost djeteta ili osobe kojoj je oduzeta poslovna sposobnost obvezni su o tome bez odgode izvijestiti Zavod.

***Način ostvarivanja usluga***  
**Članak 141.**

- (1) Korisnik ostvaruje pravo na socijalne usluge temeljem rješenja Zavoda.
- (2) Prije donošenja rješenja iz stavka 1. ovoga članka, potrebno je utvrditi individualni plan za korisnika usluge.
- (3) Zavod prioritarno priznaje pravo na usluge skrbi u obitelji i lokalnoj zajednici, a iznimno, samo ako za to nema uvjeta, priznaje pravo na skrb izvan vlastite obitelji.
- (4) Pravo na usluge skrbi izvan vlastite obitelji može se priznati samo na zahtjev ili uz suglasnost osobe koja ispunjava propisane uvjete odnosno uz suglasnost zakonskog zastupnika ili skrbnika te osobe, ako ovim ili posebnim zakonom nije određeno drugo.
- (5) Usluge skrbi izvan vlastite obitelji koje se pružaju djetetu prioritarno se ostvaruju kod srodničke ili udomiteljske obitelji radi osiguranja zadovoljavanja životnih potreba koje korisnik ne može osigurati samostalno ili u svojoj obitelji, a samo iznimno izvan obitelji i lokalne zajednice, kada se smještaj ne može osigurati kod srodničke ili udomiteljske obitelji ili je takav smještaj u najboljem interesu korisnika.

**Privremena hitna mjera smještaja djeteta**  
**Članak 142.**

- (1) U žurnim slučajevima stručni radnik Zavoda može uputiti dijete na privremeni smještaj kod srodničke obitelji, udomitelja, u dom socijalne skrbi ili kod drugog pružatelja usluga smještaja, bez rješenja iz članka 141. stavka 1. ovoga Zakona ili sudske odluke, i bez suglasnosti iz članka 141. stavka 4. ovoga Zakona, kada procijeni da postoji opasnost od kršenja djetetovih prava, osobito u slučajevima tjelesnog ili duševnog nasilja, spolne zlorabe, zanemarivanja ili nehajnog postupanja, zlostavljanja ili izrabljivanja djeteta od strane roditelja, skrbnika ili drugih osoba kojima je povjereno na čuvanje i odgoj, radi čega su djetetov život i zdravlje ugroženi.
- (2) U uputnici moraju biti naznačeni i obrazloženi razlozi zbog kojih stručni radnik Zavoda smatra privremeni hitni smještaj nužnim.
- (3) Stručni radnik Zavoda će odluku o smještaju na primjereni način priopćiti djetetu i upoznati ga s razlozima i ciljevima njegovog privremenog smještaja.
- (4) Stručni radnik Zavoda će bez odgode a najkasnije u roku od 16 sati od izdavanja uputnice neposredno ili putem elektronskih sredstava komuniciranja, dostaviti nadležnom sudu obavijest o privremenom smještaju djeteta s obrazloženjem razloga za smještaj.
- (5) Stručni radnik Zavoda obavezan je obavijestiti roditelja, zakonskog zastupnika ili skrbnika o mjeri privremenog smještaja djeteta u roku od 16 sati od izdavanja uputnice.
- (6) Obrazac s odgovarajućim sadržajem obavijesti o privremenom smještaju propisuje ministar.

**Odluka suda**  
**Članak 143.**

- (1) Kad nadležni sud primi obavijest o privremenom smještaju djeteta, donijet će rješenje o pokretanju postupka po službenoj dužnosti i postaviti djetetu punomoćnika iz redova odvjetnika radi zaštite njegovih prava, ukoliko to već nije učinio Zavod.
- (2) Sud će bez odgode, a najkasnije u roku od 72 sata od primitka obavijesti o privremenom smještaju, donijeti rješenje o privremenom povjeravanju djeteta na čuvanje i odgoj pružatelju privremenog smještaja, koje može trajati najduže do 60 dana od trenutka privremenog smještaja.
- (3) Sud u izvanparničnom postupku odlučuje rješenjem hoće li dijete i nadalje biti povjereno domu socijalne skrbi ili drugom pružatelju usluga smještaja ili će se vratiti u obitelj.
- (4) Ako Zavod predloži da je u interesu djeteta smještaj izvan vlastite obitelji i nakon isteka roka određenog rješenjem suda iz stavka 2. ovoga članka, obavezan je prije isteka toga vremena predložiti sudu donošenje rješenja o daljnjoj povjeri djeteta na čuvanje i odgoj. O prijedlogu sud odlučuje do isteka vremena određenog rješenjem iz stavka 2. ovoga članka.
- (5) Rješenjem iz stavka 4. ovoga članka sud može povjeriti dijete na čuvanje i odgoj u trajanju do četiri mjeseca od dana isteka vremena određenog rješenjem iz stavka 2. ovoga članka.
- (6) Prije isteka roka iz stavka 4. ovoga članka sud će ispitati sve okolnosti slučaja, te radi dobrobiti djeteta novom odlukom ponovno izreći istu ili drugu mjeru za zaštitu djeteta.
- (7) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka dopuštena je žalba županijskom sudu u roku od 3 dana od dana dostave rješenja, a protiv rješenja iz stavka 4. i 6. u roku od 8 dana od dana dostave rješenja
- (8) Žalba protiv rješenja iz stavka 2., 4. i 6. ovoga članka ne zadržava izvršenje.
- (9) Ako roditelji zatraže predaju djeteta, a Zavod smatra da to nije u interesu djeteta, predložiti će sudu donošenje novih mjera za zaštitu dobrobiti djeteta.



### ***Individualni plan korisnika/obitelji***

#### **Članak 144.**

- (1) Voditelj individualnog plana uz aktivno sudjelovanje korisnika, njegovih roditelja/skrbnika i drugih članova obitelji i drugih osoba važnih za korisnika, kao i drugih pružatelja usluga, na temelju sveobuhvatne procjene potreba, poteškoća i resursa, izrađuje individualni plan s korisnikom koji provodi, prati i preispituje s ciljem promjene životne situacije ili ponašanja korisnika, pri čemu se poštuje pravo korisnika na izbor usluga sukladno uvjetima propisanim ovim Zakonom.
- (2) Pri izradi plana iz stavka 1. ovog članka voditelj plana uključuje i druge pravne osobe važne za njegovo provođenje te koordinira njihovo djelovanje kako bi se kvalitetno i učinkovito ostvarila njegova svrha (suradnja s školom, zdravstvenim i drugim ustanovama, udrugama, vjerskim zajednicama, razvijanje dobrosusjedske pomoći i drugo).

### ***Upućivanje na korištenje socijalnih usluga***

#### **Članak 145.**

- (1) Rješenje iz članka 141. ovoga Zakona kojim je priznato pravo na usluge, Zavod izvršava putem uputnica, kojima određuje vrstu i opseg usluga te pružatelja usluga kojem se korisnik upućuje.
- (2) Zavod može u istom vremenskom razdoblju izdati korisniku uputnice za korištenje više vrsta usluga temeljem ovoga Zakona, ovisno o utvrđenom individualnom planu, potrebama i izboru korisnika, u skladu s uvjetima propisanim zakonom, u svrhu njegovog ostanka u biološkoj/posvojiteljskoj obitelji, sprječavanja smještaja korisnika, kao i radi prilagodbe smještenog korisnika koji se priprema za otpust i uključivanje u život zajednice.
- (3) Ukoliko korisnik ima potrebu za korištenjem više vrsta usluga, za svaku uslugu mu se izdaje posebna uputnica.
- (4) Ako se tijekom korištenja usluge promijene okolnosti koje utječu na vrstu, opseg i način pružanja usluge ili izbor pružatelja usluge, mijenja se individualni plan korisnika i uz suglasnost korisnika izdaje nova uputnica.

### ***Sadržaj uputnice***

#### **Članak 146.**

- (1) Uputnica za korištenje usluge mora sadržavati: ime i prezime korisnika, OIB, vrstu, oblik i opseg usluge, pružatelja usluge, početak i trajanje pružanja usluge, potpis osobe ovlaštene za izdavanje uputnice, planirane troškove usluge, obračun troškova usluge i potpis ovlaštene osobe koja je izvršila obračun te upozorenje o pravnim posljedicama nepridržavanja odredbi ovoga Zakona.
- (2) Uz uputnicu se prilaže i njezin je sastavni dio individualni plan korisnika.
- (3) Usluga se pruža korisniku temeljem uputnice u skladu s minimalnim standardima te usluge.

### ***Obrazac uputnice i evidencija o izdanim uputnicama***

#### **Članak 147.**

- (1) O izdanim uputnicama Zavod je obavezan voditi evidenciju i o tome dostavljati podatke Ministarstvu.
- (2) Obrazac uputnice i način vođenja evidencije iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

## ***B) IZBOR PRUŽATELJA USLUGA***

### ***Izbor pružatelja usluge***

#### **Članak 148.**

- (1) Korisnik prije izdavanja uputnice ima pravo izabrati pružatelja usluge s popisa ovlaštenih pružatelja socijalnih usluga.
- (2) Popis ovlaštenih pružatelja socijalnih usluga utvrđuje Ministarstvo za svaku vrstu usluga jednom godišnje.

### ***Obavještavanje o pružanju usluge***

#### **Članak 149.**

- (1) Nakon zaprimanja uputnice, ovlašteni pružatelj usluge obavezan je obavijestiti Zavod o danu početka pružanja usluge.
- (2) Ukoliko nije u mogućnosti pružiti uslugu iz uputnice, ovlašteni pružatelj usluge obavezan je o tome obavijestiti Zavod i navesti za to razloge te vratiti uputnicu Zavodu.
- (3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka Zavod će izmijeniti uputnicu i pri tom osobito razmotriti opravdanost razloga nepružanja usluge navedene u obavijesti iz stavka 2. ovoga članka.
- (4) Zavod će uputiti korisnika drugom pružatelju usluga s popisa ovlaštenih pružatelja, u slučaju da izabrani pružatelj usluge upućenom korisniku ne može pružiti uslugu.
- (5) Ukoliko Zavod ocijeni da su razlozi za odbijanje pružanja usluge neopravdani, o tome će odmah obavijestiti socijalnu inspekciju.
- (6) O nerealiziranim uputnicama iz stavka 2. ovoga članka Zavod podnosi godišnji izvještaj Ministarstvu.

## ***C) UGOVARANJE I CIJENA USLUGA***

### ***Cijena socijalnih usluga***

#### **Članak 150.**

- (1) Metodologiju za formiranje cijena socijalnih usluga u ustanovama socijalne skrbi kojima je osnivač Republika Hrvatska i jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave te cijena usluga koje pružaju druge pravne i fizičke osobe koje se sufinanciraju iz državnog proračuna, utvrđuje pravilnikom ministar.
- (2) Pružatelji usluga socijalne skrbi samostalno utvrđuju cijenu usluga koje pružaju izvan mreže javne socijalne službe.

### ***Neposredno ugovaranje usluge***

#### **Članak 151.**

- (1) Korisnik može izabrati uslugu socijalne skrbi i pružatelja usluge i sklopiti ugovor o korištenju usluge s ustanovom socijalne skrbi ili drugim pružateljem usluge, u skladu s uvjetima propisanim ovim zakonom, bez uputnice Zavoda.
- (2) Korisnik iz stavka 1. ovog članka u cijelosti plaća korištenje usluge socijalne skrbi.
- (3) Procjenu potreba korisnika za uslugom provodi ustanova socijalne skrbi ili drugi pružatelj usluge, sukladno ovom Zakonu i propisima donesenim temeljem ovoga Zakona.

### ***Izuzeci od neposrednog ugovaranja usluge***

#### **Članak 152.**

- (1) Korisnik odnosno njegov skrbnik ili zakonski zastupnik ne može neposredno izabrati niti ugovoriti korištenje usluge smještaja djeteta s pružateljem usluge.
- (2) Dijete se na smještaj upućuje uvijek temeljem uputnice Zavoda.
- (3) Ovlašteni pružatelj usluge koji pruža uslugu u mreži djelatnosti socijalne skrbi, obvezan je bez odgode temeljem uputnice Zavoda pružiti uslugu djetetu i odrasloj osobi lišenoj poslovne sposobnosti.

### ***D) SUDJELOVANJE KORISNIKA U PLAĆANJU TROŠKOVA USLUGA***

#### **Članak 153.**

Kriterije sudjelovanja korisnika u plaćanju cijene usluge i način plaćanja usluga propisuje pravilnikom ministar.

#### **Članak 154.**

- (1) Ako je odrasla osoba korisnik usluga temeljem uputnice Zavoda obvezna je plaćati ili sudjelovati u plaćanju cijene usluga sukladno pravilniku iz članka 153. ovoga Zakona.
- (2) Korisnik i pružatelj usluge sklapaju ugovor o plaćanju usluga u opsegu u kojem se ta usluga pruža, temeljem obračunatih uputnica.
- (3) Korisnik čiji prihodi i novčana sredstva nisu dostatni za plaćanje cijene usluge obvezan je u svrhu plaćanja otuđiti svoju imovinu koja ne služi članovima njegove obitelji za podmirenje osnovnih stambenih i drugih osnovnih životnih potreba.
- (4) Ako sredstva korisnika nisu dostatna za plaćanje cijene usluga, razlika između cijene usluge i tih sredstava tereti sredstva Ministarstva.
- (5) Pri utvrđivanju prihoda iz stavka 3. ovoga članka, iznos prihoda se umanjuje za obvezu korisnika za uzdržavanje nekog od članova obitelji, a korisniku stalnog i privremenog smještaja i za iznos namijenjen osobnim potrebama.
- (6) Ako iznos doprinosa za uzdržavanje iz stavka 5. ovoga članka nije utvrđen prema propisima o obiteljskim odnosima, obveznici uzdržavanja ugovorom sklopljenim međusobno i sa Zavodom utvrđuju iznos toga doprinosa.
- (7) Ako obveznici uzdržavanja ne žele sklopiti ugovor iz stavka 6. ovoga članka, Zavod će pokrenuti kod suda postupak za naknadu troškova pruženih usluga.
- (8) Ako obveznik uzdržavanja ne izvršava obvezu plaćanja iz ugovora ili ne izvršava dosuđenu obvezu uzdržavanja, Zavod će pokrenuti kod suda postupak ovrhe.

#### **Članak 155.**

- (1) Dijete koje ima redovite mjesečne prihode i njegovi roditelji dužni su plaćati ili sudjelovati u plaćanju usluga koje dijete ostvaruje, sukladno pravilniku iz članka 153. stavka 1. ovoga Zakona, a najmanje u iznosu doprinosa za uzdržavanje prema propisima o obiteljskim odnosima.
- (2) Roditelji ili drugi obveznici uzdržavanja djeteta i Zavod sklapaju ugovor kojim utvrđuju sudjelovanje u plaćanju cijene usluga.
- (3) Ako roditelji ne izvršavaju ugovornu obvezu ili ne žele sklopiti ugovor iz stavka 2. Ovoga članka, Zavod će kod suda pokrenuti postupak za naplatu troškova pruženih usluga.
- (4) Dijete svojom imovinom ne sudjeluje u plaćanju usluga.

## ***E) STANDARDI KVALITETE SOCIJALNIH USLUGA***

### **Članak 156.**

Usluge socijalne skrbi pružaju se prema minimalnim standardima kvalitete koje propisuje ministar.

### **Glava X.**

## **SADRŽAJ I ORGANIZACIJSKI OBLICI DJELATNOSTI SOCIJALNE SKRBI**

### ***A) PRUŽATELJI USLUGA SOCIJALNE SKRBI***

### **Članak 157.**

(1) U djelatnosti socijalne skrbi usluge pružaju:

- ustanove socijalne skrbi,
- vjerske zajednice, udruge i druge pravne osobe,
- fizičke osobe kao profesionalnu djelatnost u okviru obiteljskog doma, savjetovališta ili pružanjem usluga pomoći i njege u kući, i
- udomiteljske obitelji.

### **Članak 158.**

(1) Usluge socijalne skrbi ne pružaju se radi stjecanja dobiti.

(2) Domovi socijalne skrbi i druge pravne osobe koje pružaju usluge socijalne skrbi te fizičke osobe koje profesionalno obavljaju djelatnost socijalne skrbi, izjednačene su s kućanstvima u plaćanju cijene po povlaštenim uvjetima za korištenja električne energije, plina i drugih energenata, vodoopskrbe i odvodnje te drugih komunalnih usluga, te plaćanje naknade za RTV pristojbu.

### ***Zapreka za zapošljavanje u djelatnosti socijalne skrbi i zabrana sklapanja ugovora o doživotnom/dosmrtnom uzdržavanju***

### **Članak 159.**

(1) Ne može se primiti u radni odnos na rukovodeće poslove u djelatnosti socijalne skrbi niti te poslove može obavljati, osoba protiv koje se vodi postupak ili je osuđena za kazneno djelo protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv časti i ugleda, protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, protiv braka, obitelji i mladeži, protiv službene dužnosti, protiv imovine, protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja, protiv vjerodostojnosti isprava, protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom i za kaznena djela protiv Republike Hrvatske, te prema kojoj je izrečena prekršajnoppravna sankcija za nasilje u obitelji.

(2) Ne može se primiti u radni odnos na poslove stručnog radnika i suradnika u djelatnosti socijalne skrbi niti te poslove može obavljati, osoba protiv koje se vodi postupak ili je osuđena za kazneno djelo protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, protiv braka, obitelji i mladeži, protiv službene dužnosti, protiv imovine, protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja, protiv vjerodostojnosti isprava, protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom i za kaznena djela protiv Republike Hrvatske te prema kojoj je izrečena prekršajnoppravna sankcija za nasilje u obitelji.

(3) Odredbe stavka 1. i 2. ovoga članka ne primjenjuje se na osobu kod koje je nastupila rehabilitacija.

(4) Poslodavac je obavezan po službenoj dužnosti pribaviti dokaz da se protiv osobe iz stavka 1. i 2. ovog članka ne vodi kazneni postupak i da nije osuđena za kaznena djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

(5) Ravnatelj, voditelji ustrojbenih jedinica, stručni i drugi radnici koji obavljaju poslove u djelatnosti socijalne skrbi ni njihovi braćni drugovi i djeca ne smiju s korisnikom socijalne skrbi sklopiti ugovor o doživotnom/dosmrtnom uzdržavanju dok traje njihov radni odnos u djelatnosti, a u protivnom čine težu povredu obaveza iz radnog odnosa.

## ***B) MREŽA JAVNE SOCIJALNE SLUŽBE***

### **Članak 160.**

(1) Djelatnost socijalne skrbi kao javna služba obavlja se u okviru mreže javne socijalne službe i izvan mreže javne socijalne službe.

(2) Usluge koje zakon određuje kao javnu službu obavljaju u okviru mreže javne službe pod jednakom uvjetima domovi socijalne skrbi te druge pravne i fizičke osobe koje su dobile koncesiju na javnom nadmetanju.

(3) Mrežom javne socijalne službe određuje se za područje Republike Hrvatske, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave, potreban broj ustanova socijalne skrbi i drugih pravnih i fizičkih osoba s odobrenjem za rad koje pružaju socijalne usluge, a s kojima Ministarstvo odnosno Zavod sklapa ugovor o pružanju usluga temeljem nadmetanja za koncesiju.

(4) Mrežu iz stavka 3. ovog članka, uz prethodno pribavljeno mišljenje područnih (regionalnih) jedinica samouprave i Zavoda, donosi ministar.

(5) Republika Hrvatska utvrđuje mrežu Zavoda, njegovih podružnica i ureda te mrežu obiteljskih centara i njihovih podružnica, koju donosi ministar nadležan za socijalnu skrb uz suglasnost ministra nadležnog za obitelj, uz prethodno pribavljeno mišljenje jedinica područne (regionalne) samouprave.

(6) Ako mišljenje iz stavka 4. i 5. ovoga članka nije dostavljeno ministru u roku od 30 dana od dana kada je zatraženo, smatra se da je mišljenje pozitivno.

(7) Mjerila za određivanje mreže iz stavka 3. ovog članka utvrđuju se prema stvarnoj potrebi pružanja usluga socijalne skrbi na području Republike Hrvatske, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave za korisnike kojima se ovo pravo priznaje uputnicom Zavoda, za određeno razdoblje, uvažavajući:

- zdravstveno stanje, broj, dobnu i socijalnu strukturu stanovništva,
- jednake uvjete, odnosno mogućnosti za korištenje socijalnih usluga,
- potreban opseg pojedinih vrsta usluga,
- stupanj urbanizacije područja, prometne povezanosti, specifičnosti naseljenosti te dostupnosti na demografski ugroženim područjima, osobito na otocima i
- gospodarske mogućnosti.

(8) Usluge socijalne skrbi izvan mreže javne službe obavljaju pravne i fizičke osobe koje su dobile rješenje o ispunjavanju propisanih uvjeta za početak rada i odobrenje za rad.

## ***C) KONCESIJA ZA OBAVLJANJE JAVNE SOCIJALNE SLUŽBE***

### ***Koncesija za obavljanje javne socijalne službe***

#### **Članak 161.**

(1) U mreži javne socijalne službe može se dati koncesija za pružanje usluga socijalne skrbi pravnim i fizičkim osobama koje ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom.

(2) Na osnovi koncesije mogu se pružati usluge savjetovanja, pomoći i njege u kući, stručne pomoći u obitelji (patronaža), rane intervencije, pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija), boravka, smještaja i stručne potpore u obavljanju poslova i zapošljavanju.

(3) Postupak davanja koncesije provodi Ministarstvo (u daljnjem tekstu: davatelj koncesije).

(4) Na postupak davanja koncesije i sva druga pitanja u svezi s koncesijama, koja nisu uređena ovim Zakonom, primjenjuju se odredbe Zakona o koncesijama.

(5) Koncesija se daje na rok od najmanje 5 do najviše 30 godina, pri čemu se uvažava visina sredstava koje je koncesionar uložio za osiguravanje obavljanja usluge za koju se daje koncesija.

(6) Rok na koji je koncesija dana ne može se produžiti, osim u slučaju kada je koncesionar bez svoje krivnje onemogućen u obavljanju djelatnosti.

(7) Najniži iznos naknade za koncesiju utvrđuje ministar.

(8) Naknada za koncesiju prihod je državnog proračuna.

### ***Pripremne radnje***

#### **Članak 162.**

(1) Pripremne radnje za davanje koncesije provodi davatelj koncesije sukladno odredbama Zakona o koncesijama, pri čemu se posebice uzima u obzir Strategija razvoja sustava socijalne skrbi, socijalni planovi županija i utvrđena mreža iz članka 160. ovoga Zakona.

(2) Ministar imenuje stručno povjerenstvo za davanje koncesije do najviše pet članova, a broj članova mora biti neparan.

### ***Dokumentacija za nadmetanje***

#### **Članak 163.**

(1) Koncesija se daje temeljem javnog nadmetanja.

(2) Pored sastavnica uređenih Zakonom o koncesijama, dokumentacija za nadmetanje u postupku davanja koncesije za pružanje usluga u djelatnosti socijalne skrbi mora sadržavati pravila vezana za određivanje cijene koju koncesionaru za uslugu plaćaju krajnji korisnici, a kao dio odredbi nacrtu ugovora o koncesiji.

(3) U postupku davanja koncesije svakoj se pravnoj i/ili fizičkoj osobi koja ima interes za sudjelovanjem u postupku davanja koncesije daje mogućnost da pod jednakim uvjetima dobije na uvid dokumentaciju za nadmetanje potrebnu za izradu ponude ili da je otkupi.

(3) Davatelj koncesije unaprijed će odrediti novčanu naknadu za uvid ili otkup dokumentacije za nadmetanje potrebne za izradu ponude, koja naknada je prihod državnog proračuna.

(4) Podaci o pravnim i/ili fizičkim osobama koje zatraže uvid u dokumentaciju ili otkupe dokumentaciju čuvaju se kao tajna u skladu s odredbama Zakona o koncesiji.

### ***Obavijest o namjeri davanja koncesije***

#### **Članak 164.**

(1) Davatelj koncesije, u skladu sa Strategijom razvoja sustava socijalne skrbi, socijalnim planovima županija i utvrđenom mrežom iz članka 160. stavka 1. ovoga Zakona, svoju namjeru za davanje koncesije obznanjuje putem obavijesti.

(2) Obavijest o namjeri davanja koncesije iz stavka 1. ovoga članka, pored podataka propisanih Zakonom o koncesijama, sadrži i sljedeće:

- zemljopisno područje na kojem će se obavljati usluge koncesije

- navođenje opsega koncesija koje se dodjeljuju na javnom natječaju za pojedino zemljopisno područje;
- predviđeni početak obavljanja usluge,
- rok na koji se daje koncesija;
- korisnike usluga koje se pružaju temeljem koncesije;
- napomenu da se radni odnos zaposlenih uređuje najmanje u skladu s kolektivnim ugovorima, zakonima i drugim aktima koji vrijede za zaposlene u djelatnosti socijalne skrbi;
- rok za predaju ponuda;
- kriterije za odabir najpovoljnijeg ponuditelja;
- naziv i adresu tijela nadležnog za rješavanje žalbe te podatke o rokovima za podnošenje žalbe.

### ***Odabir najpovoljnijeg ponuditelja***

#### **Članak 165.**

(1) Ponude za nadmetanje se dostavljaju u pisanom obliku u zatvorenoj omotnici s adresom davatelja koncesije, naznakom postupka za davanje koncesije na koji se ponuda odnosi, naznakom »ne otvaraj« i adresom ponuditelja.

(2) Ponuda je obvezujuća za ponuditelja koji ju je dostavio do isteka roka valjanosti ponude.

(3) Tijekom roka za dostavu ponuda ponuditelj ne može mijenjati i dopunjavati svoju ponudu.

(4) Odluka o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja je upravni akt koju donosi davatelj koncesije na prijedlog stručnog povjerenstva.

(5) Odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja, s preslikom zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda, davatelj koncesije obavezan je svakom ponuditelju bez odgode dostaviti preporučenom poštom s povratnicom ili na drugi način kojim će se dostava moći dokazati.

(6) Davatelj koncesije ne smije potpisati ugovor o koncesiji prije isteka razdoblja mirovanja, koje iznosi 15 dana od dana dostave odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja svakom ponuditelju.

(7) Završetkom razdoblja mirovanja iz stavka 4. ovoga članka smije se potpisati ugovor o koncesiji između davatelja koncesije i odabranog ponuditelja jedino ako žalbom nije pokrenut postupak pravne zaštite.

(8) Ako je žalbom pokrenut postupak pravne zaštite, ugovor o koncesiji smije se potpisati kada odluka o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja postane izvršna odnosno ako je uložena žalba odbačena ili odbijena.

(9) Ako je pravilnikom iz članka 169. ovoga Zakona određeno da koncesionar može određene uvjete za početak obavljanja usluga danih u koncesiju ispuniti nakon potpisivanja ugovora o koncesiji, onda se odlukom određuje način i rok u kojem koncesionar mora ispuniti te uvjete.

### ***Ugovor o koncesiji***

#### **Članak 166.**

(1) Ugovorom o koncesiji uređuje se prava i obveze davatelja koncesije i koncesionara, a osobito:

- vrsta i opseg usluge koja je predmet koncesije,
- početak pružanja usluga temeljem koncesije,
- rok na koji se koncesija daje,
- cijenu ili način određivanja cijene koju koncesionaru za njegove usluge plaćaju krajnji korisnici
- visinu naknade za koncesiju te način i uvjete njezina plaćanja

- način prestanka ugovora o koncesiji
  - jamstva i/ili odgovarajuće instrumente osiguranja koncesionara
  - te druge odredbe koje su važne za obavljanje usluge koja je predmet koncesije (podatke o radnicima koji će pružati socijalne usluge prema propisanim standardima, odredbu o prostoru u kojem će se obavljati djelatnost i potrebnoj opremi, promjenu potrebnih radnika te promjenu prostora u kojem će koncesionar obavljati djelatnost).
- (2) Prijenos ugovora o koncesiji na pravne slijednike koncesionara i treće osobe dopušten je uz suglasnost davatelja koncesije, pod uvjetom da osoba na koju se prenosi ugovor o koncesiji ispunjava uvjete sposobnosti koje je morao ispuniti prvobitni koncesionar.

### ***Očevidnik koncesija*** **Članak 167.**

- (1) Davatelj koncesije vodi očevidnik koncesija, a podaci upisani u očevidnik, osim osobnih podataka, su javni.
- (2) U očevidnik koncesija upisuju se:
- redni broj odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja,
  - ime, OIB i sjedište koncesionara, ime i OIB odgovorne osobe i pravni status koncesionara,
  - zemljopisno područje, opseg i vrstu socijalnih usluga za koje je dodijeljena koncesija,
  - datum početka obavljanja koncesije, i
  - rok trajanja koncesije.
- (3) Način vođenja očevidnika koncesija odlukom određuje Ministar
- (4) Očevidnik koncesija vodi se neovisno o Registru koncesija koji se vodi na temelju Zakona o koncesijama.

### ***Prestanak koncesije*** **Članak 168.**

- (1) Koncesija prestaje u skladu s odredbama Zakona o koncesijama
- (2) Pored slučajeva utvrđenih Zakonom o koncesijama, davatelj koncesije može jednostrano raskinuti ugovor osobito ako se utvrdi da koncesionar ne obavlja javnu socijalnu službu u skladu s propisima i ugovorom o koncesiji.
- (3) Prije jednostranog raskida ugovora o koncesiji, davatelj koncesije mora prethodno pisanim putem upozoriti koncesionara o takvoj svojoj namjeri te mu odrediti primjereni rok za otklanjanje razloga za raskid ugovora o koncesiji i za izjašnjavaње o tim razlozima.
- (4) Ako koncesionar ne otkloni razloge za raskid ugovora o koncesiji u roku iz stavka 3. ovoga članka, davatelj koncesije raskinut će ugovor o koncesiji.
- (5) U slučaju jednostranog raskida ugovora o koncesiji, davatelj koncesije mora osigurati da korisnicima pod jednakim uvjetima usluge nastavi pružati druga socijalna ustanova ili drugi pružatelj usluga koji obavlja javnu socijalnu službu, do raspisivanja novog natječaja za dodjelu koncesije.

### ***Pravilnik o načinu davanja i oduzimanja koncesije*** **Članak 169.**

Sva ostala pitanja vezana za koncesije iz ovog Zakona, a posebice pripremne radnje za davanje koncesija, koncesijske ugovorne odnose, posebne uvjete koje moraju ispunjavati koncesionari, te prestanak koncesije, uređuju se pravilnikom koji propisuje ministar.



## ***D) ODOBRENJE ZA RAD PRAVNIH OSOBA KOJE PRUŽAJU USLUGE SOCIJALNE SKRBI (LICENCA)***

### ***Licenciranje***

#### **Članak 170.**

- (1) Licenciranje je postupak utvrđivanja ispunjavanja propisanih uvjeta i minimalnih standarda kvalitete za pružanje pojedinih vrsta usluga socijalne skrbi, koji se provodi za ustanove socijalne skrbi i druge pravne osobe koje pružaju te usluge.
- (2) Postupak licenciranja provodi ministarstvo nadležno za socijalnu skrb.
- (3) Mjerila za davanje, obnavljanje i oduzimanje odobrenja za rad (licence) i postupak licenciranja pravilnikom propisuje ministar.

### ***Odobrenje za rad (Licenca)***

#### **Članak 171.**

- (1) Licenca je javna isprava kojom se potvrđuje da pružatelj usluga iz stavka 1. ovog članka ispunjava propisane uvjete i minimalne standarde kvalitete za pružanje određenih usluga u djelatnosti socijalne skrbi.
- (2) Licenca se izdaje pružatelju usluga na rok od 5 godina.

### ***Uvjeti za davanje licence***

#### **Članak 172.**

Pravo na licencu za pružanje usluga socijalne skrbi ima pravna osoba koja:

- ispunjava propisane uvjete prostora, opreme i potrebnih radnika za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi,
- ispunjava propisane minimalne standarde za pružanje usluge/usluga za koje traži davanje licence.

### ***Obnavljanje licence***

#### **Članak 173.**

- (1) Licenca se obnavlja na zahtjev pružatelja usluge.
- (2) Za obnavljanje licence vrijede uvjeti koji se primjenjuju u vrijeme podnošenja zahtjeva za obnavljanje licence.
- (3) Postupak za obnavljanje licence mora se pokrenuti najkasnije 6 mjeseci prije isteka roka na koji je licenca data.

### ***Privremeno ukidanje licence***

#### **Članak 174.**

- (1) Ukoliko nadležna socijalna inspekcija tijekom roka na koji je licenca dana utvrdi da pružatelj usluge više ne ispunjava pojedine uvjete iz članka 172. ovoga Zakona, donijet će rješenje o privremenom ukidanju licence.
- (2) Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se nedostaci u odnosu na ispunjenost uvjeta i ostavlja rok za njihovo otklanjanje.
- (3) Pružatelj usluga može nastaviti s pružanjem usluga do isteka roka za otklanjanje nedostataka.

### ***Oduzimanje licence***

#### **Članak 175.**

Ministarstvo će rješenjem oduzeti licencu pružatelju usluge koji u ostavljenom roku iz članka 174. ovoga Zakona ne otkloni utvrđene nedostatke i ne ispuni uvjete propisane za pružanje usluga za koje je registriran.

### ***E) AKREDITACIJA DOMOVA SOCIJALNE SKRBI I DRUGIH PRAVNIH OSOBA KOJE PRUŽAJU USLUGE SOCIJALNE SKRBI***

#### **Članak 176.**

(1) Akreditacijski postupak jest postupak procjenjivanja kvalitete rada ustanova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi na osnovi ocjene sukladnosti njihova rada s utvrđenim optimalnim standardima za djelatnost koju obavljaju.

(2) Postupak akreditacije provodi Povjerenstvo za akreditaciju koje imenuje ministar.

#### **Članak 177.**

Sastav Povjerenstva iz članka 176. ovoga Zakona, postupak i način akreditacije domova socijalne skrbi i drugih pružatelja usluga socijalne skrbi za njihovo razvrstavanje prema standardima kvalitete socijalnih usluga, nakon pribavljenog mišljenja Nacionalnoga socijalnog vijeća, propisuje ministar.

### ***F) OSNIVANJE I USTROJ USTANOVA SOCIJALNE SKRBI***

#### ***Vrste ustanova socijalne skrbi***

#### **Članak 178.**

Ustanove socijalne skrbi su:

- zavod za socijalnu skrb u županiji,
- obiteljski centar,
- dom socijalne skrbi, i
- centar za pomoć i njegu.

#### ***Osnivačka prava u ustanovama socijalne skrbi***

#### **Članak 179.**

(1) Na osnivanje, ustroj i prestanak ustanova socijalne skrbi primjenjuju se odredbe Zakona o ustanovama i ovoga Zakona.

(2) Republika Hrvatska i jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave koji iz proračuna u cjelini ili većim dijelom financiraju rad i programe ustanova socijalne skrbi čiji su osnivači, vrše osnivačka prava kod imenovanja ravnatelja i članova upravnog vijeća tih ustanova.

(3) U ustanovama socijalne skrbi kojima je osnivač Republika Hrvatska, osnivačka prava ima Ministarstvo, osim obiteljskog centra za kojega osnivačka prava ima ministarstvo nadležno za obitelj.

(4) Na statut i opće akte o unutarnjem ustroju i organizaciji poslova ustanova socijalne skrbi kojima je osnivač Republika Hrvatska suglasnost daje Ministarstvo, osim obiteljskog centra za koji suglasnost daje ministarstvo nadležno za obitelj.

(5) Na statut i opće akte o unutarnjem ustroju i organizaciji poslova ustanova socijalne skrbi kojima je osnivač jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, suglasnost daje nadležno tijelo određeno propisom te jedinice.

### ***Početak rada ustanova socijalne skrbi***

#### **Članak 180.**

Javna ustanova socijalne skrbi može započeti s radom kad pribavi rješenje kojim se utvrđuje da je njezin akt o osnivanju u skladu sa ovim Zakonom i Zakonom o ustanovama, rješenje nadležnog tijela o ispunjavanju propisanih uvjeta za početak rada, nakon upisa u sudski registar nadležnog suda i upisnik ustanova socijalne skrbi Ministarstva te dobivanja odobrenja za rad.

### ***Upis ustanove u upisnik ustanova***

#### **Članak 181.**

(1) Ustanove socijalne skrbi, osim obiteljskog centra, upisuju se u upisnik ustanova socijalne skrbi koji vodi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi, nakon pribavljanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za početak rada i upisa u sudski registar nadležnog trgovačkog suda.

(2) Sadržaj upisnika ustanova socijalne skrbi propisuje ministar.

(3) Obiteljski centar upisuju se u upisnik ustanova koji vodi ministarstvo nadležno za obitelj, nakon upisa u sudski registar nadležnog trgovačkog suda.

(3) Sadržaj upisnika iz stavka 3. ovog članka propisuje ministar nadležan za obitelj.

### ***Prestanak ustanove socijalne skrbi***

#### **Članak 182.**

(1) Ustanova socijalne skrbi prestaje s radom ako:

– osnivač donese odluku o prestanku rada,

– više ne postoji potreba za obavljanjem djelatnosti za koju je osnovana, a nema mogućnosti da se preustroji za obavljanje druge djelatnosti u socijalnoj skrbi,

– ne ispunjava zakonom propisane uvjete za obavljanje djelatnosti,

- u drugim slučajevima propisanim Zakonom o ustanovama i ovim Zakonom.

(2) U slučaju i stavka 1. podstavka 3. ovoga članka, donošenje rješenja o prestanku rada ustanove može predložiti osnivaču socijalna inspekcija na temelju nalaza socijalne inspekcije.

(3) Rješenje o prestanku rada ustanove socijalne skrbi donosi ministar, osim za obiteljski centar za koji rješenje donosi ministar nadležan za obitelj.

(4) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(5) Ustanova socijalne skrbi gubi svojstvo pravne osobe upisom brisanja u sudskom registru.

### ***Etičko povjerenstvo***

#### **Članak 183.**

(1) Etičko povjerenstvo ustanove socijalne skrbi i druge pravne osobe koja obavlja djelatnost socijalne skrbi po ovom Zakonu jest tijelo koje osigurava obavljanje djelatnosti socijalne skrbi na načelima etike, a osobito prati primjenu etičkih načela u pružanju usluga korisnicima, u provođenju istraživanja s korisnicima usluga, osobito s djecom, poduzima mjere i senzibilizira javnost za promicanje etičkih stavova u radu s korisnicima te rješava druga etička pitanja.

(2) Etičko povjerenstvo imenuje upravno vijeće ustanove ili drugo tijelo upravljanja pravne osobe, a čine ga najmanje tri člana odnosno najviše pet članova, od kojih dvije trećine članova čine zaposleni stručni radnici ustanove/pravne osobe i jednu trećinu članova čine istaknuti stručnjaci izvan ustanove odnosno druge pravne osobe iz različitih stručnih područja u svezi djelatnosti.

(3) Način imenovanja predsjednika i zamjenika, te broj članova, sastav i način rada etičkog povjerenstva uređuje se Statutom ustanove ili druge pravne osobe.

(4) Za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka ustanova čiji je osnivač pravna i fizička osoba može ovlastiti etičko povjerenstvo druge ustanove.

(5) Etičko povjerenstvo donosi poslovnik o svome radu.

### ***Znanstvena i druga istraživanja u ustanovama socijalnoj skrbi***

#### **Članak 184.**

(1) U ustanovama socijalne skrbi i kod drugih pružatelja usluga socijalne skrbi mogu se provoditi istraživanja za unapređivanje djelatnosti socijalne skrbi koja provode istraživačke ustanove, istraživači pojedinci ili mjerodavne državne ustanove.

(2) Istraživanja u djelatnosti socijalne skrbi provode se u skladu s etičkim kodeksom koji donosi Ministarstvo.

(3) Za provođenje istraživanja istraživači su obvezni ishoditi:

- odobrenje ravnatelja ustanove socijalne skrbi ili druge ovlaštene osobe koja zastupa pružatelja usluga, uz prethodno pribavljeno mišljenje etičkog povjerenstva pružatelja usluge,
- pisanu suglasnost korisnika ili njihovih roditelja/skrbnika i/ili radnika obuhvaćenih istraživanjem,

- odobrenje ministarstva nadležnog za socijalnu skrb.

(4) Ustanova socijalne skrbi i drugi pružatelji usluga socijalne skrbi koji sudjeluju u istraživanju imaju pravo na naknadu troškova koji proisteknu iz istraživanja i koju snosi istraživač.

### ***Nastava za studente u ustanovama socijalne skrbi***

#### **Članak 185.**

(1) U ustanovama socijalne skrbi može se organizirati nastava za studente visokih učilišta te dodiplomska i poslijediplomska nastava.

(2) Uvjete koje moraju ispunjavati ustanove socijalne skrbi za provođenje nastave utvrdit će pravilnikom ministar uz suglasnost ministra nadležnog za obrazovanje.

### ***Samovrednovanje kvalitete rada***

#### **Članak 186.**

(1) Ustanove socijalne skrbi provode postupak samovrednovanja kojim ocjenjuju kvalitetu svog rada: stručnog rada zaposlenih, uvjete za pružanje usluga, zadovoljstvo korisnika, njihovih skrbnika/zakonskih zastupnika i radnika ustanove ostvarenom uslugom, stručno usavršavanje i napredovanje i druge propisane uvjete za obavljanja djelatnosti ustanove.

(2) U samovrednovanju sudjeluju stručno vijeće, stručni kolegij, korisnici i radnici ustanove.

(3) Postupak se provodi tijekom godine po pojedinim područjima iz stavka 1. ovog članka a svake druge godine u cjelini.

(4) O izvješću povjerenstva za samovrednovanje kojeg imenuje, ravnatelj obavještava upravno vijeće ustanove.

(5) Odredbe ovog članka o samovrednovanju ustanova socijalne skrbi, na odgovarajući način se primjenjuju i na druge pružatelje socijalnih usluga.

## **1. ZAVOD ZA SOCIJALNU SKRB U ŽUPANIJI**

### **Članak 187.**

- (1) Zavod za socijalnu skrb u županiji je javna ustanova.
- (2) Zavod osniva Republika Hrvatska rješenjem Ministarstva.
- (3) Zavod se osniva za područje županije odnosno Grada Zagreba.

### ***Podružnice i uredi Zavoda***

### **Članak 188.**

- (1) Zavod ima podružnice.
- (2) Područni centar za socijalnu skrb na području mjesne nadležnosti Zavoda (u daljnjem tekstu: Centar) je podružnica Zavoda, a osniva se rješenjem Ministarstva kojim se osniva Zavod.
- (3) Centar se osniva za područje jedne ili više jedinica lokalne samouprave u istoj županiji, odnosno za područje više gradskih četvrti Grada Zagreba.
- (4) Uredi su dislocirane jedinice Centra na području njegove mjesne nadležnosti.

### ***Minimalni uvjeti za početak rada Zavoda***

### **Članak 189.**

Minimalne uvjete prostora, opreme i broja potrebnih stručnih i drugih radnika Zavoda, Centra i ureda te mjerila za određivanje područja njihove nadležnosti, pravilnikom propisuje ministar.

### ***Postupak utvrđivanja uvjeta za početak rada***

### **Članak 190.**

- (1) Postupak utvrđivanja uvjeta za početak rada Zavoda i njegovih podružnica/ureda provodi stručno povjerenstvo koje imenuje ministar.
- (2) Način rada povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka i postupak utvrđivanja uvjeta propisuje ministar.
- (3) Privremeni ravnatelj Zavoda podnosi Ministarstvu zahtjev za izdavanje rješenja iz stavka 4. ovoga članka mjesec dana prije planiranog početka rada, a uz zahtjev prilaže:
  - nacrt statuta,
  - rješenje trgovačkog suda o upisu Zavoda i podružnica u sudski registar,
  - popis potrebnih stručnih i drugih radnika,
  - dokumentaciju o prostoru i opremi,
  - dokaze o ispunjenosti minimalnih tehničkih, zdravstvenih i ekoloških uvjeta za obavljanje djelatnosti.
- (4) Ministarstvo donosi rješenje kojim utvrđuje da Zavod ispunjava uvjete za početak rada propisane pravilnikom iz članka 189. ovoga Zakona.
- (5) Zavod, podružnice Zavoda i uredi započet će s radom nakon što pribave rješenje iz stavka 4. ovoga članka, upišu se u upisnik ustanova socijalne skrbi i pribave odobrenje za rad.

***Promjena sjedišta i djelatnosti***  
**Članak 191.**

Ako se tijekom obavljanja djelatnosti promijeni sjedište Zavoda ili njegovih ustrojbenih jedinica, odnosno promijene uvjeti prostora u kojem obavljaju djelatnost ili dio djelatnosti, ili ako se njihova djelatnost proširuje ili mijenja, Zavod je obavezan podnijeti zahtjev za izdavanjem novog rješenja iz stavka 1. ovoga članka.

***Djelatnost Zavoda***  
**Članak 192.**

(1) Zavod za socijalnu skrb u županiji ima sljedeće javne ovlasti:

- provodi unutarnji nadzor u ustrojbenim jedinicama sukladno općem aktu Zavoda,
- rješava u prvom stupnju o pravima iz socijalne skrbi, obiteljskopravne zaštite i drugim pravima u skladu s posebnim zakonom,
- provodi postupak za izdavanje dozvola za obavljanje udomiteljstva, vodi evidenciju rješenja o danim dozvolama udomiteljima, registar udomiteljskih obitelji i registar smještenih korisnika,
- obavlja nadzor nad udomiteljskim obiteljima,
- provodi obrade i vodi evidenciju posvojitelja u županiji,
- organizira rad prvostupanjskih tijela vještačenja i osigurava provođenje vještačenja radi ostvarivanja prava u sustavu socijalne skrbi i drugih prava sukladno zakonu,
- provodi ovrhu svojih rješenja,
- izrađuje analize, vodi evidencije i statistike,
- vodi propisane očevidnike, temeljem kojih izdaje uvjerenja i druge potvrde.

(2) Osim javnih ovlasti iz stavka 1. ovog članka Zavod obavlja i druge stručne, istraživačke i razvojne poslove:

- sudjeluje u donošenju socijalnog plana za područje županije,
- osigurava razvoj socijalnih usluga u skladu sa socijalnim planom i mrežom djelatnosti socijalne skrbi na svojem području,
- daje ministru nadležnom za poslove socijalne skrbi prijedlog mreže javne socijalne službe na području svoje nadležnosti sukladno socijalnom planu
- koordinira i provodi aktivnosti u području trgovanja ljudima, nasilja u obitelji, vršnjačkog nasilja i problema ovisnosti putem županijskih koordinatora,
- može obavljati poslove savjetovališta za probleme braka i obitelji i odgoja djece,
- organizira i provodi edukacije i superviziju udomitelja, predstavnika obiteljskih domova i stručnih radnika drugih pružatelja socijalnih usluga,
- provodi i organizira edukacije i superviziju stručnih radnika Zavoda i njegovih ustrojbenih jedinica,
- provodi i organizira edukacije voditelja mjere nadzora nad izvršavanjem roditeljske skrbi i vodi evidenciju voditelja mjere nadzora,
- brine se za ujednačavanje primjene propisa u Zavodu i daju stručne upute ustrojbenim jedinicama radi ujednačavanja njihovog postupanja,
- prati razvoj standarda usluga socijalne skrbi na svojem području, predlaže unaprjeđenje postojećih i uvođenje novih standarda u djelatnost socijalne skrbi
- priprema i provodi projekte koji se financiraju iz sredstava pretpripravnih i EU fondova, kao i iz drugih nacionalnih i međunarodnih izvora financiranja, te sudjeluje u projektima kao partner,
- surađuje sa stručnim službama u područnoj (regionalnoj) i lokalnoj zajednici,
- osigurava obavljanje poslova informatizacije u Zavodu,

- sklapa ugovore o međusobnim odnosima s pravnim i fizičkim osobama koje pružaju pomoć i njegu u kući i druge socijalne usluge,
- surađuje sa stručnim, znanstvenim, vladinim i nevladinim ustanovama i udrugama u zemlji i inozemstvu,
- obavlja računovodstvene i financijske poslove i sastavlja potrebna izvješća u skladu s važećim propisima
- obavještava stručnu i drugu javnost o provođenju djelatnosti socijalne skrbi, ukazuje na probleme i potrebe pojedinih vrsta korisnika i socijalno osjetljivih skupina te
- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i podzakonskim propisima.

***Statut Zavoda***  
**Članak 193.**

(1) Statut Zavoda donosi Upravno vijeće uz suglasnost ministarstva.

(2) Statutom Zavoda uređuje se naročito:

- ustrojstvo,
- prava, obveze i odgovornosti tijela Zavoda,
- obavljanje stručnih, analitičkih, financijskih, pravnih i drugih poslova, i
- druga pitanja propisana zakonom i značajna za obavljanje djelatnosti i poslovanje Zavoda sukladno zakonu i rješenju o osnivanju.

***Upravno vijeće***  
**Članak 194.**

(1) Zavodom upravlja upravno vijeće u skladu s odredbama ovoga Zakona i Statuta Zavoda.

(2) Upravno vijeće ima pet članova a čine ga tri predstavnika osnivača, jedan predstavnik jedinice područne (regionalne) samouprave i jedan predstavnik radnika Zavoda.

(3) Članove Upravnog vijeća imenuje ministar i to:

- tri člana predstavnika osnivača na prijedlog ministra i
- jednog člana predstavnika jedinice područne (regionalne) samouprave na prijedlog upravnog tijela nadležnog za socijalnu skrb u toj jedinici.

(4) Predstavnik radnika u upravnom vijeću imenuje i razrješuje radničko vijeće Zavoda a ako ono nije utemeljeno predstavnika imenuju radnici sukladno odredbama Zakona o radu.

(5) Mandat članova upravnog vijeća traje četiri godine.

(6) Predsjednika i zamjenika predsjednika upravnog vijeća biraju članovi upravnog vijeća između predstavnika osnivača.

(7) Članovi upravnog vijeća moraju imati najmanje završen sveučilišni diplomski ili poslijediplomski studij, osim članova upravnog vijeća predstavnika radnika.

(8) Naknadu za rad članova upravnog vijeća Zavoda odlukom utvrđuje ministar.

***Razrješenje članova i raspuštanje Upravnog vijeća***  
**Članak 195.**

(1) Član Upravnog vijeća može biti razriješen i Upravno vijeće raspušteno i prije isteka mandata ako se utvrdi da ne ispunjava obveze utvrđene zakonom, aktom o osnivanju ili statutom ustanove, odnosno da upravno vijeće ne obavlja poslove iz svojeg djelokruga u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju ili statutom ustanove ili da te poslove obavlja na način koji onemogućuje redovito i zakonito poslovanje i obavljanje djelatnosti Zavoda, osobito ako ne poduzme mjere iz svoje nadležnosti prema ravnatelju zbog utvrđenih nepravilnosti u njegovom radu.

- (2) Odluku o raspuštanju Upravnog vijeća Zavoda donosi ministar.
- (3) Odlukom o raspuštanju Upravnog vijeća Zavoda ministar imenuje povjerenstvo koje privremeno zamjenjuje Upravno vijeće.
- (4) Povjerenstvo ima tri člana od kojih je jedan predsjednik, a najmanje jedan član povjerenstva mora biti predstavnik stručnog vijeća Zavoda.
- (5) Povjerenstvo iz stavka 3. ovog članka upravlja zavodom do konstituiranja Upravnog vijeća i ima ovlasti Upravnog vijeća osim ovlasti odlučivanja o stjecanju opterećivanju ili otuđivanju nekretnina Zavoda.
- (6) Ministar imenuje povjerenstvo iz stavka 3. ovog članka i u slučaju kada se Upravno vijeće ne može konstituirati.
- (7) Odlukom o imenovanju povjerenstva određuje se predsjednik koji saziva i vodi povjerenstvo.
- (8) Povjerenstvo je odmah po imenovanju obvezno pokrenuti postupak imenovanja članova Upravnog vijeća.
- (9) Ako ministar razriješi člana Upravnog vijeća, imenovat će novog člana sukladno ovom Zakonu, a mandat novom članu traje do isteka mandata razriješenog člana.

### ***Nadležnost Upravnog vijeća*** **Članak 196.**

- (1) Upravno vijeće Zavoda:
  - donosi Statut i Pravilnik o unutarnjem ustroju i načinu rada Zavoda na prijedlog ravnatelja, uz suglasnost osnivača
  - donosi financijski plan i polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana, uz prethodnu suglasnost osnivača;
  - donosi godišnji plan i program rada Zavoda na prijedlog ravnatelja i nadzire njegovo izvršavanje,
  - analizira financijsko poslovanje Zavoda najmanje svaka dva mjeseca,
  - u slučaju gubitka u poslovanju Zavoda bez odgode obavještava osnivača,
  - predlaže osnivaču proširenje i promjenu djelatnosti i donošenje drugih odluka vezanih uz osnivačka prava,
  - imenuje i razrješuje ravnatelja uz suglasnost ministra i sklapa s njim ugovor o međusobnim pravima i odnosima na određeno vrijeme za mandatno razdoblje,
  - donosi odluke u drugom stupnju o zahtjevima radnika za zaštitu prava iz radnog odnosa,
  - raspravlja i odlučuje o izvješćima ravnatelja najmanje svaka tri mjeseca,
  - daje osnivaču i ravnatelju prijedloge i mišljenja o pitanjima važnim za rad Zavoda te donosi odluke i obavlja druge poslove utvrđene zakonom, aktom o osnivanju i statutom Zavoda.
- (2) Upravno vijeće donosi Poslovnik kojim utvrđuje način rada i donošenja odluka na sjednicama.
- (3) Sjednicama Upravnog vijeća ne mogu prisustvovati osobe koje su se natjecale za ravnatelja.

### ***Ravnatelj*** **Članak 197.**

- (1) Ravnatelj organizira i vodi poslovanje i stručni rad Zavoda, predstavlja i zastupa Zavod i odgovoran je za zakonitost rada.
- (2) Ravnatelj Zavoda:
  - predlaže godišnji plan i program rada Zavoda i odgovoran je za njegovo ostvarivanje,



- vodi poslovanje Zavoda,
- predstavlja i zastupa Zavod,
- predlaže nacrt statuta i drugih općih akata Zavoda,
- podnosi Upravnom vijeću i osnivaču izvještaj o radu i poslovanju Zavoda,
- donosi odluke u prvom stupnju o zahtjevima radnika za zaštitu prava iz radnog odnosa,
- obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i statutom Zavoda.

### ***Uvjeti za ravnatelja i način imenovanja***

#### **Članak 198.**

- (1) Ravnatelj Zavoda mora biti hrvatski državljanin i ispunjavati sljedeće uvjete:
- završen sveučilišni diplomski ili poslijediplomski studij socijalnog rada, socijalne politike, prava, psihologije, socijalne pedagogije, edukacijske rehabilitacije.
  - položen stručni ispit i najmanje pet godina radnog iskustva u djelatnosti socijalne skrbi,
  - položen program za vođenje ustanove socijalne skrbi, koji propisuje ministar nadležan za socijalnu skrb na prijedlog Nacionalnog socijalnog vijeća,
  - da ne postoji zapreka iz članka 159. ovoga Zakona.
- (2) Ravnatelja Zavoda imenuje na temelju javnog natječaja upravno vijeće uz prethodnu suglasnost ministra.
- (3) Mandat ravnatelja traje četiri godine, a ista osoba može ponovno biti imenovana za ravnatelja.
- (4) Ako ministar ne uskrati suglasnost u roku od 15 dana od dana dostave zahtjeva za suglasnošću, smatra se da je suglasnost dana.
- (5) Način i postupak imenovanja ravnatelja pobliže se uređuje statutom Zavoda.

### ***Ugovor ravnatelja***

#### **Članak 199.**

- (1) Osoba imenovana za ravnatelja Zavoda sklapa s Upravnim vijećem ugovor o pravima i dužnostima na rok od četiri godine.
- (2) Ako osoba imenovana za ravnatelja ima ugovor o radu na neodređeno vrijeme za poslove stručnog radnika u ustanovi socijalne skrbi na njegov će zahtjev ugovor o radu mirovati do prestanka mandata.
- (3) Osoba iz stavka 2. ovog članka ima se pravo vratiti na rad u ustanovu u kojoj je prethodno radila, ako se na te poslove vrati u roku od trideset dana od dana prestanka obavljanja ravnateljskih poslova, u protivnom joj prestaje radni odnos.
- (4) Osobu imenovanu za ravnatelja do povratka na poslove za koje joj ugovor o radu miruje, zamjenjuje osoba u radnom odnosu koji se zasniva na određeno vrijeme.

### ***Zamjena ravnatelja***

#### **Članak 200.**

- (1) Ravnatelja Zavoda, u slučaju privremene spriječenosti u obavljanju ravnateljskih poslova, zamjenjuje osoba koju on odredi.
- (2) Osoba koja zamjenjuje ravnatelja ima prava i dužnost obavljati one poslove ravnatelja čije se izvršenje ne može odgađati do ravnateljeva povratka.
- (3) Osoba koja zamjenjuje ravnatelja mora ispunjavati uvjete za ravnatelja iz članka 198. stavka 1. podstavka 1., 2. i 4. ovoga Zakona.

***Razrješenje ravnatelja***  
**Članak 201.**

(1) Upravno vijeće dužno je razriješiti ravnatelja Zavoda i prije isteka mandata za koji je izabran ako:

- ravnatelj to osobno zahtijeva,
- nastane neki od razloga koji po posebnim propisima ili propisima kojima se uređuju radni odnosi dovode do prestanka ugovora o radu,
- ako je nastupila zapreka iz članka 159. ovoga Zakona
- ne provodi program rada i razvoja Zavoda koji je donijelo upravno vijeće,
- u svojem radu krši propise i opće akte Zavoda ili neopravdano ne izvršava odluke upravnog vijeća ili postupa u suprotnosti s njima,
- svojim nesavjesnim ili nepravilnim radom prouzroči Zavodu veću štetu, zanemaruje ili nemarno obavlja svoju dužnost tako da su nastale ili mogu nastati veće smetnje u obavljanju djelatnosti,
- ako je nalazom socijalne inspekcije ustanovljena povreda propisa i općih akata Zavoda ili nepravilnost u radu ravnatelja.

(2) Ako upravno vijeće ne razriješi ravnatelja iz razloga propisanih u stavku 1. ovoga članka u roku od 30 dana od dana saznanja za neki od razloga, odluku o razrješenju ravnatelja donosi ministar.

(3) Protiv odluke iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(4) Upravno vijeće mora prije donošenja odluke o razrješenju obavijestiti ravnatelja o razlozima za razrješenje i dati mu mogućnost da se o njima pisano izjasni.

(5) Osoba koja je razriješena prije isteka mandata zbog grubog zanemarivanja obveza poslovnog ili stručnog voditelja, ne može biti ponovno imenovana za ravnatelja niti vršitelja dužnosti ravnatelja Zavoda sljedećih 10 godina.

(6) Način i postupak razrješenja ravnatelja pobliže se uređuje statutom.

***Vršitelj dužnosti ravnatelja***  
**Članak 202.**

(1) Vršitelj dužnosti ravnatelja imenuje se u slučajevima propisanim Zakonom o ustanovama te u drugim slučajevima kada ustanova nema ravnatelja.

(2) Za vršitelja dužnosti ravnatelja može biti imenovana osoba koja ispunjava uvjete za ravnatelja iz članka 198. stavka 1. podstavka 1., 2. i 4. ovoga Zakona.

(3) Ako se u natječajnom postupku za ravnatelja ne izvrši izbor zbog uskrate prethodne suglasnosti iz članka 198. stavka 2. ovoga Zakona, osoba kojoj je suglasnost uskraćena ne može biti imenovana za vršitelja dužnosti ravnatelja.

***Stručno vijeće Zavoda***  
**Članak 203.**

(1) Zavod ima stručno vijeće.

(2) Stručno vijeće Zavoda čine predstojnici podružnica i voditelji ureda u Zavodu.

(3) Stručno vijeće ima predsjednika i zamjenika, koji se biraju sukladno Poslovniku o radu Stručnog vijeća.

(4) Stručno vijeće raspravlja i daje ravnatelju Zavoda mišljenja i stručne prijedloge o:

- stručnim pitanjima koja se odnose na djelatnost Zavoda,
- ustroju Zavoda i podružnica,

- godišnji plan i program rada
  - najsloženijim stručnim pitanjima u stručnom radu Zavoda,
  - potrebi stručnog usavršavanja stručnih radnika Zavoda,
  - drugim pitanjima vezanim za stručni rad, utvrđenim Statutom Zavoda.
- (5) Stručnog vijeća donosi Poslovnik kojim uređuje način svog rada.

***Područni centar za socijalnu skrb***  
**Članak 204.**

- (1) Centar je podružnica Zavoda koja se osniva u skladu s propisanim mjerilima i mrežom javne socijalne službe u županiji, te obavlja dio djelatnosti Zavoda na području za koje je osnovan.
- (2) Centar može imati područne uredе kao dislocirane jedinice koje obavljaju poslove iz nadležnosti Centra sukladno Statutu Zavoda.
- (3) Centar na temelju javnih ovlasti:
- rješava u prvom stupnju o pravima iz socijalne skrbi, obiteljskopravne zaštite i drugim pravima u skladu s posebnim zakonom,
  - vodi propisane očevidnike,
  - daje uvjerenja i druge potvrde,
  - osigurava provođenje odgojnih mjera nad djecom s poremećajima u ponašanju,
  - daje podatke o obiteljskim prilikama te mišljenja i prijedloge u sudskim postupcima koji se odnose na obiteljskopravnu zaštitu, osiguravanje provođenja odgojnih mjera i drugo,
  - sudjeluje kao stranka ili umješlač pred sudom i drugim državnim tijelima kada se radi o zaštiti osobnih interesa djece i drugih članova obitelji koji se ne mogu brinuti sami o sebi ni o svojim pravima i interesima,
- (4) Osim javnih ovlasti iz stavka 3. ovoga članka Centar obavlja i druge stručne poslove:
- potiče, organizira i provodi aktivnosti sa svrhom sprječavanja i suzbijanja socijalnih i osobnih problema,
  - potiče i razvija samopomoć, dobrosusjedsku pomoć, volonterstvo, humanitarni rad i druge djelatnosti,
  - potiče i razvija mogućnosti za društveno koristan rad u svrhu aktivnog uključivanja korisnika u zajednicu,
  - obavještava stručnu i drugu javnost o provođenju djelatnosti socijalne skrbi, promiče prava korisnika, inicira i provodi socijalnu akciju u cilju poboljšanja kvalitete života socijalno osjetljivih skupina,
  - priprema i provodi projekte koji se financiraju iz sredstava pretpristupnih i EU fondova, kao i iz drugih nacionalnih i međunarodnih izvora financiranja, te sudjeluje u projektima kao partner,
  - obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i Statutom Zavoda.
- (5) Centar na temelju javnih ovlasti može obavljati i poslove prihvata djece odbjeglije iz obitelji ili ustanove, provoditi odgojne mjere nad djecom s poremećajima u ponašanju, osigurati susrete i druženja djeteta s roditeljem s kojim ne živi u nazočnosti stručne osobe ako za to ima uvjeta, te organizirati ili pružati usluge pomoći i njege u kući.
- (6) Za izvršavanje odgojnih mjera i mjera obiteljskopravne zaštite određenih sudskom odlukom i za naknade stručnim radnicima koji provode medijaciju, sredstva osigurava ministarstvo nadležno za pravosuđe.

***Predstojnik područnog centra za socijalnu skrb***  
**Članak 205.**

- (1) Centar vodi predstojnik.
- (2) Predstojnik Centra ima ovlasti u skladu s djelatnošću podružnice, koje su određene rješenjem o osnivanju i statutom Zavoda.
- (3) Predstojnika Centra imenuje na temelju javnog natječaja ravnatelj Zavoda uz prethodnu suglasnost Upravnog vijeća.
- (4) Predstojnik Centra imenuje se na mandat od četiri godine.
- (5) Način i postupak imenovanja predstojnika pobliže se uređuje statutom Zavoda.

***Uvjeti za imenovanje i razrješenje predstojnika***  
**Članak 206.**

- (1) Za predstojnika može biti imenovan hrvatski državljanin koji ima završen sveučilišni diplomski ili poslijediplomski studij socijalnog rada, socijalne politike, prava, psihologije, socijalne pedagogije i edukacijske rehabilitacije, ima položen stručni ispit, najmanje tri godine radnog iskustva u djelatnosti socijalne skrbi i ako nema zapreke iz članka 159. ovoga Zakona.
- (2) Ravnatelj Zavoda obvezan je razriješiti predstojnika Centra uz prethodnu suglasnost Upravnog vijeća, ako se utvrdi da su se stekli uvjeti za razrješenje propisani Zakonom o ustanovama za ravnatelja, ako je nastupila zapreka iz članka 159. ovoga Zakona, te ako predstojnik grubo zanemaruje obveze iz ugovora i ne obavlja poslove ili u svom radu ne postupa u skladu sa zakonom.
- (3) Na predstojnika Centra primjenjuju se na odgovarajući način odredbe članka 200., 201., 202. i 203. ovoga Zakona.

***Stručni kolegij Centra***  
**Članak 207.**

- (1) Centar ima Stručni kolegij.
- (2) Stručni kolegij čine svi stručni radnici Centra koja ima manje od 10 zaposlenih stručnih radnika, a ako Centar ima odjele, stručni kolegij čine voditelji odjela.
- (3) Stručni kolegij raspravlja i daje predstojniku i ravnatelju Zavoda mišljenja i stručne prijedloge o:
  - stručnim pitanjima koja se odnose na djelatnost Centra,
  - godišnji plan i program rada
  - potrebi stručnog usavršavanja stručnih radnika Centra,
  - drugim pitanjima vezanim za stručni rad Centra, utvrđenih Statutom Zavoda.
- (4) Način rada Stručnog kolegija uređen je Poslovníkom o radu.

***Evidencija i dokumentacija Zavoda***  
**Članak 208.**

- (1) Zavod, Centar i ured obvezni su na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisnicima i o obavljanju djelatnosti temeljem ovoga Zakona, te o tome dostavljati izvješća Ministarstvu.
- (2) Sadržaj i način vođenja evidencije i dokumentacije, te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

## 2. OBITELJSKI CENTAR

### Članak 209.

- (1) Obiteljski centar je ustanova socijalne skrbi koja se osniva rješenjem ministarstva nadležnog za obitelj.
- (2) Obiteljski centar osniva se za područje jedne jedinice područne (regionalne) samouprave.
- (3) Obiteljski centar može na području jedinice područne (regionalne) samouprave ustrojiti jednu ili više podružnica.
- (4) Suosnivač obiteljskog centra i njegove podružnice, može biti jedinica područne (regionalne) ili lokalne samouprave, sklapanjem ugovora o njegovu osnivanju s ministarstvom nadležnim za obitelj.

### *Nadležnost Obiteljskog centra*

### Članak 210.

- (1) Obiteljski centar u okviru svoje djelatnosti obavlja poslove savjetodavnog i preventivnog rada i druge stručne poslove koji se odnose na:
  - brak i međusobne odnose roditelja i djece, uzdržavanja i druge okolnosti u obitelji koje traže stručnu potporu i pomoć,
  - odgoj djece, posvojenje i prevenciju svih oblika ovisnosti kod djece i mladeži,
  - probleme s invalidnošću,
  - uključivanje u svakodnevni život nakon duljeg boravka u odgojnoj ustanovi,
  - poticanje odgovornog roditeljstva i skrbi o članovima obitelji,
  - posredovanje prije sporazumnog pokretanja postupka razvoda braka,
  - susrete i druženja djeteta s roditeljem s kojim ne živi u nazočnosti stručne osobe,
  - izvršavanje posebnih obveza maloljetnika u pretpripremnom postupku po odredbama posebnog zakona,
  - organiziranje i provođenje edukacije posvojitelja,
  - podizanje kvalitete života djece, mladeži i obitelji,
  - organiziranje učenja djeteta,
  - smještaj u predškolske ustanove,
  - poticanje i razvoj programa rada u zajednici, volonterskog rada i rada udruga građana koje su potpora roditeljima, obitelji, djeci, mladeži i drugim socijalno osjetljivim skupinama stanovništva,
  - razvoj i unapređenje izvaninstitucijskih oblika potpore obitelji, djeci, mladeži i drugim socijalno osjetljivim skupinama stanovništva,
  - obiteljsku medijaciju,
  - poticanje i provedbu programskih aktivnosti namijenjenih edukaciji i promidžbi obiteljskih vrijednosti.
- (2) Obiteljski centar organizira provedbu pružanja usluga međugeneracijske solidarnosti za starije osobe i usluga boravka međugeneracijske solidarnosti.
- (2) Obiteljski centar obavlja i stručno-analitičke poslove iz svog djelokruga te informativne, savjetodavne, preventivno-terapijske, edukacijske, promidžbene i druge slične stručne poslove vezane uz pružanje potpore obitelji, djeci i mladeži te starijim osobama.
- (3) U obavljanju djelatnosti obiteljski centar i podružnica surađuju s vjerskim zajednicama, humanitarnim organizacijama, udrugama te drugim domaćim i stranim pravnim i fizičkim osobama koje pružaju potporu obitelji, djeci, mladeži, ostalim članovima obitelji i drugim osobama savjetovanjem, uslugama, skrbi i o tome sličnim oblicima rada, promiču obiteljske vrijednosti te pridonose podizanju kvalitete obiteljskog života.

### ***Uvjeti za početak rada***

#### **Članak 211.**

- (1) Obiteljski centar započet će s radom kada se na temelju rješenja iz članka 209. stavka 1. ovoga Zakona upiše u sudski registar i upisnik ustanova.
- (2) Uvjete prostora, opreme i broja potrebnih stručnih i drugih radnika obiteljskog centra i podružnice, kao i uvjete i način ostvarivanja usluga obiteljskog centra propisuje ministar nadležan za obitelj.

### ***Ravnatelj***

#### **Članak 212.**

- (1) Obiteljskim centrom upravlja i vodi ravnatelj.
- (2) Ravnatelj ima ovlasti određene zakonom, rješenjem o osnivanju, odnosno statutom obiteljskog centra.
- (3) Ravnatelja obiteljskog centra imenuje ministar nadležan za obitelj na temelju javnog natječaja.
- (4) Za ravnatelja obiteljskog centra može biti imenovan hrvatski državljanin koji ima završen diplomski studij, najmanje pet godina radnog iskustva na stručnim poslovima u društveno humanitarnim djelatnostima uz odgovarajuće poznavanje savjetodavnog ili/i terapijskog rada, te ako ne postoji zapreka iz članka 159. ovoga Zakona.
- (5) Mandat ravnatelja obiteljskog centra traje četiri godine, a ista osoba može se ponovno imenovati za ravnatelja.
- (6) Ravnatelja obiteljskog centra razrješuje ministar nadležan za obitelj pod uvjetima i na način utvrđenim Zakonom o ustanovama i ako nastane zapreka iz članka 159. ovoga Zakona.

### ***Stručno vijeće***

#### **Članak 213.**

- (1) Obiteljski centar ima stručno vijeće.
- (2) Stručno vijeće čine svi stručni radnici obiteljskog centra.
- (3) Djelokrug rada stručnog vijeća uređuje se statutom obiteljskog centra.

### ***Statut***

#### **Članak 214.**

- (1) Obiteljski centar ima statut kojim se uređuje ustroj obiteljskog centra, tijela, njegov djelokrug rada, unutarnji ustroj te druga pitanja važna za obavljanje djelatnosti.
- (2) Statut obiteljskog centra donosi ravnatelj uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za obitelj.

### ***Predstojnik podružnice Obiteljskog centra***

#### **Članak 215.**

- (1) Podružnicu obiteljskog centra vodi predstojnik.
- (2) Predstojnik ima ovlasti u skladu s djelatnošću podružnice obiteljskog centra, koje su određene rješenjem o osnivanju i statutom obiteljskog centra.
- (3) Predstojnika podružnice imenuje i razrješava ravnatelj obiteljskog centra uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za obitelj.

(4) Za predstojnika podružnice može biti imenovan hrvatski državljanin s visokom stručnom spremom i najmanje tri godine radnog iskustva na stručnim poslovima u društveno humanitarnim djelatnostima uz poznavanje savjetodavnog ili/i terapijskog rada.

### ***Evidencija i dokumentacija Obiteljskog centra***

#### **Članak 216.**

(1) Obiteljski centar i podružnica obvezni su na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisnicima i o obavljanju djelatnosti iz članka 210. ovoga Zakona, te o tome dostavljati izvješća ministarstvu nadležnom za obitelj i međugeneracijsku soliradnost.

(2) Sadržaj i način vođenja evidencije i dokumentacije, te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar nadležan za obitelj i međugeneracijsku solidarnost.

### ***Sredstva za izvršavanje odgojnih mjera i naknade za medijaciju***

#### **Članak 217.**

Za osiguravanje izvršavanja sudskih odgojnih mjera i mjera obiteljskopravne zaštite, kao i za financiranje naknada stručnim radnicima koji provode medijaciju u Zavodu i u Obiteljskom centru, sredstva osigurava ministarstvo nadležno za pravosuđe.

## **3. DOM SOCIJALNE SKRBI**

### ***Pravilnik o minimalnim uvjetima doma socijalne skrbi i drugih pravnih osoba za pružanje usluge socijalne skrbi***

#### **Članak 218.**

Minimalne standarde prostora, opreme, stručnih i drugih radnika doma socijalne skrbi, centra za pomoć i njegu, udruga, vjerskih zajednica i drugih pravnih osoba koje pružaju usluge socijalne skrbi po ovom Zakonu, djelatnost i vrstu doma za djecu i doma za odrasle osobe, pravilnikom propisuje ministar.

#### ***a) Osnivanje i početak rada doma socijalne skrbi***

### ***Osnivanje doma socijalne skrbi***

#### **Članak 219.**

(1) Dom socijalne skrbi je javna ustanova, a osniva se za obavljanje socijalnih usluga propisanih ovim Zakonom.

(2) Dom socijalne skrbi može osnovati Republika Hrvatska rješenjem Ministarstva.

(3) Jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave te vjerska zajednica, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna i fizička osoba može osnovati dom socijalne skrbi pod uvjetima i na način propisan Zakonom o ustanovama i ovim Zakonom.

(4) Dom socijalne skrbi može imati smještajni kapacitet do 30 mjesta za djecu po lokaciji i do 70 mjesta za odrasle osobe po lokaciji.

(5) Udaljenost lokacija iz stavka 4. ovoga članka mora biti veća od 1000 metara zračne udaljenosti.

### ***Rješenje o utvrđivanju sukladnosti akta o osnivanju doma sa zakonom***

#### **Članak 220.**

(1) Ministarstvo na zahtjev osnivača doma socijalne skrbi, rješenjem utvrđuje da je akt o osnivanju doma socijalne skrbi u skladu sa Zakonom o ustanovama, ovim Zakonom i posebnim propisima.

(2) Osnivač doma socijalne skrbi je obvezan uz zahtjev za donošenje rješenja iz stavka 1. ovog članka priložiti ovjereni akt o osnivanju doma, dokaz o raspolaganju prostorom i mišljenje Zavoda o opravdanosti osnivanja doma.

### ***Postupak utvrđivanja uvjeta za početak rada***

#### **Članak 221.**

(1) Osnivač doma socijalne skrbi obvezan je prije početka rada podnijeti zahtjev za izdavanje rješenja kojim nadležno tijelo utvrđuje da ispunjava uvjete propisane pravilnikom iz članka 218. ovoga Zakona.

(2) Postupak utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za početak rada doma socijalne skrbi provodi stručno povjerenstvo koje imenuje ministar, osim za domove za starije osobe za koje postupak provodi jedinica područne (regionalne) samouprave.

(3) Način rada povjerenstva i postupak utvrđivanja uvjeta za početak rada doma socijalne skrbi propisuje ministar.

(4) Privremeni ravnatelj doma socijalne skrbi podnosi zahtjev za izdavanje rješenja za početak rada najkasnije dva mjeseca prije planiranog početka rada, a uz zahtjev prilaže:

- nacrt statuta,
- odobrenje, ako je dom osnovan u mreži djelatnosti,
- rješenje trgovačkog suda o upisu doma u sudski registar,
- popis potrebnih stručnih i drugih radnika,
- dokumentaciju o prostoru i opremi,
- dokaze o ispunjenosti tehničkih, zdravstvenih i ekoloških uvjeta.

(5) Ministarstvo donosi rješenje kojim utvrđuje da su ispunjeni uvjeti iz članka 218. ovoga Zakona za početak rada doma socijalne skrbi, osim za dom za starije osobe za koji rješenje donosi upravni odjel jedinice područne (regionalne) samouprave.

(6) Protiv rješenja Ministarstva nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(7) Protiv rješenja kojeg donosi jedinica područne (regionalne) samouprave može se izjaviti žalba Ministarstvu.

(8) Dom socijalne skrbi može početi radom po pribavljenom rješenju iz stavka 1. ovoga članka, nakon upisa u upisnik ustanova socijalne skrbi i dobivanja odobrenja za rad.

(9) Ako se tijekom obavljanja djelatnosti promijeni sjedište doma socijalne skrbi ili njegovih podružnica, promijene uvjeti prostora u kojemu obavljaju djelatnost ili dio djelatnosti, ili ako se djelatnost za koju je osnovan proširuje ili mijenja, ravnatelj doma obvezan je podnijeti zahtjev za izdavanje novog rješenja iz stavka 1. ovoga članka.

### ***b) Tijela doma socijalne skrbi***

#### ***Upravno vijeće doma***

#### **Članak 222.**

(1) Domom socijalne skrbi kojem je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, upravlja upravno vijeće.



- (2) Upravno vijeće čine tri predstavnika osnivača, jedan radnik zaposlen u domu i jedan korisnik doma, odnosno njegov roditelj ili skrbnik.
- (3) Predstavnici osnivača u upravnom vijeću moraju imati najmanje završen dodiplomski, diplomski ili poslijediplomski studij.
- (4) Upravno vijeće imenuje osnivač na mandat od četiri godine.
- (5) Člana upravnog vijeća ispred radnika zaposlenih u domu imenuje radničko vijeće, a ako ono nije utemeljeno predstavnika imenuju radnici sukladno odredbama Zakona o radu.
- (6) Predstavnik korisnika predlažu korisnici doma socijalne skrbi.
- (7) Način izbora i imenovanja članova i nadležnosti upravnog vijeća utvrđuje se aktom o osnivanju odnosno statutom doma u skladu sa zakonom.
- (8) Naknadu za rad članova upravnog vijeća doma utvrđuje osnivač.

***Ravnatelj doma socijalne skrbi***  
**Članak 223.**

- (1) Ravnatelj organizira i vodi poslovanje i stručni rad doma socijalne skrbi, predstavlja i zastupa dom i odgovoran je za zakonitost rada.
- (2) Ovlasti ravnatelja doma socijalne skrbi utvrđene su zakonom, aktom o osnivanju i statutom doma.
- (3) Ravnatelja na temelju javnog natječaja imenuje upravno vijeće doma.
- (4) Ravnatelja doma koji nema upravno vijeće na temelju javnog natječaja imenuje osnivač.
- (5) Ravnatelja doma kojeg je osnivač Republika Hrvatska na temelju javnog natječaja imenuje upravno vijeće uz prethodnu suglasnost ministra.
- (6) Ako ministar ne uskrati suglasnost u roku od 15 dana od dana dostave zahtjeva za suglasnošću, smatra se da je suglasnost dana.
- (7) Način i postupak imenovanja ravnatelja pobliže se uređuje statutom.
- (8) Mandat ravnatelja traje četiri godine, a ista osoba može biti ponovno imenovana za ravnatelja.

***Uvjeti za ravnatelja***  
**Članak 224.**

- (1) Za ravnatelja doma socijalne skrbi može biti imenovana osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:
  - završen diplomski ili poslijediplomski studij socijalnog rada, socijalne politike, prava, psihologije, socijalne pedagogije, edukacijske rehabilitacije, logopedije, pedagogije, teologije, temeljnih medicinskih znanosti ili drugih društvenih znanosti,
  - položen stručni ispit i najmanje pet godina radnog iskustva na stručnim poslovima u djelatnosti socijalne skrbi,
  - položen program za vođenje ustanove socijalne skrbi, koji propisuje ministar na prijedlog Nacionalnog socijalnog vijeća,
  - ako ne postoji zapreka iz članka 159. ovoga Zakona.
- (2) Ravnatelja doma socijalne skrbi imenuje upravno vijeće na temelju javnog natječaja.
- (3) Ravnatelj doma socijalne skrbi kojeg je osnivač Republika Hrvatska osim uvjeta iz stavka 1. ovog članka mora biti hrvatski državljanin.

***Ugovor ravnatelja***  
**Članak 225.**

- (1) Osoba imenovana za ravnatelja doma sklapa s Upravnim vijećem ugovor o pravima i dužnostima na vrijeme od četiri godine.
- (2) Ako osoba imenovana za ravnatelja ima ugovor o radu na neodređeno vrijeme za poslove stručnog radnika u ustanovi socijalne skrbi na njegov će zahtjev ugovor o radu mirovati do prestanka mandata.
- (3) Osoba iz stavka 2. ovoga članka ima se pravo vratiti na rad u ustanovu u kojoj je prethodno radila, ako se na te poslove vrati u roku od trideset dana od dana prestanka obavljanja ravnateljskih poslova, u protivnom joj prestaje radni odnos.
- (4) Osobu imenovanu za ravnatelja do povratka na poslove za koje joj ugovor o radu miruje, zamjenjuje osoba u radnom odnosu koji se zasniva na određeno vrijeme.

***Zamjena ravnatelja***  
**Članak 226.**

- (1) Ravnatelj doma, u slučaju privremene spriječenosti u obavljanju ravnateljskih poslova, zamjenjuje predsjednik Stručnog vijeća.
- (2) Zamjenik ravnatelja ima prava i dužnost obavljati one poslove ravnatelja čije se izvršenje ne može odgađati do ravnateljeva povratka.
- (3) Zamjenik ravnatelja mora ispunjavati uvjete za ravnatelja iz članka 224. stavka 1. podstavka 1., 2. i 4. ovoga Zakona.

***Razrješenje ravnatelja***  
**Članak 227.**

- (1) Upravno vijeće dužno je razriješiti ravnatelja doma socijalne skrbi i prije isteka mandata za koji je izabran ako:
  - ravnatelj to osobno zahtijeva,
  - nastane neki od razloga koji po posebnim propisima ili propisima kojima se uređuju radni odnosi dovode do prestanka ugovora o radu,
  - ako je nastupila zapreka iz članka 159. ovoga Zakona,
  - ne provodi program rada i razvoja doma koji je donijelo upravno vijeće,
  - u svojem radu krši propise i opće akte doma ili neopravdano ne izvršava odluke upravnog vijeća ili postupa u suprotnosti s njima,
  - svojim nesavjesnim ili nepravilnim radom prouzroči domu veću štetu, zanemaruje ili nemarno obavlja svoju dužnost tako da su nastale ili mogu nastati veće smetnje u obavljanju djelatnosti,
  - ako je nalazom socijalne inspekcije ustanovljena povreda propisa i općih akata doma ili veće nepravilnost u radu ravnatelja.
- (2) Ako upravno vijeće ne razriješi ravnatelja iz razloga propisanih u stavku 1. ovoga članka u roku od 30 dana od dana saznanja za neki od razloga, odluku o razrješenju ravnatelja doma socijalne skrbi kojem je osnivač Republika Hrvatska donosi ministar.
- (3) Protiv odluke iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (4) Upravno vijeće mora prije donošenja odluke o razrješenju obavijestiti ravnatelja o razlozima za razrješenje i dati mu mogućnost da se o njima pisano izjasni.

- (5) Osoba koja je razriješena prije isteka mandata zbog grubog zanemarivanja obveza poslovnog ili stručnog voditelja, ne može biti ponovno imenovana za ravnatelja niti vršitelja dužnosti ravnatelja doma socijalne skrbi sljedećih 10 godina.
- (6) Način i postupak razrješenja ravnatelja pobliže se uređuje statutom.

### ***Vršitelj dužnosti ravnatelja***

#### **Članak 228.**

- (1) Vršitelj dužnosti ravnatelja doma imenuje se u slučajevima propisanim Zakonom o ustanovama te u drugim slučajevima kada ustanova nema ravnatelja.
- (2) Za vršitelja dužnosti ravnatelja može biti imenovana osoba koja ispunjava uvjete za ravnatelja doma iz članka 224. stavka 1. podstavka 1., 2. i 4. ovoga Zakona.
- (3) Ako se u natječajnom postupku za ravnatelja ne izvrši izbor zbog uskrate prethodne suglasnosti iz članka 224. stavka 3. ovoga Zakona, osoba kojoj je suglasnost uskraćena ne može biti imenovana za vršitelja dužnosti ravnatelja.

### ***Stručno vijeće doma***

#### **Članak 229.**

- (1) Dom ima stručno vijeće.
- (2) Stručno vijeće koje ima do 20 zaposlenih stručnih radnika čine svi stručni radnici doma, a ako dom ima podružnice, stručno vijeće čine voditelji odjela i predstojnici podružnica.
- (3) Stručno vijeće raspravlja i daje ravnatelju i upravnom vijeću doma mišljenja i stručne prijedloge o:
- stručnim pitanjima koja se odnose na djelatnost doma,
  - ustroju doma i podružnica,
  - sudjeluje u utvrđivanju plana i programa rada doma socijalne skrbi i prati njegovo ostvarivanje
  - najsloženijim stručnim pitanjima u stručnom radu doma,
  - potrebi stručnog usavršavanja stručnih radnika doma,
  - drugim pitanjima vezanim za stručni rad utvrđenim Statutom doma.
- (4) Stručno vijeće uređuje Poslovníkom način svog rada.

### ***Statut doma***

#### **Članak 230.**

- (1) Dom socijalne skrbi ima statut kojim se uređuje djelatnost, ustroj doma, tijela, njihova nadležnost i način odlučivanja, te druga pitanja od značenja za obavljanje djelatnosti i poslovanje doma.
- (2) Statut doma socijalne skrbi donosi upravno vijeće uz suglasnost osnivača.

### ***c) Evidencija i dokumentacija i prestanak rada doma socijalne skrbi***

#### ***Evidencija i dokumentacija***

#### **Članak 231.**

- (1) Dom socijalne skrbi dužan je na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisniku, vrstama usluga i drugim pitanjima važnim za rad doma i o tome dostavljati izvješće ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi.

(2) Pravilnik o vođenju evidencije i dokumentacije doma socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje pružaju socijalne usluge, te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

### ***Zbrinjavanje korisnika u slučaju prestanka rada doma***

#### **Članak 232.**

(1) Osnivači doma socijalne skrbi obvezni su najmanje 6 mjeseci prije donošenja odluke o prestanku rada doma, o tome izvijestiti ministarstvo i korisnike, odnosno njihove zakonske zastupnike.

(2) U roku iz stavka 1. ovoga članka osnivač je obvezan korisniku koji je smješten na temelju ugovora, sporazumno s njim odnosno njegovim zakonskim zastupnikom osigurati drugi primjereni smještaj.

(3) Ako je korisnik smješten u dom na temelju uputnice Zavoda, u suradnji sa Zavodom, korisnikom, odnosno njegovim zakonskim zastupnikom, osnivač doma je obvezan u roku iz stavka 1. ovoga članka korisniku osigurati drugi primjereni smještaj.

(4) Ako je po isteku roka iz stavka 1. Ovoga članka u domu socijalne skrbi još uvijek smješteno više od 10 korisnika objekt i opremu preuzima bez naknade Zavod, koji će skrbiti o korisnicima dok se njihov smještaj ne riješi na drugi način, a najdulje do 6 mjeseci.

(5) Ministarstvo može rješenjem odrediti da poslove skrbi o korisnicima iz stavka 4. Ovoga članka preuzme drugi pružatelj socijalnih usluga, kojem je osnivač Republika Hrvatska ili druga pravna ili fizička osoba s kojom Zavod ima sklopljen ugovor.

(6) U slučajevima donošenja rješenja o zabrani rada ili prestanku doma socijalne skrbi propisanih ovim Zakonom, primjenjuju se odredbe stavka 2., 3., 4. i 5. ovoga članka.

#### ***d) Kategorizacija domova za starije osobe i druge odredbe***

### ***Kategorizacija domova za starije osobe***

#### **Članak 233.**

(1) Dom za smještaj starijih osoba i njegova podružnica razvrstava se po kategorijama prema vrsti, opsegu i kvaliteti usluga koje pruža korisnicima, broju i stručnosti radnika, broju, veličini, namjeni i kvaliteti prostorija, uređaja i opreme i drugim standardima.

(2) Mjerila za kategorizaciju doma iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

(3) Rješenje o kategoriji doma i njegove podružnice donosi Ministarstvo po pribavljenom nalazu stručnog povjerenstva koje imenuje ministar.

(4) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka ne može se uložiti žalba, ali se može voditi upravni spor.

### ***Programi odgoja i obrazovanja***

#### **Članak 234.**

(1) U domovima socijalne skrbi kojima je osnivač Republika Hrvatska, može se provoditi program osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja pod uvjetima koje propisuje ministar nadležan za obrazovanje.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi i ministarstvo nadležno za obrazovanje sporazumno uređuju poslove od zajedničkog interesa za pružanje usluga obrazovanja u domovima socijalne skrbi.

***Zdravstvena zaštita***  
**Članak 235.**

- (1) Usluge zdravstvene zaštite u domovima socijalne skrbi pružaju se u skladu sa standardima i normativima koje propisuje ministarstvo nadležno za zdravstvo.
- (2) Troškovi zdravstvene zaštite iz stavka 1. ovoga članka financiraju se iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

**4. CENTAR ZA POMOĆ I NJEGU**

***Uvjeti za osnivanje***  
**Članak 236.**

- (1) Centar za pomoć i njegu je ustanova socijalne skrbi koja se osniva za pružanje svih ili pojedinih usluga pomoći i njege u kući iz članka 99. ovoga Zakona.
- (2) Centar za pomoć i njegu mogu osnovati jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave, vjerska zajednica, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna i fizička osoba.
- (3) Uvjeti prostora, opreme, stručnih i drugih radnika centra za pomoć i njegu propisani su pravilnikom iz članka 218. ovoga Zakona.

***Iznimke***  
**Članak 237.**

- (1) Ako usluge pomoći i njege iz članka 99. ovoga Zakona pruža dom socijalne skrbi u okviru djelatnosti, nije obvezan osnovati centar za pomoć i njegu.
- (2) Ako jedinica lokalne samouprave, vjerska zajednica, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna osoba pružaju usluge pomoći i njege do 30 korisnika pod uvjetima i na način uređen ovim Zakonom i pravilnikom iz članka 218. ovoga Zakona, mogu obavljati ovu djelatnost bez osnivanja centra za pomoć i njegu u posebnoj ustrojbenoj jedinici.
- (3) Za pružanje usluga pomoći i njege u kući do 30 korisnika pomoći i njege u kući, rješenje za početak rada i odobrenje za rad pravnim osobama daje upravni odjel jedinice područne (regionalne) samouprave nadležan za socijalnu skrb.

***Uvjeti za početak rada***  
**Članak 238.**

- (1) Upravni odjel jedinice područne (regionalne) samouprave rješenjem utvrđuje da su ispunjeni propisani uvjeti prostora, opreme, stručnih i drugih radnika za osnivanje centra za pomoć i njegu, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (2) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka podnositelj zahtjeva ima pravo podnijeti žalbu Ministarstvu u roku od 15 dana.
- (3) Centar za pomoć i njegu može početi s radom po pribavljenom rješenju iz stavka 1. ovoga članka, nakon upisa u sudski registar i upisnik ustanova socijalne skrbi.

***Ravnatelj***  
**Članak 239.**

- (1) Centrom za pomoć i njegu upravlja i vodi ravnatelj.

(2) Ravnatelj centra za pomoć i njegu kojeg je osnivač Republika Hrvatska, županija, općina, grad ili Grad Zagreb je hrvatski državljanin, kojeg na temelju javnog natječaja imenuje osnivač.

(3) Uvjeti za imenovanje i ovlasti ravnatelja centra za pomoć i njegu utvrđuju se aktom o osnivanju i statutom centra u skladu sa zakonom.

#### ***Statut*** **Članak 240.**

(1) Centar za pomoć i njegu ima statut kojim se uređuje ustroj centra, tijela centra, njihova nadležnost i način odlučivanja, te druga pitanja od značenja za obavljanje djelatnosti i poslovanja centra.

(2) Statut centra za pomoć i njegu, u suglasnosti s osnivačem, donosi ravnatelj.

#### ***Evidencija i dokumentacija*** **Članak 241.**

(1) Centar za pomoć i njegu obvezan je na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisniku, vrstama usluga i drugim pitanjima važnim za rad centra i o tome donositi izvješća ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi.

(2) Propis o vođenju evidencije i dokumentacije te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar.

#### ***E) UDRUGE, VJERSKE ZAJEDNICE I DRUGE PRAVNE OSOBE KOJE PRUŽAJU USLUGE SOCIJALNE SKRBI***

#### **Članak 242.**

(1) Vjerska zajednica i udruga čiji je cilj zbrinjavanje socijalno osjetljivih osoba može pružati socijalne usluge bez osnivanja doma pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom.

(2) Jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna osoba može pružati usluge terapijske zajednice za ovisnike o opojnim drogama i povremene uzimatelje opojnih droga, bez osnivanja doma, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(3) Jedinica lokalne samouprave, trgovačko društvo, ili druga domaća i strana pravna osoba može pružati usluge smještaja i boravka do 20 korisnika bez osnivanja doma, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(4) Pravne osobe iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka obvezne su zatražiti izdavanje rješenja prije početka rada kojim se, temeljem nalaza povjerenstva, utvrđuje da su ispunjeni uvjeti prostora, opreme, stručnih i drugih radnika, propisani pravilnikom iz članka 218. ovoga Zakona.

(5) Postupak utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za pružanje usluga pravnih osoba iz stavka 1., 2. i 3. ovog članka, provodi stručno povjerenstvo koje imenuje ministar, osim za pružanje usluga starijim osobama za koje postupak provodi jedinica područne (regionalne) samouprave.

(6) Način rada povjerenstva i postupak utvrđivanja uvjeta za početak rada pravne osobe propisuje ministar pravilnikom iz članka 221. stavka 3. ovoga Zakona.

(7) Nadležno tijelo iz stavka 5. ovoga članka rješenjem utvrđuje prestanak rada pravnoj osobi iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka, ako donese odluku o prestanku rada ili više ne ispunjava zakonom propisane uvjete za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi

(8) Na pravne osobe koje pružaju usluge u djelatnosti socijalne skrbi primjenjuje se odredba članka 232 ovoga Zakona u slučaju prestanka obavljanja djelatnosti.

(9) Pravne osobe iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka obvezne su voditi evidenciju i dokumentaciju o korisnicima usluga, sukladno pravilniku iz stavka 2. članka 231 ovoga Zakona.

***Upis u evidenciju drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi***  
**Članak 243.**

- (1) Pravne osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, osim ustanova socijalne skrbi, obvezno se upisuju u evidenciju koju vodi Zavod u jedinici područne (regionalne) samouprave u kojoj imaju sjedište.
- (2) Zavod po službenoj dužnosti dostavlja iz evidencije iz stavka 1. ovoga članka podatke za područje svoje nadležnosti u centralnu zbirku podataka Ministarstva.
- (3) Sadržaj evidencije iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

***F) PROFESIONALNO OBAVLJANJE DJELATNOSTI SOCIJALNE SKRBI***

***Uvjeti***  
**Članak 244.**

- (1) Fizička osoba može samostalno obavljati poslove obiteljskog doma, savjetovališta i poslove pomoći i njege u kući kao profesionalnu djelatnost u mreži i izvan mreže djelatnosti socijalne skrbi, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.
- (2) Minimalne uvjete prostora, opreme i potrebnog broja i vrste radnika za obavljanje poslova obiteljskog doma, savjetovališta i pomoći i njege u kući kao profesionalne djelatnosti u socijalnoj skrbi, pravilnikom propisuje ministar.

***Postupak***  
**Članak 245.**

- (1) Zahtjev za obavljanje poslova obiteljskog doma, savjetovališta i pomoći i njege u kući kao profesionalne djelatnosti u socijalnoj skrbi, podnosi se upravnom odjelu jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnom za poslove socijalne skrbi.
- (2) Fizička osoba može započeti s radom kada nadležno tijelo iz stavka 1. ovoga članka, temeljem nalaza povjerenstva, rješenjem utvrdi da ispunjava propisane uvjete iz članka 244. stavka 2. ovoga Zakona i nakon upisa u evidenciju iz članka 246. stavka 3. ovoga Zakona.
- (3) U slučaju promjene ili proširenja djelatnosti primjenjuje se stavak 2. ovoga članka.

***Obavijest o početku rada i vođenje evidencije i dokumentacije***  
**Članak 246.**

- (1) Fizička osoba iz članka 244. ovoga Zakona obvezna je o početku, načinu i djelokrugu rada izvijestiti podružnicu Zavoda na čijem području djeluje.
- (2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka u svom nazivu ističe ime i prezime, OIB, adresu nositelja djelatnosti i oznaku djelatnosti.
- (3) Fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka upisuju se u evidenciju fizičkih osoba koje profesionalno obavljaju djelatnost socijalne skrbi, koju vodi Ministarstvo.
- (4) Sadržaj i način vođenja evidencije iz stavka 4. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

***Prestanak rada***  
**Članak 247.**

Samostalno obavljanje socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti fizičkoj osobi iz članka 244. ovoga Zakona, prestaje:

1. odjavom,
2. po sili zakona i
3. rješenjem Ministarstva.

**Članak 248.**

(1) Samostalno obavljanje socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti prestaje po sili zakona ako osoba:

1. umre,
2. izgubi potpuno ili djelomično poslovnu sposobnost,
3. zasnjuje radni odnos,
4. nastane zapreka iz članka 159. ovoga Zakona za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi,
5. izgubi zdravstvenu sposobnost,
6. više ne ispunjava uvjete propisane ovim zakonom za profesionalno obavljanje djelatnosti socijalne skrbi.

(2) Upravni odjel jedinice područne (regionalne) samouprave nadležan za poslove socijalne skrbi rješenjem utvrđuje prestanak samostalnog obavljanja socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti.

(3) Ministarstvo donosi rješenje o prestanku obavljanja djelatnosti, ako osoba ne otkloni nedostatke utvrđene inspekcijskim nadzorom u određenom roku pa više ne ispunjava uvjete za rad iz članka 244. ovoga Zakona.

***Obustava poslovanja***  
**Članak 249.**

(1) Osobe koje samostalno obavljaju socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost mogu privremeno obustaviti poslovanje zbog bolesti, vojne obveze ili drugog opravdanog razloga.

(2) O privremenoj obustavi poslova mora se izvijestiti upravni odjel u jedinici područne (regionalne) samouprave nadležan za poslove socijalne skrbi te podružnica Zavoda na čijem se području obavlja djelatnost.

**Članak 250.**

(1) Fizičke osobe iz članka 244. ovoga Zakona mogu ostvariti prihode:

1. izravno naplatom od korisnika,
2. na temelju ugovora s ministarstvom nadležnim za poslove socijalne skrbi, odnosno sa Zavodom za socijalnu skrb u županiji,
3. iz zaklada, fundacija i darovnica.

(2) Cijena usluga koje fizičke osobe pružaju temeljem uputnice Zavoda, određuje se sukladno pravilniku iz članka 152. ovoga Zakona.



## **1. Obiteljski dom**

### **Članak 251.**

- (1) Fizička osoba u obiteljskom domu pruža usluge smještaja ili boravka kao profesionalnu djelatnost (u daljnjem tekstu: predstavnik obiteljskog doma) za pet do dvadeset odraslih korisnika, odnosno za četvero do desetero djece.
- (2) Poslove iz stavka 1. ovoga članka obavlja profesionalno jedan punoljetan član obitelji – predstavnik obiteljskog doma, koji može zaposliti radnike ovisno o broju i vrsti korisnika u skladu s propisanim uvjetima.
- (3) Članovi obitelji mogu pružati usluge obiteljskoga doma i bez zasnivanja radnog odnosa, pod uvjetima propisanim pravilnikom iz članka 244. stavka 2. ovoga Zakona.
- (4) Na uvjete i postupak izdavanja rješenja za početak obavljanja poslova obiteljskog doma primjenjuju se odredbe članka 244. do 250. ovoga Zakona.

### ***Predstavnik obiteljskog doma***

#### **Članak 252.**

- (1) Predstavnik obiteljskoga doma koji preuzima brigu o korisniku mora biti hrvatski državljanin i imati sposobnosti potrebne za zaštitu, čuvanje, njegu, odgoj i zadovoljavanje drugih potreba korisnika.
- (2) Iznimno, predstavnik obiteljskog doma može biti stranac s odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj, ako je to od osobitog interesa za korisnika, uz prethodnu suglasnost ministarstva.
- (3) Predstavnik obiteljskog doma mora imati:
  - najmanje srednju stručnu spremu ako pruža smještaj ili boravak odraslim osobama,
  - mora imati srednju stručnu spremu medicinskoga ili društvenoga usmjerenja, a ako pruža smještaj ili boravak djeci ili djeci s teškoćama u razvoju i odraslim osobama s invaliditetom,
  - zdravstvenu sposobnost za obavljanje djelatnosti.

### ***Zapreka***

#### **Članak 253.**

- (1) Usluge obiteljskoga doma ne može pružati osoba koja ima zapreku za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi iz članka 159. ovoga Zakona.
- (2) Obitelj u kojoj su poremećeni obiteljski odnosi, kao i obitelj u kojoj bi zbog bolesti člana obitelji bilo ugroženo zdravlje ili drugi interesi korisnika, ne može pružati usluge obiteljskoga doma.

### ***Suradnja sa Zavodom***

#### **Članak 254.**

- (1) Stručni radnici Zavoda obvezni su upoznati predstavnika obiteljskoga doma s potrebama i osobinama korisnika kojeg Zavod uputi na smještaj ili boravak u obiteljski dom te mu davati stručne upute o načinu pružanja usluga korisniku.
- (2) Predstavnik obiteljskoga doma obavezan je po potrebi a najmanje svakih 6 mjeseci, izvješćivati Zavod koji je priznao pravo na smještaj ili boravak o svim važnim okolnostima korisnika.

## **2. Savjetovalište**

### **Članak 255.**

(1) Fizička osoba u savjetovalištu pruža usluge savjetovanja djeci, mladeži i odraslim osobama u obitelji kao stručnu pomoć u prevladavanju poteškoća, stvaranju uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti te odgovornog odnosa pojedinca prema samome sebi, obitelji i društvu, s ciljem rješavanja njegovih osobnih poteškoća i osnaživanja.

(2) Poslove savjetovališta može profesionalno obavljati fizička osoba ako:

- ima diplomski ili poslijediplomski sveučilišni studij za obavljanje stručnih poslova u djelatnosti socijalne skrbi i edukaciju iz područja savjetodavnog i/ili terapijskog rada,
- ima poslovnu sposobnost,
- ima radnu sposobnost,
- ima položen stručni ispit,
- da je državljanin Republike Hrvatske,
- ima odobrenje nadležne komore za samostalan rad,
- da joj pravomoćnom sudskom presudom nije izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti, odnosno zaštitna mjera udaljenja, dok te mjere traju,
- da nije u radnom odnosu, odnosno da ne obavlja drugu samostalnu djelatnost,
- ima odgovarajući prostor i opremu.

(3) Poslove savjetovališta ne može obavljati osoba protiv koje se vodi kazneni postupak ili je osuđena ili se protiv nje vodi postupak za kazneno djelo koje predstavlja zapreku za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi iz članka 159. ovoga Zakona,

(4) Više osoba koje obavljaju poslove savjetovanja i ispunjavaju uvjete iz stavka 2. ovoga članka, mogu osnovati zajedničko savjetovalište.

(5) Uvjete za osnivanje zajedničkog savjetovališta iz stavka 4. ovoga članka uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležnih komora pravilnikom propisuje ministar.

(6) Rješenje o osnivanju zajedničkog savjetovališta donosi upravni odjel jedinice područne (regionalne) samouprave.

### **Članak 256.**

(1) Uvjet položenoga stručnog ispita iz članka 255. stavka 2. podstavka 4. ovoga Zakona ne odnosi se na državljane država članica Europske unije.

(2) Državljanima država članica Europske unije moraju poznavati hrvatski jezik najmanje na razini koja je potrebna za nesmetanu i nužnu komunikaciju s korisnikom.

(3) Stranci mogu obavljati poslove savjetovališta prema propisima koji uređuju rad stranaca u Republici Hrvatskoj, pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka, izuzev uvjeta iz točke 2. istoga stavka, te ako ispunjavaju uvjet znanja hrvatskog jezika.

### **Članak 257.**

(1) Fizička osoba koja samostalno obavlja socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost obvezna je u obavljanju poslova savjetovanja primjenjivati metode stručnog rada, poštivati osobnost korisnika, njegovo dostojanstvo i nepovredivost osobnog i obiteljskog života i čuvati profesionalnu tajnu.

(2) Na uvjete i postupak izdavanja rješenja za početak obavljanja poslova savjetovališta primjenjuju se odredbe članka 244. do 250. ovoga Zakona.

### **3. Usluge pomoći i njege u kući**

#### **Članak 258.**

(1) Fizička osoba može podnijeti zahtjev za pružanje usluga pomoći i njege u kući korisnika propisanih člankom 99. ovoga Zakona, za najviše 30 korisnika.

(2) Osoba iz stavka 1. ovog članka mora imati najmanje srednjoškolsko obrazovanje i položen tečaj za njegovatelja.

#### **Članak 259.**

Na uvjete i postupak za izdavanje rješenja za početak obavljanja poslova pomoći i njege u kući, primjenjuju se odredbe članka 244. do 250. ovoga Zakona.

### **G) UDOMITELJSTVO**

#### **Članak 260.**

(1) Udomiteljstvo je oblik skrbi izvan vlastite obitelji kojim se djetetu ili odrasloj osobi osigurava smještaj u udomiteljskoj obitelji.

(2) Udomiteljska obitelj jest obitelj koja ima dozvolu za obavljanje udomiteljstva, a čine je udomitelj, njegov bračni ili izvanbračni drug i drugi srodnici s kojima udomitelj živi u zajedničkom kućanstvu.

(2) Uvjeti koje mora ispunjavati obitelj koja želi obavljati udomiteljstvo, način obavljanja i prestanak obavljanja udomiteljstva te druga pitanja povezana s udomiteljstvom, uređuju se posebnim zakonom.

### **Glava XI.**

## **STRUČNI RADNICI, STRUČNO USVRŠAVANJE I NAPREDOVANJE**

### ***Stručni radnici Zavoda***

#### **Članak 261.**

1) Stručne poslove u Zavodu obavljaju socijalni radnik, pravnik, psiholog, socijalni pedagog i edukacijski rehabilitator, s položenim stručnim ispitom.

(2) Stručne poslove u Zavodu obavljaju i drugi stručni radnici odgovarajućeg obrazovanja i akademskog zvanja ovisno o djelatnostima Zavoda.

(3) Stručni radnici iz stavka 1. ovoga članka imaju iskaznicu kojom se dokazuje njihovo svojstvo službene osobe, identitet i ovlasti.

(4) Sadržaj i oblik iskaznice iz stavka 3. ovoga članka propisat će ministar.

### ***Stručni radnici i stručni suradnici zaposleni u domu socijalne skrbi i drugim pružateljima socijalnih usluga***

#### **Članak 262.**

(1) Stručne poslove u domu socijalne skrbi obavljaju socijalni radnik, psiholog, socijalni pedagog, edukacijski rehabilitator, logoped, medicinska sestra, fizioterapeut, radni terapeut i odgojitelj, s položenim stručnim ispitom.

(2) Stručne poslove u domu socijalne skrbi i drugim pravnim osobama mogu obavljati i drugi stručni radnici i suradnici odgovarajućeg obrazovanja i akademskog zvanja, ovisno o djelatnostima doma socijalne skrbi.

- (3) Stručni radnici iz stavka 1. i 2. ovoga članka imaju iskaznicu kojom se dokazuje njihovo svojstvo službene osobe, identitet i ovlasti.
- (4) Sadržaj i oblik iskaznice iz stavka 3. ovoga članka propisat će ministar.

### ***Obveza čuvanja profesionalne tajne***

#### **Članak 263.**

- (1) Stručni radnici i suradnici moraju svoje poslove obavljati sukladno pravilima struke te poštivati osobnost korisnika, njegovo dostojanstvo i nepovredivost njegova osobnog i obiteljskog života.
- (2) Stručni radnici i suradnici obvezni su čuvati kao profesionalnu tajnu sve što saznaju o osobnom i obiteljskom životu korisnika.
- (3) Na čuvanje profesionalne tajne obvezni su i drugi radnici ustanova socijalne skrbi.
- (4) Povreda čuvanja profesionalne tajne teža je povreda obveza iz radnog odnosa.

### ***Pripravnički staž i stručni ispit pripravnika***

#### **Članak 264.**

- (1) Stručni radnici koji obavljaju poslove u djelatnosti socijalne skrbi obvezni su se nakon završenog obrazovanja osposobiti za zanimanje tijekom pripravničkog staža.
- (2) Pripravnički staž iz stavka 1. ovog članka traje 12 mjeseci.
- (3) Ugovor o radu sklapa se s pripravnikom na određeno vrijeme.
- (4) Pripravnički staž može se provoditi i kao stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa (stručno osposobljavanje za rad), a ugovor o stručnom osposobljavanju za rad mora se sklopiti u pisanom obliku.
- (5) Ustanove socijalne skrbi obvezne su primati stručne radnike na pripravnički staž prema mjerilima koje pravilnikom odredi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.
- (6) Priznaje se pripravnički staž i stručnom radniku koji ima sklopljen ugovor iz stavka 3. ili 4. ovoga članka s drugom pravnom ili fizičkom osobom koja profesionalno obavlja poslove socijalne skrbi, kod koje je pripravnik proveo dio pripravničkog staža sukladno uvjetima propisanim pravilnikom iz članka 265. stavka 3. ovoga Zakona.

### ***Uvjeti za polaganje stručnog ispita***

#### **Članak 265.**

- (1) Nakon isteka pripravničkog staža pripravnici stječu pravo polaganja stručnog ispita pred ispitnim povjerenstvom ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.
- (2) Uvjerenje o položenom stručnom ispitu izdaje ministarstvo na temelju zapisnika ispitnog povjerenstva pred kojim je ispit položen.
- (3) Sadržaj i način provođenja pripravničkog staža u djelatnosti socijalne skrbi, uvjete koje moraju ispunjavati ustanove i druge pravne osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi i fizičke osobe koje profesionalno obavlja poslove socijalne skrbi za provođenje pripravničkog staža, sadržaj, program i način polaganja stručnoga ispita, sadržaj i izgled uvjerenja o položenome stručnom ispitu, propisat će pravilnikom ministar uz prethodno pribavljeno mišljenje komora u djelatnosti socijalne skrbi.
- (4) Uvjeti provođenja pripravničkog staža i polaganja stručnog ispita ne odnose se na državljane država članica Europske unije.

*Izuzeci*  
**Članak 266.**

- (1) Na stručnog radnika koji u vrijeme zasnivanja radnog odnosa u sustavu socijalne skrbi ima u odgovarajućoj struci radni staž dulji od vremena određenog za pripravnički staž ne primjenjuju se odredbe ovoga Zakona koje se odnose na pripravnički staž, ali mora u roku godine dana od prijema u radni odnos položiti stručni ispit.
- (2) Stručni radnik koji je položio stručni ispit u odgovarajućoj stručnoj spremi u drugoj djelatnosti, primit će se na rad u ustanovu socijalne skrbi ili kod drugog pružatelja usluga socijalne skrbi bez obveze polaganja stručnog ispita.
- (3) Medicinske sestre/tehničari, fizioterapeuti i radni terapeuti nakon provedene pripravničke prakse u domovima socijalne skrbi i zdravstvenim ustanovama u skladu s propisima iz područja zdravstva, polažu stručni ispit pred ispitnim povjerenstvom ministarstva nadležnog za zdravstvo.
- (4) Nije obavezan polagati stručni ispit stručni radnik koji ima znanstveni stupanj magistra ili doktora znanosti iz područja društvenih, odgojnih i medicinskih znanosti u onim poljima, odnosno granama koje imaju dodirne točke sa socijalnom djelatnošću, ili položen pravosudni ispit ili državni stručni ispit u skladu s propisima o državnim službenicima.

***Obveza stručnog usavršavanja***  
**Članak 267.**

- (1) Stručni radnici, stručni suradnici u djelatnosti socijalne skrbi imaju pravo i obvezu trajno se stručno osposobljavati i usavršavati kroz programe koje je odobrila strukovna komora i Ministarstvo.
- (2) Odgajatelji i drugi stručni radnici i suradnici kojima stručne kvalifikacije ne regulira komora, obvezni su se stručno educirati prema programima koje donosi ministar na prijedlog strukovnih komora.
- (3) Pod trajnim stručnim osposobljavanjem i usavršavanjem podrazumijeva se pojedinačno i organizirano usavršavanje u matičnoj znanosti i struci u području socijalnog rada, socijalne pedagogije, psihologije, logopedije, edukacijske rehabilitacije, radne terapije, odgoja, informacijsko-komunikacijskih tehnologija, savjetodavnog rada, upravljanja, socijalne politike i drugih područja važnih za učinkovito i kvalitetno obavljanje socijalne skrbi.
- (4) Programe stručnog osposobljavanja i usavršavanja u djelatnosti socijalne skrbi organiziraju i provode nadležne strukovne komore, uz suglasnost Ministarstva.
- (5) Uz strukovne komore programe mogu provoditi i visoka učilišta, ustanove socijalne skrbi i strukovne udruge.
- (6) Program stručnog osposobljavanja i usavršavanja treba sadržavati temu, namjenu, ciljeve programa iskazane kompetencijama, metode poučavanja, organizaciju, način vrednovanja i oblik certificiranja, broj polaznika, vrijeme trajanja programa i troškovnik.
- (7) Način i postupak stručnog osposobljavanja i usavršavanja stručnih radnika i stručnih suradnika propisuje ministar.
- (8) Sadržaj programa stručnog usavršavanja, kriterije i postupak izbora projekata edukacije koji će se financirati sredstvima državnog proračuna, kao i godišnji program stručnog usavršavanja stručnih radnika u djelatnosti socijalnoj skrbi, donosi ministar najkasnije do rujna tekuće godine za iduću godinu.

### *Napredovanje stručnih radnika*

#### **Članak 268.**

- (1) Stručni radnici i stručni suradnici u djelatnosti socijalne skrbi mogu napredovati u struci, odnosno zanimanju i steći zvanje mentora i savjetnika.
- (2) Razine, odgovarajuća zvanja, uvjete i način napredovanja, propisuje ministar na prijedlog strukovnih komora.

### *Odobrenje za rad stručnih radnika (licenca)*

#### **Članak 269.**

- (1) Odobrenje za rad u djelatnosti socijalne skrbi (licenca) je javna isprava kojom se dokazuju potrebne razine općih i stručnih kompetencija stručnih radnika i suradnika.
- (2) Prvom licencom za rad stručnih radnika i suradnika u djelatnosti socijalne skrbi smatra se uvjerenje o položenom stručnom ispitu odnosno državnom stručnom ispitu.
- (3) Stručni radnici i suradnici imaju pravo i dužnost licencu obnavljati svakih pet godina, a uvjete i postupak licenciranja propisuju strukovne komore uz suglasnost ministra.

### *Supervizija*

#### **Članak 270.**

- (1) Stručni radnici u djelatnosti socijalne skrbi imaju pravo na superviziju.
- (2) Superviziju mogu obavljati educirani i licencirani stručnjaci.

### **ORGANIZIRANJE RADA I RADNO VRIJEME U MREŽI JAVNE SOCIJALNE SLUŽBE**

#### **Članak 271.**

- (1) Zavod, domovi socijalne skrbi i druge pravne i fizičke osobe koje pružaju usluge socijalne skrbi u mreži javne socijalne službe obvezni su pružati socijalnu skrb, radom u jednoj, dvije ili više smjena, rasporedom radnog vremena ili pripravnosću u skladu s potrebama korisnika i oblicima pružanja usluga.
- (2) U slučajevima izvanrednih okolnosti i katastrofa, ministar je ovlašten poduzimati i one mjere i aktivnosti koje nisu utvrđene ovim Zakonom, uključivši i mjere mobilizacije, organizacije i rasporeda rada i radnog vremena, promjene mjesta i uvjeta rada pojedinih pravnih i fizičkih osoba koja obavljaju djelatnost socijalne skrbi i radnika, dok te okolnosti traju.

### **Glava XII.**

### **STRUKOVNE KOMORE**

#### **Članak 272.**

- (1) Stručni radnici i strukovne udruge stručnih radnika koji obavljaju poslove u djelatnosti socijalne skrbi mogu osnivati strukovne komore.
- (2) Stručni radnici za završenim sveučilišnim diplomskim studijem, prvostupnici te stručni radnici srednjoškolskog obrazovanja koji obavljaju djelatnost socijalne skrbi na području Republike Hrvatske, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno, obvezno se učlanjuju u strukovne komore.
- (3) Ustrojstvo, nadležnost i način rada strukovnih komora uređuje se posebnim zakonom.

## **Glava XIII. ZBIRKE PODATAKA**

### ***Vodenje zbirke podataka* Članak 273.**

(1) Za prikupljanje, obradu, pohranjivanje, posredovanje i korištenje podataka koje sadrže zbirke podataka te za zaštitu informacijske privatnosti pojedinca primjenjuju se odredbe o zaštiti osobnih podataka, ukoliko ovim zakonom za pojedine primjere nije drugačije određeno.

(2) Za potrebe obavljanja djelatnosti socijalne skrbi određene zakonom, za planiranje, praćenje stanja te za znanstveno-istraživačke i statističke svrhe na području socijalne skrbi vode se zbirke podataka koje obuhvaćaju cjelokupni nacionalni sustav socijalne skrbi.

(3) Zbirke podataka sadrže podatke o:

- pravima u sustavu socijalne skrbi i oblicima socijalne pomoći ( novčane naknade, potpore i drugi oblici materijalne pomoći),
- socijalnim uslugama,
- pružateljima socijalnih usluga,
- korisnicima prava, dugih materijalnih oblika pomoći i usluga socijalne skrbi,
- financiranju djelatnosti socijalne skrbi,
- o obavljanju poslova koje nositeljima djelatnosti nalažu drugi propisi.

(4) Ministarstvo je nadležno za upravljanje, održavanje, korištenje, osiguravanje sigurnosnih uvjeta i nadzor baze podataka i cjelokupnog IT sustava SocSkrb, te pružanje informatičke podrške sustavu socijalne skrbi.

(5) Ministarstvo izdaje ovlaštenja i određuje razinu ovlasti za pristup bazi podataka te za unošenje novih i korištenje postojećih podataka.

(6) Podaci u sustavu socijalne skrbi vode se i u elektronskom obliku sukladno zakonima o zaštiti tajnosti i osobnih podataka.

(7) Ustanove socijalne skrbi, udruge, vjerske zajednice i druge pravne osobe koje pružaju usluge socijalne skrbi i fizičke osobe koje samostalno obavljaju poslove obiteljskog doma, savjetovaništva i poslove pomoći i njege u kući kao profesionalne djelatnosti su voditelji zbirke podataka iz stavka 3. ovoga članka.

(8) Sadržaj zbirke podataka, čuvanje, evidenciju i dokumentaciju propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi posebnim Pravilnikom.

### ***Podaci o korisniku* Članak 274.**

Zbirke podataka o novčanim naknadama i socijalnim uslugama sadrže sljedeće podatke o korisniku: ime i prezime, podatke o rođenju, spol, OIB, državljanstvo, podatke o dozvoli boravka za stranca, podatke o prebivalištu, podatke koji se odnose na obiteljske odnose (broj članova obitelji, tip obitelji, odnos prema podnositelju), podatke o kućanstvu, o statusu (podatke o školovanju, zaposlenjima, umirovljenju i slično), o naobrazbi, o zdravstvenom stanju i invalidnosti, podatke o plaćama i drugim dohocima i primanjima, podatke o imovini, podatke o socijalnim problemima i poteškoćama pojedinaca, obitelji i skupina stanovništva i podatke o oslobađanju od plaćanja usluga.

***Razmjena podataka***  
**Članak 275.**

(1) Ministarstvo nadležno za socijalnu skrb osigurati će uvjete za informatičku razmjenu podataka s drugim korisnicima u skladu s odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka i drugim propisima.

(2) Ministarstvo nadležno za socijalnu skrb (u ime voditelja zbirke podataka) sklopit će s državnim ili drugim tijelom sporazum o suradnji te protokol o razmjeni podataka, koji će te podatke koristiti radi obavljanja redovitih poslova u okviru njegove zakonom utvrđene djelatnosti.

***Obrada podataka***  
**Članak 276.**

(1) Ministarstvo i Zavodi mogu osobne podatke o kojima vode zbirke podataka i podatke koje dobivaju od drugih voditelja zbirki osobnih podataka iz prethodnog članka obrađivati samo za potrebe postupka odlučivanja, obavljanja djelatnosti i vođenja evidencija prema ovom zakonu, a ministarstvo i za obavljanje centralnih isplata, izvršavanje nadzora, praćenje stanja, analize te u znanstvenoistraživačke i statističke namjere.

(2) Ministarstvo kao voditelj centralne zbirke podataka o novčanim naknadama može podatke iz te zbirke usporediti s podacima iz zbirki voditelja iz članka 275. ovoga Zakona i dostaviti ih nadležnom Zavodu, koji po službenoj dužnosti u skladu s ovim Zakonom pokreće postupak preispitivanja prava.

(3) Druge pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi prema ovom zakonu osobne podatke o kojima vode zbirke osobnih podataka obrađuju za obavljanje djelatnosti za koje su ovlaštenim zakonom i aktom o osnivanju, odnosno za koju im je dodijeljena koncesija, odnosno izdano odobrenje za rad.

***Čuvanje i način obrade podataka***  
**Članak 277.**

Rok čuvanja prikupljenih podataka i način obrade podataka po pojedinim zbirkama propisuje ministar.

**Glava XIV.**  
**NADZOR**

**Članak 278.**

(1) Nadzor nad radom Zavoda, domova socijalne skrbi, vjerskih zajednica, udruga i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi obuhvaća:

1. unutarnji nadzor,
2. inspekcijski nadzor,
3. upravni nadzor
4. stručni nadzor.

(2) Inspekcijski i upravni nadzor provodi socijalna inspekcija.

(3) Zdravstveni nadzor nad zdravstvenom zaštitom u domovima socijalne skrbi, vjerskim zajednicama, udrugama i drugim pravnim osobama koje pružaju usluge socijalne skrbi,



provodi zdravstvena inspekcija, a sanitarni nadzor u dijelu koji se odnosi na zaštitu zdravlja na području ispravnost i kvalitetu prehrane, te higijene prostora i opreme u kojem se pružaju usluge socijalne skrbi, koji provodi sanitarna inspekcija.

(4) Nadzor nad pružanjem usluga obrazovanja provodi inspekcija koja provodi nadzor u djelatnosti obrazovanja.

(5) Inspekcijski nadzor nad zakonitošću rada pružatelja usluga međugeneracijske solidarnosti, općih i pojedinačnih akata, koji se odnose na usluge međugeneracijske solidarnosti i usluge boravka međugeneracijske solidarnosti, provodi ministarstvo nadležno za međugeneracijsku solidarnost.

## ***1. Unutarnji nadzor***

### **Članak 279.**

(1) Ustanove socijalne skrbi i druge pravne osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi provode unutarnji nadzor nad radom svojih ustrojbenih jedinica i radnika.

(2) Za stručni rad ustanove, odnosno trgovačkog društva koje obavlja djelatnost socijalne skrbi, odgovoran je ravnatelj ili druga osoba ovlaštena za vođenje poslova.

(3) Unutarnji nadzor provodi se na način propisan općim aktom ustanove odnosno druge pravne osobe koje obavlja djelatnost socijalne skrbi i godišnjim planom i programom provedbe unutarnjeg nadzora.

(2) Godišnji plan i program provedbe unutarnjeg nadzora ustanova socijalne skrbi i druga pravna osoba koje obavlja djelatnost socijalne skrbi obvezna je izraditi najkasnije do prosinca tekuće godine za sljedeću godinu.

## ***Povjerenstvo za kvalitetu***

### **Članak 280.**

(1) Povjerenstvo za kvalitetu ustanove socijalne skrbi ili druge pravne osobe koja pruža socijalne usluge, jest tijelo koje provodi kontrolu kvalitete pružanja usluga socijalne skrbi i prati provođenje minimalnih standarda kvalitete socijalnih usluga.

(2) Ravnatelj ustanove odnosno druga odgovorna osoba druge pravne osobe imenuje Povjerenstvo za kvalitetu koje ima najmanje pet članova.

(3) U Povjerenstvu za kvalitetu moraju biti zastupljeni predstavnici svih stručnih radnika koji pružaju socijalne usluge.

(4) Sastav i broj članova Povjerenstva za kvalitetu uređuje se općim aktom ustanove/druge pravne osobe.

(5) Za ustanove s manje od 5 zaposlenih, kontrolu kvalitete provodi odgovorna osoba ili ovlašteni vanjski stručnjak.

## ***2. Inspekcijski, upravni i stručni nadzor u djelatnosti socijalne skrbi***

### **Članak 281.**

Inspekcijski i upravni nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona i drugih propisa, općih i pojedinačnih akata u djelatnosti socijalne skrbi te stručni nadzor nad radom Zavoda, koncesionara i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost i pružaju usluge socijalne skrbi u mreži i izvan mreže javne socijalne službe, organizira i provodi socijalna inspekcija u sastavu Ministarstva (u daljnjem tekstu: socijalna inspekcija).

***Predmet nadzora socijalne inspekcije***  
**Članak 282.**

(1) Nadzor socijalne inspekcije prema ovom zakonu obuhvaća:

- nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na njegovoj osnovi te nadzor nad provedbom drugih zakona ili na njihovoj osnovi donesenih propisa, koji određuju javne ovlasti ili druge poslove nositeljima djelatnosti socijalne skrbi;
- nadzor zakonitosti rada i odluka u izvršavanju poslova socijalne skrbi koje ovaj Zakon daje u nadležnost jedinicama područne (regionalne) i lokalne samouprave.

(2) U okviru nadzora iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka socijalni inspektor utvrđuje ili provjerava provedbu rješenja, uporabu stručnih metoda, stručnost rada pri pružanju usluga, provođenju programa i minimalne standarde kvalitete pružatelja usluga u okviru zakona i podzakonskih akata, a osobito:

- statusne predmete nositelja djelatnosti,
- prostorne, tehničke, kadrovske i druge propisane uvjete za obavljanje djelatnosti,
- koncesijske ugovore, odobrenje za rad i ugovore o sufinanciranju,
- pravo na usluge i na novčane naknade i potpore,
- sudjelovanje korisnika i drugih obveznika u plaćanju usluga,
- cijene usluga,
- ostvarivanje prava i dužnosti korisnika,
- ostvarivanje prava i obveza stručnih i drugih radnika pružatelja usluga socijalne skrbi, koja ne spadaju u nadležnost drugih inspeksijskih tijela,
- vođenje dokumentacije i izvješćivanje,
- ostvarivanje zadaća koje su izvođačima povjerene kao javne ovlasti,
- organizaciju stručnog rada,
- ispunjavanje propisanih uvjeta stručnih radnika i stručnih suradnika,
- primjerenost stručnih postupaka i metoda stručnog rada,
- sustav stručnog usavršavanja zaposlenih,
- kvalitetu i opseg pruženih usluga,
- ostvarivanje prava i zadovoljstvo korisnika usluga.

(2) Nadzor nad provedbom Zakona u obavljanju poslova iz djelokruga jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, prvenstveno obuhvaća nadzor zakonitosti rada i odluka temeljem kojih osobe na području jedinice ostvaruju prava iz socijalne skrbi ili pružaju usluge, te pojedinačnih predmeta u postupcima temeljem tih odluka, vrstu i načina pružanja usluga socijalne skrbi i druge poslove koji su im dati u nadležnost po ovom Zakonu.

***Uvjeti za inspektora***  
**Članak 283.**

(1) Poslove inspeksijskog nadzora provode inspektori i viši inspektori (u nastavku teksta: inspektori), koji su državni službenici s posebnim ovlastima i odgovornostima.

(2) Inspektor, pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, mora imati:

- završen sveučilišni diplomski studij socijalnog rada, socijalne politike, prava, psihologije, socijalne pedagogije, logopedije ili edukacijske rehabilitacije,
- najmanje pet godina radnog iskustva u vođenju postupaka za ostvarivanje prava u socijalnoj skrbi, pružanju ili vođenju usluga ili savjetodavnom radu, u vođenju projekata na području socijalne skrbi ili u organiziranju i vođenju poslova u djelatnosti socijalne skrbi.

(3) Viši inspektor, pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, mora imati:

- završen sveučilišni diplomski studij socijalnog rada, socijalne politike, prava, psihologije, socijalne pedagogije, logopedije ili edukacijske rehabilitacije,

- najmanje osam godina radnog iskustva u pružanju ili vođenju usluga i programa socijalne skrbi ili savjetodavnom radu, u vođenju projekata na području socijalne skrbi ili u organiziranju i vođenju poslova u djelatnosti socijalne skrbi.

(4) Na inspektora i višeg inspektora primjenjuje se odredba članka 159. ovoga Zakona.

(5) Inspektor i viši inspektor je obavezan svake tri godine završiti dodatno osposobljavanje za poslove koje obavlja u Državnoj školi za javnu upravu.

### ***Lista stručnjaka i način provođenja stručnog nadzora***

#### **Članak 284.**

(1) Ukoliko je za utvrđivanje ili za prosuđivanje neke činjenice u inspekcijskom nadzoru potrebno posebno znanje koje nema inspektor, stručni nadzor provodi stručni pomoćnik.

(2) Poslove stručnog pomoćnika provode stručnjaci s liste stručnjaka koju donosi i jednom godišnje usklađuje ministar, na prijedlog strukovnih komora

(3) O svojim zapažanjima stručni pomoćnik iz prethodnog stavka sastavlja izvještaj.

(4) Način provođenja stručnog nadzora i njegov sadržaj propisat će pravilnikom ministar, uz prethodno mišljenje strukovnih komora.

### ***Redovni i izvanredni inspekcijski nadzor***

#### **Članak 285.**

(1) Inspekcijski nadzor provodi se kao redovni ili izvanredni inspekcijski nadzor.

(2) Redovni inspekcijski nadzor provodi se kod svakog nositelja djelatnosti socijalne skrbi u mreži javne socijalne službe najmanje jednom u razdoblju od tri godine.

(3) Plan redovitih inspekcijskih nadzora na prijedlog čelnika inspekcije donosi ministar.

### ***Redovni inspekcijski nadzor i plan unaprijedenja rada***

#### **Članak 286.**

(1) Redovni inspekcijski nadzor nad pružateljima usluga socijalne skrbi priprema se nakon što inspektori pribave dokumentaciju o već provedenim nadzorima i anketu korisnika usluga.

(2) Nakon provedenog nadzora, temeljem prikupljenih dokaza i saznanja, inspektori uspoređuju samoprocjenu pružatelja usluge i zatečeno stanje te utvrđuju plan poboljšanja rada pružatelja usluga.

(3) Pružatelj usluga obavezan je u roku koji odredi inspektor provoditi plan i mjere utvrđene tim planom.

(4) Prema utvrđenom stanju minimalnih standarda pružanja usluga, pružateljima usluga inspektori dodjeljuju ocjenu kvalitete, tako da usluga može biti loša, zadovoljavajuća, dobra i izvrsna.

(5) Kod pružatelja usluga koji ima lošu i zadovoljavajuću uslugu, inspektori obvezno donose plan poboljšanja, kojeg je pružatelj usluge obavezan provoditi u utvrđenom roku.

(6) Kod pružatelja usluga koji imaju samo neka od područja stručnog rada nezadovoljavajuća, plan poboljšanja utvrđuje se samo za ta područja.

(7) Redoviti inspekcijski nadzori provode se kod pružatelja s lošom ocjenom svake godine i tijekom godine za pojedina područja, sa zadovoljavajućom ocjenom svake godine, s dobrom ocjenom svake dvije godine i sa izvrsnom ocjenom svake tri godine.

(8) Način provođenja nadzora i postupak izrade plana poboljšanja, te kriterije ocjenjivanja kvalitete usluga, pravilnikom propisuje ministar.

(9) Rezultati inspekcijskog nadzora i ocjene pružatelja usluga objavljuju se na web stranicama Ministarstva.

***Izvanredni nadzor***  
**Članak 287.**

- (1) Socijalna inspekcija postupa po obavijestima, prigovorima građana i zahtjevima ovlaštenih osoba pružatelja usluga i sindikata, koje se odnose na zakonitost i stručni rad ustanova socijalne skrbi i drugih pružatelja usluga socijalne skrbi.
- (2) Inspektor je obavezan razmotriti podnijeti zahtjev ili prigovor.
- (3) Kad inspektor ili njegov nadređeni ocijeni da je to potrebno, određuje se provođenje izvanrednog inspekcijskog nadzora, a osobito:
- na zahtjev korisnika usluge ili njegova zakonskog zastupnika, odnosno druge osobe koja je u postupku imala položaj stranke, osnivača ili tijela upravljanja pružatelja usluga u djelatnosti socijalne skrbi,
  - na utemeljenu inicijativu člana obitelji korisnika ili udruge korisnika,
  - na zahtjev reprezentativnog sindikata pri poslodavcu.
- (4) Prije provedbe izvanrednog inspekcijskog nadzora inspektor može:
- pozvati podnositelja zahtjeva ili prigovora da zahtjev ili prigovor nadopuni ili dodatno utemelji,
  - od pružatelja usluga, odnosno nadležne jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave zahtijevati pismeni izvještaj i odgovarajuću dokumentaciju,
  - dati stručnu ocjenu opravdanosti pružatelja usluge u djelatnosti, odnosno jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave,
  - predložiti pružatelju usluga i korisniku da uz stručnu potporu inspektora sklope sporazum o suradnji pri uklanjanju eventualnih nedostataka.
- (5) Inspektor je obavezan obavijestiti podnositelja prigovora o utvrđenim činjenicama, odnosno poduzetim mjerama povodom prigovora u roku od 15 dana od provođenja izvanrednog nadzora.

***Uvjeti za nepostupanje po zahtjevu ili prigovoru građana***  
**Članak 288.**

- (1) Inspektor ne provodi izvanredni inspekcijski nadzor na zahtjev ili po prigovoru, ako utvrdi:
- da se zahtjev ili prigovora odnose na postupke ili usluge za koje je podnositelj već dobio pismena objašnjenja i odgovor Ministarstva;
  - da iz priložene dokumentacija i izvještaja nositelja djelatnosti proizlazi da su postupci i obavljene usluge vođeni u skladu s propisima i stručnim i etičkim načelima, koja se primjenjuju na području socijalne skrbi po ovom Zakonu, odnosno da utvrđene nepravilnosti ili nedostaci nisu takvi da bi mogli bitno utjecati na završetak postupka ili na sadržaj, kvalitetu i opseg usluge,
  - da podnositelj zahtjeva ili prigovora nije zadovoljan pojedinačnom uslugom, ali nije uložio prigovor protiv stručnog radnika ili stručnog suradnika nadležnoj komori,
  - da podnositelj zahtjeva ili prigovora ima mogućnost primjene drugih redovitih pravnih lijekova, koje određuju procesni propisi, a on ih još nije koristio,
  - da se zahtjev ili prigovor odnose na postupke ili usluge čiju zakonitost ili stručnu primjerenost utvrđuju nadzorna ili inspekcijska tijela određena drugim propisima,
  - da je nositelj djelatnosti na zahtjev inspektora u određenom roku već uklonio nedostatke koji se kao sporni navode u zahtjevu ili prigovoru,
  - da je o istom predmetu već proveden inspekcijski nadzor ili da je već dana stručna ocjena postupaka i ponašanja,
  - da je nositelju djelatnosti već određen redoviti nadzor.

(2) Inspektor obavještava podnositelja zahtjeva ili prigovora i nadređenog državnog službenika o razlozima za neprovođenje nadzora, a u obavijesti mora pojasniti razloge zbog kojih nije proveden izvanredni inspekcijski nadzor.

### ***Ovlasti inspektora*** **Članak 289.**

(1) Inspektor koji provodi inspekcijski nadzor ima pravo u svako doba bez prethodne najave i bez dopuštenja ravnatelja ili druge odgovorne osobe u pravnoj osobi ulaziti u sve prostorije i druge prostore ustanove socijalne skrbi ili pravne osobe te fizičke osobe nad kojima provodi nadzor.

(2) Inspektor tijekom nadzora ima pravo pregledati objekte i druge poslovne prostore, dokumentaciju, saslušati korisnike, radnike i druge osobe koje zatekne, fotografirati prostor, pregledati isprave na temelju kojih se može utvrditi identitet osoba (osobna iskaznica, putovnica i sl.), privremeno izuzeti upravne predmete i izvornu dokumentaciju i obavljati druge radnje predviđene zakonom.

(3) Ravnatelj ili druga odgovorna osoba u pravnoj osobi, fizička osoba koja profesionalno obavlja poslove socijalne skrbi i druga fizička osoba koja po ovom Zakonu obavlja djelatnost socijalne skrbi, mora inspektoru osigurati nesmetano obavljanje inspekcijskog nadzora i staviti mu na raspolaganje sva sredstva i potrebnu dokumentaciju.

(4) Ako se inspektoru prilikom provođenja inspekcijskog nadzora pruži fizički otpor, inspektor je ovlašten zatražiti pomoć službenika policije.

(5) Inspektor je u obavljanju inspekcijskog nadzora samostalan te vodi postupak, donosi rješenja i poduzima mjere u okviru prava, dužnosti i ovlasti utvrđenih ovim zakonom ili drugim propisom.

### ***Izuzimanje predmeta i dokumentacije*** **Članak 290.**

(1) Inspektor tijekom inspekcijskog nadzora zbog mogućeg prikrivanja dokaza ima pravo privremeno izuzeti predmete i izvornu dokumentaciju, uz potvrdu o točno naznačenoj oduzetoj dokumentaciji i predmetima koju predaje odgovornoj osobi.

(2) Tijekom provođenja inspekcijskog nadzora inspektor je obvezan postupati tako da ne ugrozi čuvanje državne, vojne ili službene, odnosno profesionalne tajne.

(3) Odgovorne osobe obvezne su upoznati inspektora s podacima koji se sukladno njihovim općim aktima smatraju tajnom.

### ***Usmeno upozorenje*** **Članak 291.**

(1) Ako inspektor utvrdi da se u radu javljaju manje pogreške, nepravilnosti i nedostaci, koji ne utječu bitno na obavljanje usluge, odnosno na zakonitost poslovanja, stručnost rada, osiguravanja prava korisnika ili na propisane standarde kvalitete usluge, na vođenje postupaka ili na ostvarivanje prava korisnika, usmeno će upozoriti odgovornu osobu na nepravilnosti i na njihove posljedice te odredi rok za uklanjanje istih, i navesti to u zapisniku.

(2) Ukoliko nepravilnosti nisu otklonjene u određenom roku, inspektor izriče rješenjem druge mjere u skladu sa zakonom.

**Zapisnik**  
**Članak 292.**

- (1) O provedenom inspekcijskom nadzoru inspektor je obavezan sastaviti zapisnik.
- (2) Primjerak zapisnika inspektor uručuje ravnatelju ili drugoj ovlaštenoj osobi u pravnoj osobi, te fizičkoj osobi nad čijim radom se provodi inspekcijski nadzor.
- (3) U slučaju da nadzor provodi stručni pomoćnik, njegovo izvješće prilaže se kao privitak inspekcijskom zapisniku.

**Usmeno rješenje**  
**Članak 293.**

- (1) U slučaju da postoji neposredna opasnost za zdravlje ili život ljudi, kao i u slučaju kada postoji opasnost od uništenja ili prikrivanja dokaza, inspektor će donijeti usmeno rješenje i odmah narediti njegovo izvršenje.
- (2) Usmeno rješenje iz stavka 1. ovoga članka mora se unijeti u zapisnik.
- (3) Inspektor je obavezan izdati pisano rješenje u roku od 3 dana od dana upisa izrečene mjere u zapisnik o obavljenome nadzoru.
- (4) Protiv rješenja inspektora nije dopuštena žalba ali se može pokrenuti upravni spor.

**Rješenje inspektora**  
**Članak 294.**

- (1) Ako inspektor utvrdi da se djelatnost socijalne skrbi ne provodi u skladu sa zakonom i drugim propisima ili da nositelj djelatnosti:
  - obavlja usluge za koje nije upisan u upisnik ustanova socijalne skrbi ili drugu evidenciju pravnih ili fizičkih osoba propisanu ovim Zakonom,
  - ne obavlja usluge i programe u skladu s propisanim normativima prostora opreme i potrebnih stručnih radnika,
  - ne osigurava propisane standarde kvalitete,
  - u stručnom radu ne postupa sukladno stručnim metodama rada,
  - ne vodi postupke u skladu s propisima,
  - ne osigurava ostvarivanje prava korisnika po ovom Zakonu, pa dolazi do nepravilnosti ili do pogrešaka koje značajno utječu na zakonitost poslovanja, stručnost rada, osiguravanje prava korisnika ili na propisanu kvalitetu usluga,rješenjem će odrediti potrebne mjere i odrediti rok za njihovu provedbu.
- (3) Na temelju utvrđenog stanja u provedenom nadzoru, inspektori mogu donijeti rješenje kojim se nalaže statusna promjena doma socijalne skrbi, Zavoda, centra za socijalnu skrb ili ureda.
- (4) Ako je ovim ili drugim zakonom predviđeno da se za utvrđenu nezakonitost donosi određena upravna mjera, inspektor je dužan rješenjem izreći tu mjeru.

**Mjere inspektora**  
**Članak 295.**

- (1) U slučajevima iz članka 294. ovoga Zakona, inspektor može odrediti prvenstveno sljedeće mjere:
  - donošenje, odnosno usklađivanje općih akata s odredbama osnivačkog akta i s drugim propisima,
  - donošenje, odnosno usklađivanje rješenja ili uputnice Zavoda i drugih pojedinačnih akata s propisima,

- donošenje, rješenje ili poduzeti mjeru nužnu za izvršenje zakona ili drugog propisa ili zaštite korisnika, ako je to nadležni Zavod propustio učiniti u roku,
  - obustava od izvršenja statuta ili drugog općeg akta Zavoda,
  - izmjenu ili dopunu unutarnjeg ustroja pravne osobe,
  - određivanje stručnih kriterija na temelju kojih se obavlja izbor primjerene metode rada,
  - redovito pismeno izvještavanje o radu o pojedinim stručnim postupcima,
  - interno ili verificirano dodatno educiranje i osposobljavanje zaposlenih radnika,
  - usvajanje posebnog programa aktivnosti za podizanje kvalitete obavljanja usluga,
  - provođenje unutarnjeg nadzora nad obavljanjem usluge ili nad vođenjem postupka,
  - ponavljanje provjere poznavanja Zakona o općem upravnom postupku i Uredbe o uredskom poslovanju,
  - ponovno polaganje pojedinih dijelova stručnog ispita,
  - pismenu ispriku pogođenom korisniku ili njegovom zakonitom zastupniku,
  - provođenje postupka za ocjenu radne sposobnosti radnika,
  - provođenje postupka za oduzimanje položaja stručnom radniku ili stručnom suradniku, dobivenog u skladu s ovim Zakonom,
  - obvezu uključivanja supervizora ili provođenja supervizije,
  - predložiti nadležnoj komori provođenje postupka u cilju utvrđenja potrebe dodatnoga stručnog usavršavanja stručnog radnika, odnosno potrebu ponavljanja provjere stručne osposobljenosti stručnog radnika,
  - predložiti ravnatelju provođenje postupka utvrđivanja odgovornosti radnika,
  - predložiti ravnatelju provođenje postupka utvrđivanja odgovornosti predstojnika podružnice i voditelja ureda te drugih ustrojbenih jedinica,
  - predložiti upravnom vijeću provođenje postupka utvrđivanja odgovornosti ravnatelja, kao i predložiti postupak njegovog razrješenja,
  - nadležnom tijelu predložiti pokretanje postupka za oduzimanje dozvole za rad ili raskid koncesijskog ugovora,
  - privremeno zabraniti obavljanje djelatnosti nositelju djelatnosti dok se ne uklone nepravilnosti,
  - podnijeti prijavu nadležnom tijelu za utvrđivanje kaznene ili prekršajne odgovornosti radnika, ravnatelja ili predstojnika podružnice Zavoda, te druge odgovorne osobe u pravnoj osobi ili fizičke osobe iz članka 244. ovoga Zakona.
- te poduzimanje drugih mjera za koje je ovlašten ovim Zakonom i drugim propisom.

### ***Presumpcija pružanja usluga smještaja***

#### **Članak 296.**

Smatrat će se pružanjem usluga smještaja u djelatnosti socijalne skrbi (rad na crno), ukoliko fizička osoba i/ili članovi njezine obitelji imaju sklopljena više od tri ugovora o doživotnom/dosmrtnom uzdržavanju, a uzdržavanim osobama usluge stanovanja, prehrana, njega i briga o zdravlju te zadovoljavanje drugih osnovnih životnih potreba usluge pružaju treće osobe ili zaposleni radnici kod fizičke osobe.

### ***Obveza pokretanja postupka zbog osnivane sumnje na kazneno djelo***

#### **Članak 297.**

(1) Ako inspektor ocijeni postojanje osnovane sumnje u počinjenje kaznenog djela ili počinjenje prekršaja, obavezan je bez odgađanja podnijeti kaznenu prijavu ili optužni prijedlog radi pokretanja prekršajnog postupka.

(2) Tijelo kojem je podnesen optužni prijedlog, odnosno prijava iz stavka 1. ovoga članka obvezno je o ishodu postupka obavijestiti ministarstvo.

### ***Povreda službene dužnosti***

#### **Članak 298.**

Inspektor čini tešku povredu službene dužnosti:

1. propuštanje poduzimanja, odnosno izricanja mjere ili radnje koje je po ovom Zakonu ili drugom propisu bio dužan poduzeti,
2. prekoračenje ovlasti utvrđene zakonom ili drugim propisima,
3. propuštanje poduzimanja mjera i drugih radnji prema pravnoj i fizičkoj osobi koja nije izvršila naređenu mjeru iz članka 295. ovoga Zakona,
4. nepodnošenje prijave za postupanje drugih tijela iz članka 297. ovoga Zakona.

### ***Službena iskaznica***

#### **Članak 299.**

(1) Viši inspektor, inspektor i druga ovlaštena osoba imaju službenu iskaznicu kojom dokazuju službeno svojstvo, identitet i ovlasti, a službena osoba provodi nadzor temeljem posebnog ovlaštenja ministra.

(2) Oblik i sadržaj službene iskaznice te način izdavanja i vođenja upisnika o izdanim službenim iskaznicama propisuje ministar.

### ***Očevidnik***

#### **Članak 300.**

O provedenim inspekcijskim nadzorima i poduzetim mjerama inspektor vodi očevidnik, čiji sadržaj, oblik i način vođenja propisuje pravilnikom ministar.

### ***Izvješće inspekcije***

#### **Članak 301.**

(1) Socijalna inspekcija objavljuje svake godine u siječnju Izvješće za proteklu godinu na web stranicama Ministarstva.

(2) U Izvješću iz stavka 1. ovoga članka inspektori objavljuju ocjene pružatelja usluga nad kojima su proveli inspekcijski nadzor protekle godine.

(3) Temeljem objavljenog izvješća, inspekcija poziva članove Savjeta za socijalnu skrb i predstavnike jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave da za područje njihove nadležnosti usklade socijalne planove i sudjeluju u planu poboljšanja pružanja usluga pravnih i fizičkih osoba koje usluge pružaju na njihovom području.

### ***3. Stručni nadzor komore***

#### **Članak 302.**

(1) Stručni nadzor nad radom pojedinih stručnih radnika u pravnim osobama i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u odnosu na kvalitetu i vrstu usluga koje pružaju, provodi nadležna komora.

(2) Stručni nadzor iz stavka 1. ovoga članka provodi se sukladno općim aktima komore u skladu s posebnim zakonom.



(3) U slučaju utvrđenoga stručnog propusta stručnog radnika ili povrede načela etike, komora izriče mjere u skladu s općim aktima komore.

## **Glava XV. KAZNENE ODREDBE**

### **Članak 303.**

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 120.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako inspektor ne omogući obavljanje nadzora prema odredbama ovoga Zakona ili mu na bilo koji drugi način onemogućiti pregled ili ne osigura uvjete za neometan rad ili mu ne dostavi ili ne pripremi podatke, obavijesti i materijale u određenom roku ili mu dostavi ili pripremi netočne i nepotpune podatke, obavijesti i materijale (članak 289.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 50.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba iz članka 244. ovoga Zakona.

### **Članak 304.**

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 120.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja ne izvrši pravomoćno rješenje inspektora donesenog na temelju ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 50.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba iz članka 244. ovoga Zakona.

### **Članak 305.**

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 do 70.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba iz članka 244. ovoga Zakona ako:

1. započne s radom prije no što se rješenjem nadležnog tijela utvrdi da su ispunjeni propisani uvjeti za početak rada (članak 190. stavak 5., 211. stavak 1., 221. stavak 5., 238. stavak 1., 242. stavak 4. i 245. stavak 2. ),

2. ne vodi na propisani način evidenciju i dokumentaciju o korisniku, vrstama usluga i drugim pitanjima ili ako o tome ne dostavlja izvješća (članak 20., 208., 216., 231., 241., 243. i 246. stavak 3.),

3. ako nastavi s radom nakon što je odjavila obavljanje poslova (članak 247.) ili joj je oduzeto rješenje ili odobrenje za rad u socijalnoj skrbi (članak 175., 221., 238., 242. i 245. ),

4. bez uputnice Zavoda ili ugovora privremeno ili trajno pruži korisniku uslugu smještaja (članak 149., 151. i 152.),

5. naplati od korisnika ili druge osobe troškove smještaja ili druge usluge u većem iznosu od iznosa utvrđenog uputnicom Zavoda,

6. u određenom roku ne poduzme mjere utvrđene planom iz članka 285. stavka 2.),

7. pruža usluge smještaja većem broju korisnika od kapaciteta utvrđenog rješenjem nadležnog tijela o ispunjavanju propisanih uvjeta za početak rada (članak 190. stavak 5., 211. stavak 1., 221. stavak 5., 238. stavak 1., 242. stavak 4. i 245. stavak 2.),

8. izvrši premještanje korisnika iz objekta za koji je pružatelj usluga pribavio rješenje nadležnog tijela u drugi objekt za koji nije pribavio navedeno rješenje (članak 190. stavak 5., 211. stavak 1., 221. stavak 5., 238. stavak 1., 242. stavak 4. i 245. stavak 2.),

9. vodi postupke tako da ne osigurava povjerljivost podataka i osobni integritet i dostojanstvo korisnika ili dužnost čuvanja profesionalne tajne (članak 28., 29. i 263.),
10. socijalni radnik/stručni radnik koji ne poduzme hitne mjere iz članka 142. ovoga Zakona,
11. ako ne dozvoli inspektoru privremeno oduzimanje dokumentacije i drugih predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz u upravnom i sudskom postupku (članak 290.),
12. ako ima sklopljena više od tri ugovora o doživotnom/dosmrtnom uzdržavanju, a uzdržavanim osobama usluge stanovanja, prehrana, njega i briga o zdravlju te zadovoljavanje drugih osnovnih životnih potreba usluge pružaju treće osobe ili zaposleni radnici kod fizičke osobe (članak 296.).
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 8.000,00 do 20.000,00 kuna.
- (3) Za prekršaj iz stavka 1. točke 5. ovoga članka uz novčanu kaznu izreći će se i mjera oduzimanja više naplaćenog iznosa u korist korisnika usluge.
- (4) Ako korisnik usluge nije poznat, više naplaćeni iznos oduzet će se kao protupravno stečena imovinska korist. Protupravno stečena imovinska korist prihod je državnog proračuna.

### **Članak 306.**

- (1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:
1. primi u radni odnos radnika za kojeg postoji zapreka za zapošljavanje (članak 159.),
  1. ne primi stručnog radnika na pripravnički staž (članak 264. stavak 5.),
  2. onemogući stručnom radniku stručno usavršavanje (članak 267.),
  3. ne provodi unutarnji nadzor (članak 279.).
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu do 10.000,00 kuna.

### **Članak 307.**

- (1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba iz članka 244. ovoga Zakona:
1. ako ne izvijesti Zavod o početku, načinu i djelokrugu svojega rada ili u svom nazivu ne ističe ime i prezime, adresu nositelja djelatnosti i oznaku djelatnosti (članak 246.),
  2. ako privremeno obustavi poslovanje iz neopravdanih razloga ili ako ne obavijesti nadležna tijela o privremenoj obustavi poslovanja (članak 249.).

### **Članak 308.**

Novčanom kaznom od 1000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se korisnik socijalne skrbi ako je dao neistinite podatke na temelju kojih je ostvario pravo po ovom Zakonu (članak 37.).

## **Glava XVI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

### **Članak 309.**

- (1) Osoba koja temeljem rješenja centra za socijalnu skrb ostvaruje pravo na skrb izvan vlastite obitelji u domu socijalne skrbi ili kod druge pravne ili fizičke osobe na osnovi Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine", broj 73/97, 27/01, 59/01, 82/01, 103/03, 44/06 i 79/07), ima pravo na tu skrb i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona, sukladno svojem

individualnom planu. u okviru kapaciteta ugovorenih između ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi i osnivača doma socijalne skrbi i drugog pružatelja usluge, odnosno ugovora udomitelja s nadležnim centrom za socijalnu skrb.

(2) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona tijela prvog stupnja obvezna su dijete mlađe od sedam godina upućivati na smještaj u srodničku ili udomiteljsku obitelj, sukladno odredbi članka 107. ovoga Zakona.

### **Članak 310.**

Korisniku novčanih naknada, usluga i oblika socijalne skrbi koji nisu obuhvaćeni člankom 309. i 311. ovoga Zakona, a ostvaruje ih na osnovi i pod uvjetima propisanim Zakonom o socijalnoj skrbi ("Narodne novine", broj 73/97, 27/01, 59/01, 82/01, 103/03, 44/06 i 79/07), osiguravaju se ta prava i oblici i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona, dok im mjesno nadležno tijelo prvog stupnja ne utvrdi ispunjava li korisnik uvjete za neko od prava utvrđenih ovim zakonom, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

### **Članak 311.**

(1) Korisnik prava na naknadu do zaposlenja prema propisima iz područja socijalne skrbi, koji je ovo pravo ostvario do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, zadržava to pravo.

(2) O zahtjevima za ostvarivanje prava na naknadu do zaposlenja, koji nisu pravomoćno okončani do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, rješavat će nadležni centar za socijalnu skrb prema propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, do donošenja posebnog propisa iz područja zapošljavanja.

(3) Zahtjev za ostvarivanje prava na naknadu do zaposlenja nakon stupanja na snagu ovoga Zakona podnosi se nadležnoj područnoj jedinici Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

(4) Hrvatski zavod za zapošljavanje dužan je u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona preuzeti, a nadležni centar za socijalnu skrb je obvezan predati pripadne predmete i dokumentaciju korisnika prava na naknadu do zaposlenja.

(5) Sadržaj dokumentacije iz stavka 4. ovoga članka područna jedinica Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i nadležni Zavod utvrđuju sporazumno.

### **Članak 312.**

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po odredbama ovoga Zakona.

### **Članak 313.**

(1) Ministarstvo će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona osnovati Zavode i imenovati privremenog ravnatelja koji će do imenovanja ravnatelja Zavoda imati ovlasti iz članka 15. stavka 1. Zakona o ustanovama.

(2) Upravno vijeće Zavoda obvezno je donijeti Statut i raspisati natječaj za ravnatelja i predstojnike podružnica Zavoda odnosno voditelje ureda, u roku od 15 dana od dana upisa Zavoda u sudski registar.

(3) Ravnatelji Zavoda obvezni su izvršiti upis djelatnosti i podružnica Zavoda u sudski registar u roku od tri mjeseca od imenovanja.

#### **Članak 314.**

(1) Postojeći centri za socijalnu skrb nastavljaju s radom pod uvjetima propisanim Zakonom o socijalnoj skrbi ("Narodne novine", broj 73/97, 27/01, 59/01, 82/01, 103/03, 44/06 i 79/07), do osnivanja Zavoda za socijalnu skrb u županiji.

(2) Prava i obveze postojećih centara za socijalnu skrb osnovanih na području županije preuzima Zavod danom upisa u sudski registar.

(3) Zavod preuzima sva prava i obveze, radnike prostor, opremu arhivu i dokumentaciju centara za socijalnu skrb koji postaju njegove podružnice.

(4) Danom upisa u sudski registar iz stavka 3. ovoga članka, Zavod preuzima financijska sredstva za plaće radnika koji se preuzimaju, prostor i opremu centara za socijalnu skrb u županiji.

#### **Članak 315.**

Ministar je obvezan donijeti minimalne standarde kvalitete u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

#### **Članak 316.**

(1) Ministar je obvezan donijeti mrežu javne socijalne službe u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministarstvo je obvezno najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona raspisati prvo javno nadmetanje za dodjelu koncesije za obavljanje usluga socijalne skrbi u mreži javne službe.

#### **Članak 317.**

(1) Pružatelji usluga socijalne skrbi kojima je do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dano odobrenje za rad u mreži domova i djelatnosti socijalne skrbi na osnovi Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine", broj 73/97, 27/01, 59/01, 82/01, 103/03, 44/06 i 79/07), nastaviti će obavljati tu djelatnost sukladno ugovoru sklopljenom s Ministarstvom odnosno nadležnim centrom za socijalnu skrb, do završetka javnog natječaja za pružanje usluga.

(2) Danom donošenja mreže iz članka 160. ovoga Zakona prestaju vrijediti odobrenje za rad u mreži izdana prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Pružatelji usluga iz stavka 1. ovoga članka obvezni su uskladiti svoj smještajni kapacitet sukladno odredbi 219. ovoga Zakona i Planu deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba u Republici Hrvatskoj 2011. – 2016. (2018.), u roku od 7 godina od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

#### **Članak 318.**

(1) Ustanove socijalne skrbi obvezne su uskladiti statute i druge opće akte s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ravnatelji ustanova socijalne skrbi odnosno druge odgovorne osobe u pravnoj osobi iz članka 280. ovoga Zakona imenovati će Povjerenstvo za kvalitetu u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Ustanove socijalne skrbi, pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi i stručni radnici obvezni su uskladiti svoj rad sukladno odredbama ovoga Zakona u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

### **Članak 319.**

(1) Stručni radnici koji su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona stekli odgovarajući stupanj obrazovanja sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi ("Narodne novine", broj 73/97, 27/01, 59/01, 82/01, 103/03, 44/06 i 79/07), a čija djelatnost će biti regulirana nakon osnivanja komora, mogu i dalje obavljati poslove socijalne skrbi sukladno propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, dok im nadležna komora ne izda odobrenje za rad.

(2) Osoba imenovana za ravnatelja ustanove socijalne skrbi sukladno odredbama Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine", broj 73/97, 27/01, 59/01, 82/01, 103/03, 44/06 i 79/07), koja se na dan stupanja na snagu ovog Zakona zatekne na dužnosti ravnatelja, nastaviti će obnašati tu dužnost do isteka mandata.

(3) Osobi imenovanoj za ravnatelja ustanove socijalne skrbi, kojoj je osnivač Republika Hrvatska odnosno jedinica područne (regionalne) samouprave, nakon isteka mandata iz stavka 2. ovoga članka, ako ne bude izabrana za ravnatelja, ustanova će ponuditi sklapanje ugovora o radu pod izmijenjenim uvjetima za poslove za koje ta osoba ispunjava uvjete.

(4) Osobe koje su na dan stupanja na snagu ovog Zakona zatečene na dužnosti ravnatelja, obvezne su završiti edukacije za ravnatelja najkasnije do 31. prosinca 2014. godine.

### **Članak 320.**

Započeti postupci utvrđivanja uvjeta za početak rada pravnih i fizičkih osoba za pružanje usluga socijalne skrbi, dovršiti će se po odredbama Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine", broj 73/97, 27/01, 59/01, 82/01, 103/03, 44/06 i 79/07).

### **Članak 321.**

Savjet za socijalnu skrb u županijama konstituirat će se najkasnije u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Savjet za socijalnu skrb će u roku od 8 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti socijalni plan za područje svoje županije.

### **Članak 322.**

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi i ministarstvo nadležno za obrazovanje sporazumno će urediti obavljanje djelatnosti obrazovanja u domovima socijalne skrbi iz članka 234. ovoga Zakona u roku od 9 mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

### **Članak 323.**

Propise za čije je donošenje ovlašten ovim Zakonom ministar donijet će u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

### **Članak 324.**

Do stupanja na snagu provedbenih propisa iz članka 323. ovoga Zakona ostaju na snazi, ako nisu u suprotnosti s ovima Zakonom:

1. Pravilnik o uvjetima glede prostora, opreme i potrebnih stručnih i drugih radnika centra za socijalnu skrb i podružnice („Narodne novine“, broj 120/2002., 74/2004. i 125/2007.),

2. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije i dokumentacije te načinu i rokovima dostave izvješća centra za socijalnu skrb („Narodne novine“, broj 79/2008.),
3. Pravilnik o sudjelovanju i načinu plaćanja korisnika i drugih obveznika uzdržavanja u troškovima smještaja izvan vlastite obitelji („Narodne novine“, broj 112/1998. i 5/2002.),
4. Pravilnik o sastavu i načinu rada tijela vještačenja u postupku ostvarivanja prava iz socijalne skrbi i drugih prava po posebnim propisima („Narodne novine“, broj 64/2002., 105/2007.),
5. Pravilnika o odobravanju pomoći za uzdržavanje u obliku zajma, mjerila i obilježja stana potrebnog za zadovoljavanje osnovnih stambenih potreba samca ili obitelji i o odobravanju pomoći iz socijalne skrbi (»Narodne novine«, br. 29/1998., 117/2000. i 81/2004.),
6. Pravilnik o vrsti i djelatnosti doma socijalne skrbi, načinu pružanja skrbi izvan vlastite obitelji, uvjetima prostora, opreme i radnika doma socijalne skrbi, terapijske zajednice, vjerske zajednice, udruge i drugih pravnih osoba te centra za pomoć i njegu u kući («Narodne novine» br.64/2009.),
7. Pravilnik o vođenju evidencije i dokumentacije domova socijalne skrbi te načinu i rokovima za dostavu izvješća o korisnicima, vrstama usluga i drugim pitanjima („Narodne novine“ broj 47/2002.)
8. Pravilnik o sadržaju upisnika ustanova socijalne skrbi („Narodne novine“ broj 52/2010.)
9. Pravilnik o načinu pružanja usluga obiteljskog doma te uvjetima prostora, opreme, stručnih i drugih radnika („Narodne novine“ broj 52/2010.)
10. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije fizičkih osoba koje samostalno obavljaju djelatnost socijalne skrbi kao profesionalnu djelatnost („Narodne novine“ broj 52/2010.)
11. Pravilnik o vježbeničkom stažu stručnih radnika u ustanovama socijalne skrbi, („Narodne novine“, broj 29/1998., 30/1999. i 38/2004.),
12. Pravilniku o postupku i kriterijima ocjenjivanja rada i unaprjeđenja stručnih radnika ustanova socijalne skrbi („Narodne novine“, broj 38/2004.),
13. Pravilnik o vođenju evidencije i dokumentacije centara za pomoć i njegu, te načinu i rokovima za dostavu izvješća o korisnicima, vrstama usluga i drugim pitanjima („Narodne novine“, broj 26/1998.),
14. Pravilnik o vođenju evidencije o fizičkim osobama kojima je priznato pravo na status roditelja njegovatelja („Narodne novine“, broj 111/2007.),
15. Pravilnik o načinu i sadržaju provođenja stručnog nadzora u djelatnosti socijalne skrbi („Narodne novine“ broj 79/2008.)
16. Pravilnik o sadržaju i obliku iskaznice stručnih radnika centara za socijalnu skrb i iskaznica inspektora u ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi.

### **Članak 325.**

- (1) Zakon o inkluzivnom dodatku iz članka 92. ovoga Zakona donijet će se u roku od 3 godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Plan aktivnosti i pripreme za provođenja Zakona iz stavka 1. ovoga članka utvrdit će se Strategijom iz članka 8. stavka 2. ovoga Zakona.

### **Članak 326.**

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine", broj 73/97, 27/01, 59/01, 82/01, 103/03, 44/06 i 79/07), osim odredbe članka 59.a toga Zakona, koja prestaje vrijediti danom stupanja na snagu propisa iz članka 311. stavka 2. ovoga Zakona.

### **Članak 327.**

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama, osim odredbe članka 25. stavka 6. i članka 265. stavka 4. ovoga Zakona, koji stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

## OBRAZLOŽENJE

### **Uz članak 1.**

Ovim se člankom određuje predmet uređivanja zakona - planiranje i financiranje socijalne skrbi, prava u sustavu socijalne skrbi i postupak za njihovo ostvarivanje, korisnici, sadržaj i organizacijski oblici obavljanja djelatnosti socijalne skrbi, stručni radnici u socijalnoj skrbi, strukovne komore, zbirke podataka i nadzor te druga pitanja značajna za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi.

### **Uz članak 2.**

Ovim se člankom određuje značenje pojedinih izraza u Zakonu.

### **Uz članke 3. do 7.**

Navedenim člancima zakonskog prijedloga uređuje se pojam socijalne skrbi, osiguravanje obavljanja djelatnosti socijalne skrbi, nositelji djelatnosti socijalne skrbi i ustanove socijalne skrbi.

### **Uz članke 8. do 11.**

Navedenim člancima uređuje se socijalno planiranje koje obuhvaća Strategija razvoja sustava socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj i socijalni planovi za područje jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinica lokalne samouprave.

Osniva se Nacionalno socijalno vijeće za proučavanje socijalnih problema te davanje i predlaganje stručnih mišljenja na području socijalnog planiranja i razvojnog usmjerenja na području socijalne skrbi

U cilju planiranja i razvoja mreže socijalnih usluga i ostvarivanja prava, obveza, mjera i ciljeva socijalne skrbi na svom području, jedinica područne (regionalne) samouprave osniva Savjet za socijalnu skrb.

### **Uz članke 12. do 20.**

Navedenim člancima uređuju se izvori financiranja socijalne skrbi, minimalni financijski standardi socijalne skrbi za decentralizirane funkcije, sredstva koja osiguravaju jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave, minimalni financijski standardi pomoći za troškove stanovanja te evidencija i dokumentacija o pravima iz socijalne skrbi, koju su obvezne na propisani način voditi jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave.

### **Uz članke 21. do 29.**

Navedenim člancima uređuju se načela po kojima se ostvaruje socijalna skrb u Republici Hrvatskoj provodi se na načelima supsidijarnosti, pravičnosti, slobode izbora i dostupnosti, individualizacije, uključivanja korisnika u zajednicu, pravovremenosti, poštivanja ljudskih prava i integriteta korisnika i zabrane diskriminacije.



Naglasak je stavljen na načelo pravičnosti, osobito pri utvrđivanju uvjeta za novčanu pomoć za uzdržavanje, da osoba koja ostvaruje prava iz sustava socijalne skrbi ne može biti u boljem položaju od osobe koja sredstva za život stječe radom ili na temelju prava koja proizlaze iz rada.

### **Uz članke 30. do 37.**

Navedenim člancima uređuju se korisnici prava na socijalnu skrb i njihova prava i obveze.

### **Uz članke 38. do 119.**

U ovim člancima uređuju se prava na novčane naknade i potpore, druge oblike materijalne pomoći i prava na socijalne usluge.

**Broj prava na novčane naknade** u sustavu socijalne skrbi sada je smanjen, umjesto dvanaest novčanih naknada propisano je osam naknada (**pomoć za uzdržavanje, pomoć za stanovanje, jednokratna pomoć, potpore za obrazovanje, osobna invalidnina, doplatak za pomoć i njegu, status roditelja njegovatelja/obiteljskog njegovatelja i inkluzivni dodatak**), koje objedinjavaju sadašnje naknade, osim novog prava na inkluzivni dodatak. Naknade se ostvaruju u skladu s utvrđenim načelima na pravedniji način, kako bi ih ostvarile osobe kojima su najpotrebnije. Ostvarivanje prava na naknadu do zaposlenja prelazi po prirodi stvari na Hrvatski zavod za zapošljavanje.

Osnovica na temelju koje se utvrđuje iznos novčanih naknada, potpora i materijalne pomoći po ovom Zakonu, osim pomoći za uzdržavanje, iznosi 15,04% utvrđene proračunske osnovice za obračun naknada i drugih primanja u Republici Hrvatskoj.

Osnovica temeljem koje se utvrđuje iznos pomoći za uzdržavanje iznosi 22,5% mjesečnog iznosa relativne linije siromaštva za samačko kućanstvo, koji objavljuje Državni zavod za statistiku.

Ekvivalentna ljestvica je izmijenjena tako da na pravedniji način osigurava pomoć samcima. Radno sposobna osoba koja prima novčanu i drugu materijalnu pomoć ima pravo i obvezu sudjelovati u aktivnostima koje omogućavaju njezinu socijalnu uključenost.

Mjere i aktivnosti za socijalnu uključenost u sustavu socijalne skrbi propisuje pravilnikom ministar, a potiče se zapošljavanje i redovito izvršavanje aktivnosti utvrđene planom aktivnosti korisnika prava na pomoć za uzdržavanje.

Osobna invalidnina je novčana potpora na koju ima pravo dijete s teškoćama u razvoju ili odrasla osoba s težim invaliditetom, težom psihičkom bolešću ili drugim težim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju, u svrhu zadovoljavanja njezinih posebnih potreba za uključivanje u svakodnevni život, ako osobnu invalidninu ne ostvaruje po drugoj osnovi.

Pravo na status roditelja njegovatelja bolje je propisano, a uvodi se status obiteljskog njegovatelja za člana obitelji, pod uvjetom da je dijete s teškoćama u razvoju pod skrbištvom jer nema roditelja ili je roditelj umro, te ako je član obitelji osposobljen za pružanje pomoći i njege. Uvodi se privremena nesposobnost i odmor njegovatelja, i novi postupak usklađen sa Zakonom o općem upravnom postupku, na način da rješenje kojim se priznaje pravo na status roditelja/obiteljskog njegovatelja donosi Zavod uz suglasnost Ministarstva.

Uvođenjem inkluzivnog dodatka i donošenjem Zakona o inkluzivnom dodatku, objedinit će se sve naknade za osobe s invaliditetom, sukladno Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom, u roku od 3 godine od stupanja na snagu ovoga Zakona. Kako je potrebno provesti probnu primjenu i veće pripreme za provođenja toga Zakona, plan aktivnosti utvrdit će se Strategijom razvoja sustava socijalne skrbi.

**Socijalne usluge** su aktivnosti pružanja potpore i pomoći samcu, obitelji i skupinama usmjerene na prepoznavanje, sprječavanje i rješavanje njihovih osobnih ili socijalnih

problema i poteškoća, radi očuvanja ili poboljšanja kvalitete njihova života, otklanjanja ili ublažavanja rizika i nepovoljnih životnih okolnosti i osnaživanja korisnika za samostalan život u zajednici.

Zavod i drugi pružatelji socijalnih usluga uz aktivno sudjelovanje korisnika, njegovih roditelja/skrbnika i drugih članova obitelji i osoba koje mogu pridonijeti zadovoljavanju potreba korisnika, na temelju sveobuhvatne zajedničke procjene potreba korisnika izrađuju, preispituju i dopunjuju individualni plan, pri čemu se poštuje pravo korisnika na izbor usluga sukladno uvjetima propisanim Zakonom.

Uvodi se 9 osnovnih vrsta socijalnih usluga (prva socijalna usluga (informiranje, prepoznavanje i procjena potreba), savjetovanje i pomaganje, pomoć i njega u kući, stručna pomoć u obitelji (patronaža), rana intervencija, pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija), boravak, smještaj i stručna potpora u obavljanju poslova i zapošljavanju) te mogućnosti korištenja više vrsta usluga u istom vremenskom razdoblju.

Nove usluge su prva socijalna usluga (informiranje, prepoznavanje i procjena potreba), savjetovanje i pomaganje, rana intervencija, stručna potpora u obavljanju poslova i zapošljavanju te novi oblici smještaja (privremeni smještaj beskućnika u prenočište, povremeni smještaj roditelju djeteta s teškoćama u razvoju i djeteta s poremećajima u ponašanju uz njegovo aktivno sudjelovanje u programima psihosocijalne rehabilitacije djeteta, povremeni vikend-smještaj i stručna potpora u obavljanju poslova i zapošljavanju.

Uvodi se prioritetno priznavanje izvaninstitucijskih usluga, i zabrana smještaja djeteta mlađeg od sedam godina u dom socijalne skrbi, već ga se upućuje na smještaj u srodničku ili udomiteljsku obitelj.

Zavod je obavezan **pratiti prilike u kojima živi korisnik** kojega je uputio na smještaj i u tu svrhu ga je obavezan redovito i po potrebi posjećivati, a najmanje jedanput tjedno u mjesecu u kojem je smjestio korisnika, jedanput mjesečno nakon mjeseca smještaja, te nadalje najmanje jedanput u tri mjeseca tijekom smještaja.

Zavod će poduzeti mjere radi zaštite dobrobiti osobnih i imovinskih prava i interesa smještenog korisnika, te ukoliko ocijeni da je to potrebno ili je određeno posebnim zakonom, izraditi **program pomoći obitelji**, koji se provodi tijekom trajanja smještaja.

Uz članke 120. do 123.

Ovim se člancima propisuju usluge međugeneracijske solidarnosti i boravka za starije osobe kojima se poboljšava kvaliteta života

#### **Uz članke 124. do 156.**

Navedenim člancima uređuju se nadležnost i postupak za ostvarivanje prava u sustavu socijalne skrbi, usklađeni s novim zakonom o općem upravnom postupku.

Posebno su propisani obrasci zahtjeva i izjave podnositelja zahtjeva za novčanu i materijalnu pomoć, izrada i standardi za vođenje individualnog plana korisnika, poseban postupak za ostvarivanje socijalnih usluga temeljem uputnice, privremeni hitni smještaj zbog zaštite interesa djeteta, izbor pružatelja usluge, ugovaranje i cijena usluga, sudjelovanje korisnika u plaćanju troškova usluga i minimalni standardi kvalitete socijalnih usluga.

#### **Uz članke 157. do 260.**

Navedenim člancima uređuju se sadržaj i organizacijski oblici djelatnosti socijalne skrbi, i to:

- pružatelji usluga socijalne skrbi (ustanove socijalne skrbi, vjerske zajednice, udruge i druge pravne osobe, fizičke osobe kao profesionalnu djelatnost u okviru obiteljskog doma, savjetovaništa ili pružanjem usluga pomoći i njege u kući i udomiteljske obitelji;
- mreža javne socijalne skrbi;

- koncesija za obavljanje javne socijalne službe;
- odobrenje za rad ustanova i drugih pravnih osoba koje pružaju usluge socijalne skrbi (licenca);
- akreditacija ustanova i drugih pravnih osoba koje pružaju usluge socijalne skrbi;
- osnivanje i ustroj ustanova socijalne skrbi (Zavoda za socijalnu skrb u županiji, obiteljskog centra, doma socijalne skrbi, centra za pomoć i njegu);
- uvjeti za pružanje usluga udruga, vjerskih zajednica i drugih pravnih osoba, i
- profesionalno obavljanje djelatnosti socijalne skrbi fizičke osobe.

### **Uz članke 261. do 271.**

Navedenim člancima uređuju se stručni radnici i stručni suradnici koji rade u djelatnosti socijalne skrbi, te vježbenički staž i stručni ispit i radno vrijeme u mreži javne socijalne službe.

Stručnih radnik i suradnik mora imati odobrenje za rad u djelatnosti socijalne skrbi (licenca) kojom dokazuje potrebnu razinu općih i stručnih kompetencija, obvezan se stručno usavršavati, može napredovati u struci i ima pravo na supervizijsku pomoć.

### **Uz članak 272.**

Ovim člankom uređuju se strukovne komore u djelatnosti socijalne skrbi.

### **Uz članke 273. do 277.**

Navedenim člancima uređuju se zbirke podataka, Ministarstvo postaje upravljač centralne zbirke podataka o novčanim naknadama i socijalnim uslugama i nadležno je za održavanje, korištenje, osiguravanje sigurnosnih uvjeta i nadzor baze podataka i cjelokupnog IT sustava SocSkrb, te pružanje informatičke podrške sustavu socijalne skrbi.

Podaci se prikupljaju neposredno od korisnika i članova njegove obitelji te iz drugih službenih zbirki podataka, koje u Republici Hrvatskoj vode za to ovlaštena tijela.

Rok čuvanja prikupljenih podataka i način obrade podataka po pojedinim zbirkama propisuje ministar.

### **Uz članke 278. do 302.**

Navedenim člancima uređuju se nadzor u djelatnosti socijalne skrbi, i to unutarnji nadzor, inspeksijski, upravni nadzor i stručni nadzor.

Unutarnji nadzor provodi se na način propisan općim aktom ustanove odnosno druge pravne osobe koje obavlja djelatnost socijalne skrbi i godišnjim planom i programom provedbe unutarnjeg nadzora, a Povjerenstvo za kvalitetu provodi kontrolu kvalitete pružanja usluga socijalne skrbi i prati provođenje standarda kvalitete socijalnih usluga kod pružatelja usluga.

Inspeksijski i upravni nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona i drugih propisa, općih i pojedinačnih akata u djelatnosti socijalne skrbi i stručni nadzor nad radom Zavoda, koncesionara i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost i pružaju usluge socijalne skrbi u mreži i izvan mreže javne socijalne službe, organizira i provodi **socijalna inspekcija u sastavu Ministarstva**.

Inspeksijski nadzor provodi se kao redovni ili izvanredni inspeksijski nadzor.

Redovni inspekcijski nadzor nad pružateljima usluga socijalne skrbi priprema se nakon što inspektori pribave ranije nalaze o već provedenim nadzorima, samoprocjenu pružatelja usluga i anketu korisnika usluga. Nakon provedenog nadzora, temeljem prikupljenih dokaza i saznanja, inspektori uspoređuju samoprocjenu i zatečeno stanje, procjenjuju kvalitetu pružanja usluga korisnicima te utvrđuju plan poboljšanja za pružatelja usluga. Pružatelj usluga obavezan je u roku koji odredi inspektor donijeti plan poboljšanja i provesti mjere utvrđene tim planom. Prema utvrđenom stanju standarda kvalitete usluga, pružateljima usluga inspektori dodjeljuju ocjenu kvalitete, tako da usluga može biti loša, zadovoljavajuća, dobra i izvrsna, a rezultati nadzora objavljuju se na web stranicama Ministarstva.

Izvanredni inspekcijski nadzor provodi se po obavijestima, prigovorima građana i zahtjevima ovlaštenih osoba pružatelja usluga i sindikata, a propisan je široki spektar mjera koje poduzima inspektor.

**Stručni nadzor** nad radom pojedinih stručnih radnika ustanove socijalne skrbi i druge pravne osobe i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u odnosu na kvalitetu i vrstu usluga koje pružaju, provodi nadležna komora.

#### **Uz članke 303. do 308.**

Navedenim člancima propisane su znatno pooštrene novčane kazne za prekršaje.

#### **Uz članke 309. do 325.**

Navedeni članci sadrže prijelazne i završne odredbe.

#### **Uz članak 326.**

Određuje se stupanje na snagu Zakona.